

L. TÖLGYESI

ALIBIURILE INGINERULUI DRAGOMIR

L. TŐLGYESI

ALIBIURILE INGINERULUI DRAGOMIR

EDITURA TINERETULUI

Coperta de N. CONSTANTINESCU

I

Institutul de cercetări ştiinţifice speciale sau I.C.S.S., cum e denumit pe scurt în limbajul iniţiaţilor, se află instalat în cea mai impunătoare clădire de pe strada Atomului, chiar la începutul străzii. Clădirea poartă numărul unu şi face parte dintre acele construcţii noi ale Capitalei care atrag ochii trecătorului prin monumentalitatea lor.

Institutul este o anexă a Academiei. În cadrul ei oamenii de ştiinţă din diferite ramuri ale tehnicii studiază problemele legate de dezvoltarea industriei naţionale. Pînă nu de mult, cercetările în acest domeniu se desfăşurau în secţii disparate, împrăştiate pe lîngă diverse ministere şi întreprinderi, secţii a căror coordonare n-a fost cu putinţă şi din lipsa unui local corespunzător. O dată cu organizarea pe baze noi, Institutul a fost dotat cu localul necesar, ceea ce a permis comasarea secţiilor într-o direcţie unitară.

Era o dimineaţă luminoasă de vară, cu un cer străveziu şi cu aerul încă înmiresmat de parfumul răcoros al nopţii. Soarele abia ridicat la orizont intra triumfător în viaţa Capitalei, care la ora aceea începea să clocotească de zgomotul tramvaielor şi autobuzelor. Ţîşnind din artere lăturalnice, autocamioane depuneau în faţa restaurantelor stive de gheaţă, prevestind canicula de peste zi. Tonete cu covrigi şi chifle împrăştiau în jurul lor parfumul cuptoarelor de brutărie. Motocicletele păcăiau neastîmpărate în coloane nesfîrşite, amestecîndu-şi duduitul motoarelor cu cel al automobilelor, gonind cu înfrigurarea începutului de zi. Se deschideau primele

magazine şi pe uşile larg deschise năvăleau valuri-valuri de cumpărători.

Pe strada Atomului era linişte, ca şi pe sălile Institutului. Şi liniştea aceasta parcă înaripa gîndurile bărbatului care se afla singur în laborator.

Era un bărbat înalt, bine legat, cu faţa încă tînără, în ciuda brumei de pe tîmple. După alura lui atletică i-ar fi stat mai bine pe un stadion, într-o avîntată întrecere sportivă, decît aici, în acest laborator, cu halatul alb pe el. De altfel, Virgil Dragomir, director al Institutului, inginer şi savant la o vîrstă cînd alţii nu calcă încă siguri pe drumul ales, îşi rostuieşte în aşa fel timpul, încît clipele libere le consacră sportului. La treizeci şi cinci de ani, cît avea acum, lăsase în urmă cîteva succese de stadion. Din păcate, în ultimul timp, de cînd a început să fie preocupat de „marea idee", clipele libere sînt din ce în ce mai rare, iar ceea ce vine din altă parte decît din sfera acestei idei se pierde în clocotul muncii de laborator.

Soneria ceasului brăţară îl trezi cu un clinchet fin din reverie. Îşi aminti că-l pusese să sune cu un sfert de oră înainte de sosirea personalului. Avea deci timp suficient să-şi strîngă fără grabă filele acoperite cu însemnări la care lucrase pînă atunci şi să le pună în ordine la locul lor. Aşeză preţioasele notiţe în cetăţuia de oţel a *safe*-ului din birou, după care îşi aprinse o ţigară.

Lucrase toată noaptea, dar nu simţea nici un fel de oboseală. Dimpotrivă, îl copleşea o neaşteptată bună dispoziţie şi dacă ar fi fost acasă, cu siguranţă că s-ar fi apucat să ridice haltere, să-şi relaxeze muşchii după o noapte de veghe, de muncă încordată.

Uşa laboratorului se deschise larg. În pragul ei apăru inginerul Jean Petrea.

— Bună dimineaţa, tovarăşe director !

Dragomir, pînă atunci cu ochii pe fereastră, se întoarse cu un surîs de circumstanţă :

— Bună dimineaţa.

Inginerul Jean Petrea scutură călduros mîna întinsă de Dragomir.

— Iar ați lucrat toată noaptea?

Dragomir zîmbi :

— Aş, am venit în zori. Mă sîcîie ministerul cu un raport.

Şi, după o pauză :

— Moş Pandele n-a venit?

— Ba l-am văzut. Curăță eclatoarele.

— E harnic, bătrînul. Asta îmi şi place la el, deşi, fie vorba între noi, nu sînt convins că prețuirea este reciprocă. Ştii? continuă rîzînd Dragomir, cînd îmi vorbeşte de fostul „lui" profesor Papavlasiu, de „domnul" profesor Papavlasiu, îl pomeneşte cu atîta evlavie, de parcă n-ar fi vorba de fostul „domn ministru" Papavlasiu, măsluitor de fonduri publice.

Inginerul Dragomir rîse cu poftă, dezvelindu-şi dantura strălucitoare. Îşi reluă însă imediat aerul serios şi preocupat.

— Spune-mi, te rog, ai luat toate măsurile pentru punerea la punct a contoarelor? Ştii că mîine...

— Bineînțeles că ştiu, tovarăşe director. Lucrarea cade în răspunderea mea. N-aveţi nici o grijă. Totul va fi în ordine.

— Mă bizui pe dumneata. Azi am treabă la Academie, aşa că te rog să treci pe „puntea de comandă". Pentru tovarăşa Elena, pe ziua de azi, următoarele : să verifice din nou calculele la poziţia D_1 şi, în special, să fie atentă la curbele omega, unde se pare că s-a strecurat o greşeală.

Rămas singur, inginerul Jean Petrea căzu pe gînduri. Uşa se deschise. Făptura mătăhăloasă a laborantului se opri milităreşte în pragul ei, curmîndu-i firul gîndurilor.

— Ai terminat cu eclatoarele?

— Da, tovarăşe inginer. Sînt ca oglinda.

Pandele începu să trebăluiască prin laborator. Ochiul lui de gospodar descoperea pretutindeni cîte ceva de curățat, de aranjat, de verificat. Din cînd în cînd îl privea cu coada ochiului pe Petrea.

— Iar ești trist, tovarășe inginer ! Mai dă-o încolo de dragoste !...

Petrea se înveseli :

— Nu-i vorba de dragoste, moş Pandele.

— Ei, ei, pe mine nu mă legi la ochi, puişorule. Acuma, de, să nu te superi. Sînt mai în vîrstă decît matale, vorba aia, pot să-ţi fiu tată. Crezi că nu văd cum te perpeleşti după fetişoara noastră ?

— Care fetişoară, moş Pandele ? zîmbi stînjenit inginerul.

— Că bine zici, nu e a noastră... E... a directorului.

Pandele clipi şmechereşte din ochi. Se opri din trebăluială şi, greoi ca un urs, făcu cîţiva paşi, venind mai aproape.

— Ehei, tovarăşe inginer, să te înveţe o deşcă bătrînă ca mine pe dumneata, cum să prinzi păsărica în laţ ?

Inginerul Petrea rîse.

— Năzdrăvan mai eşti, moş Pandele ! Îţi închipui că-i atît de uşor ca la vîrsta mea să cad cu tronc unei fete de douăzeci şi patru de ani ? Parcă n-ai şti că mititica este îndrăgostită de director. Mai are ea ochi pentru mine ?...

Înciudat, ursul își bătu genunchii cu labele mari, păroase.

— Îndrăgostită ! Îndrăgostită ! îngînă el. Zău, parcă ai fi un prunc, tovarăşe inginer ! Doar eşti bărbat în toată firea, şi nu arăţi de loc vîrsta pe care o ai. De unde ştii că e îndrăgostită de director ? Ţi-a spus ea ?

— Nu, nu mi-a spus...

— Dar dumneata i-ai spus vreodată fetei că o placi ?

— Cum era să-i spun ?

— Păi vezi ! sări bătrînul laborant, triumfător. Nu ştii nimic, dar de vorbit, vorbeşti ca şi cum ai şti ceva. Şi, pe deasupra, te pomeneşti că eşti şi supărat. Că dragoste fără supărare nici nu se poate...

Inginerul Petrea recunoscu cu docilitate :

— Ai dreptate, moş Pandele.

— Aşa mai vii de-acasă. Ia pofteşte-o matale într-o seară la un restaurant, stai de vorbă cu ea de la inimă la inimă, şi atunci să vedem ! Trebuie să încerci !

— Fleacuri, moş Pandele.

Ursul se posomori brusc :

— Treaba dumitale, tovarăşe inginer. Parcă eu sufăr ?

Cînd Elena Grădişteanu răsări, ca din pămînt, în faţa lui, inginerul Petrea se ridică fulgerător şi-i sărută mîna.

— Cum a dormit domniţa ? Ce-a visat ? Vreun Făt-frumos, poate ?

Elena Grădişteanu era într-adevăr o „fetişoară", aşa cum o caracterizase moş Pandele. Zveltă, înaltă, brună, radiind prospeţime şi puritate.

— Şeful e aici ? curmă ea fraza lui Petrea, încheindu-şi cu un gest grăbit nasturii halatului.

— A plecat. A lăsat vorbă să verifici calculele la poziţia D_1 şi la curbele omega. Se pare că acolo s-a strecurat o greşeală.

— O greşeală ? Să vedem.

În faţa maşinii electronice de calculat îşi aprinse cu gest larg o ţigară. Capătul aprins pîlpîi în acelaşi timp pe cîmpul cadranului din faţa ei. Aşadar, va trebui să treacă din nou în revistă toate operaţiile. Şi nu erau puţine. Dar dacă Virgil a spus că „se pare", înseamnă că e sigur. Nu ţinea minte ca el să se fi înşelat vreodată. Pentru o clipă, amintirea îi readuse înainte chipul lui inteligent, bărbătesc.

Se smulse din această vrajă şi cu mişcări vioaie scoase mapele voluminoase, înşiruindu-le pe marmura mesei. Maşina de calculat porni să ţăcăne şi să zbîrnîie.

După o bucată de vreme, Jean Petrea se ridică de la masa unde lucra. Porni spre Elena. Se opri în spatele ei.

— Ei ?

— Pînă acum nimic...

— Ascultă, Elena. Vreau să-ţi vorbesc.

— Te ascult, tovarăşe Petrea.

— Nu. Nu acum. Şi nu aici. Am nişte comunicări importante pentru dumneata. Te vor interesa. Dar aici nu se poate.

De la Academie, unde fusese reţinut pînă după-masă, tîrziu, Virgil Dragomir se îndreptă spre casă.

Pe drum se gîndi cu plăcere la un duş răcoritor şi reconfortant. După aceea avea să se cufunde într-un somn binemeritat. Era obosit şi adulmeca de pe acum binefacerile unei destinderi. Cu un gest moale, descuie uşa apartamentului. Pe mozaicul vestibulului zări un plic. Îl ridică şi-l deschise fără curiozitate. Scrisoarea era dactilografiată :

Stimate tovarăşe inginer Dragomir,

Dacă doriţi să cunoaşteţi adevăratele sentimente ale femeii pe care o iubiţi (mă refer bineînţeles la Elena Grădişteanu), treceţi diseară la ora nouă pe la restaurantul de vară „Trandafirul Roşu", unde o veţi găsi în societatea unui bărbat pe care îl cunoaşteţi. Vă informez despre această întîlnire, deoarece vă stimez prea mult ca să pot îngădui să fiţi dus de nas.

Un prieten

Aşadar, o anonimă. Virgil Dragomir nutrise dintotdeauna dispreţ pentru aceste misive strecurate sub uşi. Condamna pe aşa-zişii prieteni, care au prostul obicei de a se vîrî în sufletele oamenilor, mai curînd pentru a le zdruncina inima decît pentru a le deschide ochii.

Dar dacă totuşi... ?

În definitiv, o plimbare pînă acolo nu are ce să strice.

Terasa restaurantului „Trandafirul roşu" era unul din locurile de refugiu cele mai căutate în serile care îndulceau arşiţa acestor zile de vară secetoasă.

Inginerul Petrea şi Elena luaseră loc la una din mesele de lîngă balustradă.

— O sticlă de „Cotnar", se adresă Petrea ospătarului. De la gheață...

Petrea începu să golească cu nesaț pahar după pahar. Continua să pălăvrăgească despre tot felul de nimicuri. Deodată deveni taciturn, de parcă un gînd l-ar fi frămîntat. Elena, nerăbdătoare, deschise din nou conversația :

— Acum, explică-mi, de ce m-ai adus aici ?

Petrea nu se grăbi să răspundă. O privi șăgalnic și încercă să rîdă.

— Avem destul timp...

— Dar stăm de vorbă de un ceas și încă nu mi-ai făcut „comunicările importante" pentru care am venit.

Pe fața lui Petrea trecu o umbră de nemulțumire.

— Bine, spuse el hotărît. E vorba de... Dragomir !

Elena îl privi mirată :

— De Dragomir ?...

În clipa următoare, amuți. Îl văzu chiar pe Virgil, care acoperise cu statura lui atletică intrarea grădinii-restaurant. Privirile li s-au întîlnit doar pentru o frîntură de secundă.

Atîta a fost de ajuns ca Elena să citească în ochii lui o mare tulburare, aceeași tulburare de care s-a simțit și ea imediat cuprinsă. Ce o să gîndească despre ea, văzînd-o la masă cu omul acesta ? Îi va explica însă totul, așa cum a fost. Nu are nimic de ascuns. Și el va înțelege. Nu se poate să nu înțeleagă.

Nu mai avu însă timp să reflecteze. Dragomir stătea în fața lor.

— Bună seara. Nu vă deranjez ? sună glasul lui cu un voit timbru ironic.

Elena roși. Îi era necaz că o trădează fața. Și cu toate că nu se simțea vinovată cu nimic, nu găsi destulă putere să răspundă.

— Dar nu ne deranjați de fel, tovarășe director ! sări cu o amabilitate extremă Jean Petrea. Vă rog să luați lor.

Dragomir se așeză, fără s-o piardă din ochi pe Elena.

— Ospătar, încă un pahar ! comandă Petrea, aferat.
Dragomir continuă s-o privească.

— Puteam să aştept mult şi bine telefonul tău, în seara asta. Erai ocupată...

Fata îşi făcea de lucru cu şervețelul de hîrtie.

— Tovarăşul Petrea m-a „convocat", accentuă ea dinadins ultimul cuvînt. Spune că are să-mi facă nişte comunicări importante.

Apoi, adresîndu-se lui Petrea :

— Poţi să continui, tovarăşe Petrea. Faţă de inginerul Dragomir nu am secrete.

— Aşa să fie oare ? întrebă ironic Dragomir. Dacă nu aveai secrete, nu ne întîlneam aici doar... din întîmplare.

Elena se simţi jignită.

— Ironia ta e deplasată, Virgil. Nu ţi-am telefonat ca să nu te deranjez. Ştiam că ai lucrat mult. Continuă, te rog, tovarăşe Petrea !

Acesta îşi adună toate puterile pentru a rîde cît mai firesc.

— La drept vorbind, n-am vrut să-ţi spun nimic special... Doream numai să petrecem o seară plăcută şi atît.

Deodată o uşoară ameţeală îl cuprinse. Privirea i se pierdu în gol.

Ce a fost asta ? Ce l-a determinat ca, în loc să lămurească adevăratul scop al întîlnirii, să dea acest răspuns ? Prezenţa lui Dragomir ? Doar tocmai prezenţa lui, aşa, neaşteptată cum era, ar fi trebuit să-i uşureze sarcina. Aici, la un pahar de vin. Şi totuşi... Era o seară minunată. Orchestra cînta o melodie de altădată, exotică, languroasă. „Ramona"... trandafiri... clar de lună... Şi vinul era delicios, şi delicios era să stai la masă cu fata aceasta minunată. Şi iată, apare pe nepusă masă Dragomir, cu aerele lui de arhanghel !... Privirea lui Petrea rătăci prin grădina discret luminată. Urechea lui prinse ultimele acorduri ale cîntecului şi, ca prin vis, auzi deodată vocea mînioasă a Elenei :

— M-ai adus aici printr-un șiretlic !

Dragomir ridică ochii spre Petrea :

— De ce-ai făcut asta ?...

Petrea urmări cîtva timp cu interes mișcarea jucăușă a bulelor minuscule de acid carbonic în paharul cu sifon. Apoi, ochi în ochi cu Dragomir :

— Pentru că îmi place !

Vorbise cu un aer tîmp — și în clipa aceea nu știa dacă vinul îi plăcea sau fata.

— Te sfătuiesc să-ți vezi de treabă !

Ochii lui Petrea căpătară o lucire stranie. Trăsăturile feței i se crispară într-un rînjet, în care se putea citi ironie batjocoritoare, dispreț, satisfacție de a cășuna lui Dragomir suferință. Întotdeauna îl privise cu invidie pe acest bărbat înalt, bine legat, cu mișcări armonioase, radiind sănătate și siguranță de sine. Da, îl invidia, fiindcă lui Virgil Dragomir viața i-a surîs din plin și fiindcă prin „jocul evenimentelor" îi luase locul (după credința lui „rangul" de șef al laboratorului i se cuvenea lui. Nu era nimic mai penibil și mai chinuitor în existența lui actuală, ca gîndul că devenise subalternul lui Dragomir). Îl cuprinse o dorință nebună de a-l sfida, de a-l răni în tot ce are mai scump. Uitase cu desăvîrșire scopul pentru care o invitase pe Elena. Prezența ei devenise un mijloc de a triumfa asupra lui Dragomir.

— Fac ce vreau ! spuse așa dar Petrea, privindu-și adversarul cu impertinență. Fac ce-mi place ! Nu sîntem la Institut, tovarășe director ! adăugă după o pauză, apăsînd asupra cuvîntului „director", într-o nouă intenție de ironie.

Își umplu paharul și-l goli dintr-o sorbitură. Rînji din nou către Dragomir :

— Da, tovarășe director... da !

Elena se ridică.

— Să mergem, Virgil.

— Tocmai fiindcă nu sîntem la Institut, răspunse Dragomir cu un calm neașteptat, aș vrea să te previn că ai să ai de-a face cu mine, dacă n-ai să încerci

să-ți folosești aiurea veleitățile de berbant. Ține minte !

— Și ce ai să-mi faci, mă rog ? se strîmbă sarcastic Petrea. Nu cumva ai de gînd să mă pîrăști la sindicat ?

Palidă, tremurînd din tot corpul, Elena se îndreptă spre ieșire. Dragomir o urmă cu mînie reținută.

— Ospătar ! strigă provocător inginerul Petrea în urma lor, încă o sticlă de nectar !

II

În biroul său de la miliția judiciară. străjuit de o lampă cu picior, maiorul Ciprian Florescu studia un dosar voluminos. Gîndurile, jucăușe, nu se lipeau însă de loc de filele bătute la mașină, încărcate de adnotări și sublinieri, făcute cu creionul roșu. Peste două zile va intra în concediu. Anul acesta și-a pus în gînd să plece la mare. Și mai sînt doar două zile ! Maiorul împinse dosarul la o parte și începu să schițeze cu penița, pe un petec de hîrtie, vile cu terase vaste, vaporașe, corturi...

Țîrîitul strident al telefonului răsună ciudat în liniștea încăperii. Stiloul maiorului se opri deasupra hîrtiei împestrițate de crochiuri. Întinse mîna să apuce receptorul cu presimțirea confuză a unor comunicări neplăcute.

— Aici locotenentul-major Nicolau, se auzi de la celălalt capăt al firului. Permiteți-mi să raportez : chiar acum am primit un telefon ; mi s-a anunțat că s-a comis un asasinat în strada Atomului numărul unu.

— Atomului unu ? Asta înseamnă la Institutul de cercetări științifice speciale !...

— Întocmai, tovarășe maior. A fost asasinat inginerul Jean Petrea.

Maiorul se încruntă.

— Comunicarea e anonimă ?

— Nu, tovarășe maior. Cetățeanul care a anunțat este laborant la Institut. Îl cheamă Pandele Ailincăi.

Maiorul Florescu chibzui puțin, apoi ordonă :

— Să vină maşina. Ia un miliţian. O să mergem împreună. Telefonează şi laboratorului de cercetări judiciare.

După cîteva minute, în faţa Institutului stopa o maşină a miliţiei. Cei doi bărbaţi în civil şi miliţianul fură întîmpinaţi, chiar din poartă, de Pandele. Avea chipul descompus. Îl însoţea, la oarecare distanţă, un alt bătrînel, care nu-şi putea stăpîni spaima.

— Ce nenorocire, ce nenorocire ! gemu Pandele. Bietul inginer !

Portarul veni mai aproape :

— Şi ce ruşine, Dumnezeule ! Tocmai la instituţia noastră să se întîmple aşa ceva !...

Maiorul Florescu îi scrută pe amîndoi dintr-o privire.

— Cine este Pandele Ailincăi ? întrebă locotenentul-major Nicolau.

Pandele luă poziţia de drepţi, ca la armată :

— Să trăiţi, eu sînt, tovarăşe. Eu v-am chemat la telefon.

— Să mergem la locul crimei, hotărî scurt maiorul.

— Eu nu-mi părăsesc ghereta, tovarăşe, bîigui portarul.

— Fireşte ! îl opri, cu un gest, maiorul.

Urcară cîteva trepte de marmură. Uşa de la intrare era deschisă. Străbătură un hol mare şi intrară în laboratorul de cercetări. În fundul sălii, la vreun metru şi ceva de uşa ce o despărţea de cabinetul directorului, zăcea, cu faţa lipită de parchet, cadavrul unui om. Din ceafa lui se scursese o dîră groasă de sînge care începuse să se închege, năclăind gulerul halatului.

— Sper că nu s-a atins nimeni de nimic, cercetă pe un ton sever maiorul Florescu pe cei de faţă.

— Se poate ? sări, ca ars, Pandele. Atîta doar că am intrat în laborator şi l-am văzut în aşa hal, am vrut să-i dau ajutor. Dar degeaba ! Se sfîrşise, săracul de el... Am dat fuga de i-am spus portarului. Apoi v-am telefonat. Asta-i tot, tovarăşe ofiţer.

Acesta îl privea îngîndurat.

— Portarul a intrat aici ?

— Acu' să vă spun cinstit, tovarăşe... Mă iertaţi, nu ştiu ce grad aveţi. Cînd i-am spus portarului, a alergat şi el să vază. Păi cum altfel ? La urma urmei, îl doare pe el ca şi pe mine. Că doar aici mîncăm pîine amîndoi.

Maiorul nu-l slăbi din priviri.

— Altcineva a mai fost ?

— Nu ! răspunse cu convingere Pandele. Adică... de... Mai înainte a fost... Staţi, să vedeţi cum s-a întîmplat. M-am repezit să-mi iau nişte ţigări. Cînd mă întorc, în dreptul cabinei de informaţii dau nas în nas cu tovarăşul director. Dumnealui tocmai pleca. Că aşa vine dumnealui de multe ori cînd nu e program de lucrează singur. Ne-a dat bună ziua mie şi portarului. După aceea am mai schimbat o vorbă cu tovarăşul portar. Încolo n-a mai fost nimeni. Răspund cu capul.

— S-a auzit vreo împuşcătură ?

— N-am auzit. Poate s-a tras cînd am fost după ţigări. Asta nu mai ştiu.

— Cît timp ai lipsit din laborator ?

— Păi, ştiu eu ? Debitul e aproape, aci în colţ, peste drum. Să spunem un sfert de oră, că am mai stat de vorbă şi cu tutungiul.

— Portarul a auzit ceva ?

— Nu ! Pe portar tot eu l-am vestit după ce am dat de mort...

Scurtul interogator luat portarului n-a adus nimic deosebit. Spusele acestuia confirmară întocmai cele relatate de laborant.

Maiorul Florescu porni să cerceteze încăperea cu băgare de seamă, ca nu cumva să şteargă vreo urmă. Sala spaţioasă a laboratorului avea două uşi — cea de la intrare şi cea care da în cabinetul directorului. Uşa aceasta era închisă. Maiorul se feri să atingă clanţa, pînă nu se vor cerceta amprentele digitale. Trei ferestre înalte dădeau în stradă ; toate trei erau închise. Alte trei ferestre, dintre care una era larg deschisă, dădeau spre curtea interioară, o curte mare, pătrată, cu straturi de flori şi cu o mică fîntînă arteziană în mijloc. Curtea era împrejmuită de aripile

clădirilor învecinate. Maiorul cercetă cu atenție pervazul ferestrei deschise. Nici o urmă de pași. Și nici boschetul de lîngă zid nu trăda că pe acolo ar fi umblat cineva în tufișuri sau pe iarbă. Reveni în laborator și începu să cerceteze cu privirea, atent, dulapurile cu vitrine, în care erau așezate diverse aparate, instrumente, cărți, reviste, scripte. Nicăieri o urmă de violență, nici o efracțiune, nici o zgîrietură sau spărtură. Broaștele ușilor păreau întregi, neviolate. Aparatele mari, montate în interiorul laboratorului, păreau, de asemenea, cel puțin la prima vedere a unui profan, a fi în bună ordine. La unul din aparate ardea un mic bec roșu. Maiorul se adresă laborantului :

— De ce arde ?

Pandele se apropie să-l stingă.

— Nu te atinge de nimic ! spuse maiorul cu oarecare asprime. Răspunde : de ce arde becul ?

Bătrînul se scărpină după ureche, îngrijorat.

— Dați-mi voie să-l sting. Este o lampă de semnal, care arată că aparatul se află sub tensiune electrică. O mișcare greșită și s-ar putea declanșa un curent electric de înaltă tensiune între eclatoare. Nu mă ating de aparat. Aici, pe perete, este tabloul cu întrerupători.

— Ceea ce înseamnă că victima, sau altcineva, era pe cale, sau chiar începuse să lucreze cu acest aparat ?

— De bună seamă. Altfel n-avea nici un rost ca aparatul să fie conectat cu rețeaua electrică.

— Mai lucrează cineva în acest laborator ?

— Da. Tovarășa inginer Elena Grădișteanu. Dumneaei însă n-a venit azi după-amiază la Institut.

— Și de ce n-a venit ?

— Apăi, eu, să mă iertați, nu-s decît laborant aici. N-am de unde să știu treburile tovarășilor ingineri. Nu țiu condica de prezență.

— Răspunde cuviincios și întrerupe curentul, îl apostrofă maiorul Florescu, cu gravitate, contrariat de cheful de vorbă al laborantului. Care este masa de lucru a victimei ?

— Să trăiţi, aici, aceasta, lîngă fereastra deschisă, răspunse supus Pandele.

Maiorul se apropie de birou. Îşi opri privirea pe cartea deschisă : „*Calcule de matematică superioară*". Alături, foi volante, umplute cu formule matematice ; deasupra un creion cu rigla de calcul. Nimic suspect. Un sertar al biroului era tras înafară. Cercetă atent interiorul ; nu părea să fi fost răvăşit.

Reveni la cadavrul inginerului care zăcea pe podea, cu faţa în jos, cu nasul turtit, şi mîinile aruncate înainte. În cea dreaptă strîngea o legătură obişnuită de chei — chei simple, chei Yale, chei Wertheim — toate înşirate pe un inel şi răsfirate acum ca un evantai.

Maiorul Florescu scoase din buzunarul vestei o mică lupă. Fără să atingă nimic, se aplecă asupra cadavrului şi începu să examineze prin lentilă rana de la ceafă.

— E clar ca bună ziua, mormăi el mai mult pentru sine.

Aruncă o privire în jur, măsurînd parcă distanţele cu ochiul şi dădu din cap aprobativ. Se îndreptă din şale, îşi puse cu grijă lupa în buzunar şi, adresîndu-se locotenentului-major Nicolau, zise :

— Gata, să mergem.

Dădu ordin miliţianului să păzească uşa laboratorului, pînă vor sosi cei de la laboratorul de cercetări judiciare. După ce se vor fi făcut fotografierile, releveurile de teren, de amprente digitale, cît şi cele ale încălţămintei, să i se raporteze.

— Să dăm acum o raită în jurul clădirii. Tovarăşe laborant, fii bun şi condu-ne. Ia-o, te rog, înainte !

Înconjurară curtea interioară a clădirii. Cercetară intrările celorlalte aripi. Toate uşile de intrare erau încuiate. Ferestrele erau de asemenea bine închise. În liniştea amurgului nu se auzea decît clipocitul fîntînii arteziene şi, ici-colo,bîzîitul unei insecte. Făcură înconjurul clădirii pe dinafară. Clădirea impozantă era despărţită de stradă printr-o fîşie lată de teren, plantat cu flori, gazon şi arbuşti. Maiorul Florescu cercetă atent totul. Ochii lui ageri remar-

cară sub una din ferestre vîrfurile unor crengi rupte, frunze ciupite.

Privi în jurul tufişului. Nici o urmă de paşi nu se vedea pe trotuarul asfaltat ce înconjura clădirea, nici gazonul nu era călcat.

— Unde răspunde această fereastră deschisă ? întrebă pe laborant.

Pandele se întoarse cu faţa spre clădire. Cu degetul arătător numără parcă ferestrele.

— E fereastra de la biroul tovarăşului director Dragomir.

Maiorul cercetă cu privirea toată faţada clădirii. Zîmbi ca în faţa unei descoperiri neaşteptate şi nu-şi putu reţine o exclamaţie :

— O-ho ! Ia te uită !

— Ce e, tovarăşe maior ? întrebă curios locotenentul-major Nicolau.

— Nimic, nimic ! Am să-ţi spun mai tîrziu.

Şi, zicînd acestea, făcu gesturi largi în direcţia clădirii, în timp ce, cu coada ochiului, continuă să cerceteze pervazul ferestrei. Două julituri se vedeau pe ieşitura zidului ; în jurul lor se distingeau urme de moloz, ceea ce nu lăsa nici o îndoială că zgîrieturile erau recente.

Porniră spre intrarea Institutului. Maiorul Florescu, cufundat în gînduri, spuse ca pentru sine :

— Ciudat !... Foarte ciudat !...

O maşină stopă brusc în faţa Institutului. Din ea coborî doctorul Olaru, medicul legist, urmat de personalul tehnic. Medicul şi însoţitorii lui veneau să ia fotografii, schiţe ale locului crimei, releveuri dactiloscopice. Doctorul, un om între două vîrste, se apropie cu paşi vioi de maior.

— Salutare, Florescule ! Ce s-a mai întîmplat ?

— Bună, doctore ! O crimă. Doar nu te-ai aşteptat să ne cheme la nuntă ? Un inginer al Institutului a fost găsit împuşcat în laborator.

Doctorul Olaru conduse cu multă atenţie luarea fotografiilor stereoscopice de rigoare. După un scurt examen al cadavrului, conchise :

— Deces prin împușcare ; s-a tras de la o distanță de zece-doisprezece metri, glontele a pătruns oblic de jos în sus, în partea dreaptă a craniului. Moartea a fost fulgerătoare. Totul s-a petrecut recent, în urmă cu o oră, cel mult două. Rămîne ca autopsia să arate calea exactă a proiectilului.

Maiorul Florescu se apropie de ușa cabinetului inginerului Dragomir. Apăsă clanța. Ușa era încuiată. Fu adus un lăcătuș și odată ușa deschisă, maiorul trecu pragul, urmat de ceilalți. Cabinetul directorului era o cameră spațioasă, mai mult lungă, cu o singură fereastră la fațada clădirii. O privire circulară îl convinse că totul era pus aici în ordine, totul respira liniștea și acuratețea unui om ordonat.

Se apropie de fereastră. Un scaun era pus aproape, pe un loc care, desigur, nu era al lui. Pe scaun deslușì cu ușurință urma unor pași. Liniile paralele, ondulate, nu lăsau nici o îndoială că pe scaun s-a urcat cineva care purta încălțăminte cu talpă de crep. Fața maiorului se lumină. Pe pervazul prăfuit al ferestrei se deslușeau aceleași urme de tălpi, de data aceasta de la ambele picioare, cu vîrfurile îndreptate spre afară, de unde nu era greu de presupus că cineva a sărit pe fereastră sau s-a pregătit să facă această mișcare. Găsi urme de moloz și pe zid și observă din nou că tufișul din dreptul ferestrei avea cîteva crenguțe proaspăt rupte și că frunzele despuiate cu violență zăceau încă împrăștiate pe jos. Încercă să descopere vreo urmă care să întărească deducția că cineva a sărit pe fereastră. Spre mirarea lui nu se vedea nici un semn, nici o indicație. Intorcîndu-și privirea, prinse între degete de pe pervazul ferestrei cîteva scame de stofă cenușie. „E un adevărat noroc să dai peste așa ceva“, gîndi satisfăcut, în timp ce așeza firele cu multă grijă într-o cutiuță de metal.

Trecu din nou în laborator. Tăcut, frămîntat, verifică iarăși toate ferestrele încăperii și se interesa cu deosebire dacă în afara intrării principale mai sînt

și alte căi de acces din și în curțile interioare și exterioare. Nu, nu existau alte intrări și ieșiri, afară de cele la vedere. Oricine ar intra sau ar ieși, nu are altă cale decît aceea care trece prin fața cabinei portarului, constată el. Afară numai dacă cineva ar escalada gardul înalt de fier forjat ce înconjura imobilul. Trebui însă să recunoască, după o minuțioasă cercetare, că nu era de remarcat nici o urmă a unei astfel de tentative. De altfel, gardul este situat la o distanță mult prea mare pentru ca un om să-l poată trece printr-o săritură de la fereastră. Nu, asta în nici un caz ! Și atunci ?...

Să ai oarecum certitudinea că cineva — și în cazul de față fără îndoială asasinul — a ieșit pe fereastră, să ai în mînă elementele preliminare care pledează pentru această prezumție și totuși să nu găsești indicația finală, adică urmele pe pămînt ale celui care a sărit, aceasta nu poate decît să complice lucrurile. Se întoarse brusc către Pandele.

— Ai putea să precizezi la ce oră a venit tovarășul director Dragomir ?

— Nu l-am văzut cînd a venit. Mai curînd poate să știe tovarășul portar. El musai că l-a văzut intrînd.

— Ei, știi ceva, moșulică ? se adresă maiorul portarului, ce aștepta cu o figură de om speriat.

— Da, tovarășe maior. Ceasul bătea taman ora patru.

— Și inginerul Petrea cînd a venit ?

— Păi să fi fost cam la un sfert de oră după tovarășul director.

— Tovarășe laborant, dumneata ai fost, nu-i așa, tot timpul în laborator ?

— Da, tovarășe maior.

— Directorul și inginerul Petrea lucrau împreună tot timpul ?

— Nu, tovarășe maior. Tovarășul director lucra în cabinetul lui, cu ușa închisă, iar tovarășul inginer Petrea își vedea de treabă aici, în laborator. După cîte știu, nu prea era mare prieteșug între dumnealor.

— De ce nu ?

Pandele se scărpină după ureche. Ezita parcă să răspundă.

— Nu te sfii, vorbeşte ! îl îmbie maiorul.

— Prostii, tovarăşe maior. Nu e treaba mea să mă bag. Îi priveşte pe dumnealor.

Apoi, cu o voce tărăgănată.

— De, tinereţe... dragoste...

— Vorbeşte mai desluşit. Am nevoie să ştiu totul în privinţa lor.

— Tovarăşe maior, eu nu prea ştiu mare lucru, întrebaţi-i mai bine pe dumnealor.

— Pe cine, pe dumnealor ?

— Apăi pe tovarăşul director şi pe tovarăşa ingineră.

— Dumneata să-mi răspunzi la întrebări. Ai zis că inginerul Petrea nu se avea bine cu directorul. Pesemne că s-au certat, nu-i aşa ? Cînd s-a întîmplat asta ?

— Să tot fie, după socoteala mea, vreo trei săptămîni...

— Şi din ce cauză s-a stricat prietenia sau, să zicem, buna înţelegere între ei ? Îmi închipui că se aveau bine înainte.

— Să vedeţi. Într-o zi, inginerul Petrea a invitat-o pe tovarăşa Elena la un restaurant. Nu-ş' cum s-a făcut că a venit acolo, ca din întîmplare, şi tovarăşul director Dragomir. Ştiu de la răposat că a ieşit mare dandana din chestia asta. De, de unde era să ştie bietul Petrea că tovarăşul director e în amor cu tovarăşa Elena ? Ei, şi pe urmă, se înţelege, tovarăşul director n-a mai vorbit cu Petrea. Abia dacă apucau să schimbe cîte o vorbă în interes de serviciu. Atît şi nimic mai mult !

— Şi ? Altceva ?

— Să trăiţi, tovarăşe maior, altceva nu ştiu. Ce-am ştiut v-am spus.

— Să mergem, se adresă maiorul locotenentului-major Nicolau. La revedere, doctore.

Apoi, către milițian :

— Sigilați ușile și organizați garda permanentă, iar dumneata, tovarășe laborant, să binevoiești să nu pleci din Institut. Avem nevoie de dumneata și e bine să te găsim aici în tot momentul.

Instalîndu-se în mașină, maiorul avu un zîmbet amărui :

— Un singur lucru e limpede : trebuie să-mi amîn concediul...

III

Elena Grădişteanu ajunse acasă pe-nserat. Petrecuse cîteva ore la Institutul de chimie, unde un colectiv de chimişti experimentaţi în materie de cristalografie executa o lucrare după indicaţiile inginerului Virgil Dragomir. A fost o după-amiază obositoare. Simţea nevoia unei înviorări. Îi era dor de aerul proaspăt de afară ; coborî din tramvai cu vreo patru staţii înainte de casa ei şi-şi urmă drumul pe jos. Un cleşte nevăzut îi strîngea tîmplele. Aerul curat şi liniştea îi făceau bine. Trecea cu paşi egali printre cele două şiruri de blocuri de pe noul bulevard şi, deoarece nu se gîndea la nimic, o izbi aspectul de pitoresc modern al cartierului, ca şi cum trecea pentru prima oară prin el şi nu-şi dăduse seama că pe locurile cunoscute ale maidanelor cu gropi şi gunoaie de altădată se înălţau acum ziduri noi, strălucind de albeaţă sub lumina felinarelor ce tocmai se aprindeau. Ajunse pe nesimţite la cuartalul unde se afla şi casa ei. Urcă treptele scării „A“ pînă la primul etaj şi intră. Locuia cu mama ei, o femeie între două vîrste.

— Eşti obosită ? o întrebă mama, mai mult din privire, privirea aceea îngrijorată pe care o pot avea numai mamele. Elena schiţă un zîmbet.

— Mai bine zis, am fost. Aerul proaspăt mi-a făcut bine.

După cină, în faţa aparatului de radio, care revărsa în odaie ultimele şlagăre, Elena se trînti în fotoliu, cu o carte în mîini. Încercă să citească, dar gîndurile îi zburau la Virgil. Erau gînduri întunecate de amintirea serii de la restaurant. Se cutremură amintin-

du-şi ieşirile pătimaşe ale lui Virgil faţă de Petrea, în zilele următoare. O făceau să sufere, ştiind că totul s-a întîmplat din vina ei. Adevărul este că pe Jean Petrea nici măcar nu-l simpatiza. Îi era mai mult decît indiferent. Şi totuşi Virgil devenise gelos, ca şi cum n-ar fi putut să observe şi singur că între ea şi Petrea nu era şi nici nu putea să fie ceva care să merite atenţia lui. Nu-i vorbă că şi insolenţa lui Petrea după seara aceea de pomină făcuse să izbucnească tulburarea de nestăpînit a lui Virgil. Între cei doi bărbaţi au urmat după aceea incidente din ce în ce mai neplăcute. Un cuvînt tăios, o privire duşmănoasă din partea unuia sau a celuilalt erau de ajuns să aprindă jarul de sub cenuşă. Şi vina o purta ea ! Sau poate că nu ea, deşi toate aparenţele erau împotriva ei. În definitiv, dacă Virgil o găsise cu Petrea la restaurant, aceasta se datora unui şiretlic căruia îi căzuse victimă. Se gîndea : „Om în toată firea, am, dragă doamne, şi titlul de inginer şi totuşi nu mi-am dat seama că trebuia să cîntăresc cu mai multă maturitate, să aleg cu mai mult discernămînt ce se cuvine şi ce nu se cuvine să facă o fată în situaţia mea..."

Totuşi, Virgil ar putea să se stăpînească. Ştie bine că-l iubeşte. Se simţea stăpînită de acest sentiment ca niciodată. Îl iubeşte — chiar aşa, impulsiv cum este.

Ochii îi căzură din nou pe carte. Dar nici de data asta nu reuşi să citească. Prin fereastra deschisă ajunse pînă la ea zgomotul unei maşini care se opreşte şi auzi o portieră de automobil trîntită puternic. Un glas bărbătesc întreba pe cineva :

— Aici stă tovarăşa Elena Grădişteanu ?

— Da, la etajul întîi, recunoscu ea vocea subţirică a unei vecine de la parter.

În uşă apăru un miliţian, salutînd politicos.

— Tovarăşa Elena Grădişteanu ?

— Eu sînt. Ce s-a întîmplat ?

— Vă rog să mă însoţiţi pentru a da oarecari lămuriri. Nu fiţi neliniştită, nu-i nimic grav, stărui

milițianul, care îi citise pe față o contractare mai mult de spaimă decît de uimire.

— Chiar acum ? întrebă ea, cu vocea tăiată.

Și starea de oboseală îi reveni, într-o clipă, și mai apăsătoare.

— Vă conduc cu mașina, o informă politicos milițianul, întinzîndu-i citația.

Elena citi în grabă cele cîteva rînduri. Nu deslușî nimic altceva decît un formular tip, completat cu numele și adresa ei. Ar fi vrut să-l întrebe pe milițian pentru ce o cheamă cu atîta grabă, dar întrebarea i se păru fără rost și renunță la ea.

Peste cîteva clipe se afla în mașina care zbura spre localul miliției.

Maiorul Florescu stinse cu un gest apăsat țigara pe fundul scrumierei și formă un interior.

— Alo, Nicolau ? Am trimis după Elena Grădișteanu și după Virgil Dragomir. Cu fata o să stai de vorbă dumneata.

— Am înțeles, tovarășe maior.

După un sfert de oră, tînăra ingineră ședea în fața mesei lui Nicolau. Un singur gînd o copleșea : „De ce m-or fi adus aici ?“ Dar, fie ce-o fi ! Va răspunde sincer. Nu are nimic de ascuns.

Locotenentul-major îi întinse pachetul de țigări.

— Fumați ?

— Mulțumesc.

Trase din pachet o țigară. Ofițerul îi întinse bricheta aprinsă.

— Numele și pronumele, vîrsta, profesia ? o întrebă el.

Și consemnă : *Elena Grădișteanu, douăzeci și patru de ani, inginer.*

De cînd era la Institut ? De aproape un an.

Locotenentul-major trase cu sete din țigară.

— Cu cine colaborați în activitatea dumneavoastră de laborator ?

— În laboratorul de electronică sîntem un colectiv restrîns. Lucrăm sub îndrumarea directorului, inginerul Virgil Dragomir. În afară de mine, colaboratori

permanenţi sînt inginerul Jean Petrea şi laborantul Pandele Ailincăi.

— Asta-i tot ?

— M-aţi întrebat de laboratorul de electronică. Asta-i tot.

Locotenentul-major privi cu atenţie scrumul din vîrful ţigării, ca şi cum acolo era scrisă întrebarea următoare.

— Vă place munca de laborator ?

Elena se însufleţi.

— Foarte mult. Nici nu-mi puteam visa o muncă mai interesantă. Directorul nostru este extrem de capabil. E un om plin de idei îndrăzneţe, care posedă un vast bagaj de cunoştinţe.

Locotenentul-major îşi privi din nou ţigara.

— Dar inginerul Petrea ?

Pe chipul Elenei trecu o umbră.

— M... da. Şi inginerul Petrea este priceput. Altfel nu s-ar explica prezenţa lui într-un astfel de laborator...

— Colaborarea între membrii colectivului este armonioasă, desigur ?

Elena şovăi. Unde ţintea întrebarea tînărului ofiţer ? Şi ce trebuia să răspundă la asta : da sau nu ?

Luată pe neaşteptate, răspunse evaziv.

— S-ar putea spune că da...

Locotenentul-major zîmbi.

— Dar s-ar putea spune şi nu ?

— S-ar putea, primi Elena fîstîcită.

— Atunci să vorbim despre acest *nu*.

Elena stătu o clipă pe gînduri. În ce cursă intrase ? Ce voiau să afle ? Ce se întîmplase ? Va trebui totuşi să răspundă, să spună ceva.

— Mă rog, principalul este că lucrările nu suferă niciodată.

— Da, da, înţeleg, resentimentele personale, în măsura care există, rămîn pe planul doi. Şi totuşi, relaţiile dintre colaboratori nu se resimt de loc ?

Elena trebui să recunoască : relaţiile dintre cei ce lucrează în laborator nu sînt dintre cele mai armonioase. De ce ? Desigur, vina o poartă inginerul Pe-

trea. De altfel, se vedea cît de colo că locotenentul-major era într-o măsură informat. Doar nu degeaba adusese discuţia aci, într-un fel care lui i s-o fi părut diplomatic. Poate că ar fi cazul să povestească şi întîmplarea neplăcută de la restaurant. S-ar putea să aibă vreo legătură cu ceea ce îi interesează... În definitiv, n-avea nimic de ascuns.

Şi Elena povesti totul.

— Va să zică, a avut loc un schimb de cuvinte ? sublinie Nicolau. Dacă am înţeles bine, inginerul Dragomir, are, ca să zic aşa, ieşiri violente ?... E adevărat ?

— Din păcate da, răspunse Elena, nemulţumită şi de întrebare şi de răspunsul ei.

Locotenentul-major Nicolau rămase gînditor.

— Acum permiteţi-mi şi mie o întrebare, zîmbi stîngaci Elena. Ce înseamnă toate astea ? Pentru ce am fost invitată aici ? Şi de ce toate aceste întrebări ? S-a întîmplat ceva ?

— Astăzi după-amiază, la ora şase, inginerul Petrea a fost găsit împuşcat mortal în laborator...

Cînd se văzu în stradă, primul gînd al Elenei fu acela de a-i telefona lui Virgil. Trebuia să-l pună cît mai degrabă la curent cu această îngrozitoare întîmplare. La primul telefon public ieşit în cale găsi vreo patru-cinci persoane aşteptîndu-şi rîndul. Elena se răzgîndi. Da, e nepotrivit să-i vorbească lui Virgil despre asemenea lucruri de faţă cu alţii. De aceea, se îndreptă cu paşi grăbiţi spre cea mai apropiată staţie de taxiuri.

— Mai repede, te rog, îi spuse şoferului, după ce îi dădu adresa lui Dragomir.

Taxiul porni în zbor pe asfaltul bulevardului. Cu toată neliniştea care pusese stăpînire pe ea, îşi dădu seama că şi de data aceasta pornise pe un drum greşit. Cum va fi interpretată vizita ei după interogatoriul ce i se luase ?

Luă o hotărîre bruscă : se va întoarce acasă şi de acolo îi va telefona lui Virgil.

La auzul noii adrese, şoferul o privi cu mirare. Întoarse brusc maşina şi porni în direcţia indicată.

Plăti şoferului şi urcă în fugă scările. Sub ochii miraţi ai mamei sale, trecu ca o furtună în camera ei şi formă numărul de telefon al lui Virgil. La capătul celălalt al firului, telefonul suna în gol.

Cei doi bărbaţi şedeau faţă în faţă la biroul masiv al maiorului Florescu. Încăperea era plină de fum. Ţigările se aprindeau şi se stingeau una după alta. Cu mîna sa mare şi puternică, maiorul vărsă scrumiera prea plină în coşul de hîrtii. Dragomir citi în gestul acesta un semn că discuţia, care începuse de mult, avea să mai dureze. Dar unde voia să ajungă maiorul ?

Îl întrebase despre viaţa lui, despre prieteni şi neprieteni, despre muncă, şi trecuse chiar la chestiuni mai delicate. Ce relaţii avea el, de pildă, cu Elena ?

— Trebuie neapărat să răspund la această întrebare, tovarăşe maior ? întrebă Dragomir pe un ton sec.

— Neapărat ! răspunse maiorul, zîmbind.

— Ei bine, o iubesc.

— Doar atît ?

— Aşteptaţi cumva niscaiva tirade gen Cyrano de Bergerac ? Atunci, poftim : o iubesc cu pasiune. E de ajuns ?

— Dacă e spus la modul serios e de ajuns, zîmbi iarăşi maiorul.

Dragomir surîse şi el :

— E cît se poate de serios.

Maiorul îl privi ţintă în ochi :

— Tovarăşe inginer, vă rog să-mi spuneţi cu toată sinceritatea, ca între bărbaţi : s-a ivit între dumneavoastră un al treilea, vreau să spun un rival ? Aţi avut vreun incident legat de sentimentele dumneavoastră pentru Elena Grădişteanu ?

La această întrebare directă, Dragomir îşi pierdu cumpătul. Făcu o sforţare discretă să nu-şi trădeze surprinderea.

— Rival ? Incident ? Termenii sînt exagerați... Am avut, nu de mult, un oarecare schimb de cuvinte cu un Don Juan tomnatic. Dar nu cred să prezinte vreo importanță...

Și povesti în cuvinte puține, pe un ton pe care îl voia cît mai calm, ceea ce se petrecuse între el și Petrea.

Maiorul îl ascultă pînă la capăt și, privind scrumiera care amenința din nou să se umple, îl întrebă, cu indiferență calculată :

— Dar apariția dumitale la restaurant a fost întîmplătoare ?

Se gîndi fulgerător : „O astfel de întrebare nu putea s-o pună decît cineva care are cunoștință de scrisoarea anonimă. De unde a aflat maiorul de existența ei ?" Nu avea nici un rost să ascundă primirea scrisorii.

Și astfel, dosarul pe care era scris cu litere de tipar „Jean Petrea" se îmbogăți cu o nouă piesă.

Maiorul se ridică brusc, ca și cum ar fi obținut tot ceea ce a vrut și nu mai avea nevoie de altceva. Dragomir înțelese că interogatoriul s-a terminat. Se ridică și el.

— Asta e tot ? întrebă, arzînd de nerăbdare să se smulgă cu o clipă mai de vreme din focul acestei anchete ciudate.

— Tot, spuse maiorul, fără a-l pierde din vedere. Adică, nu ! Mai e ceva : astă-seară, în jurul orei șase, inginerul Jean Petrea a fost asasinat în sala laboratorului. Unde vă aflați în momentul crimei ?

Virgil Dragomir păli. Simți că i se pune un nod în gît. Nu mai era în stare să scoată un cuvînt. Abia după un răstimp reuși să îngîne :

— În jurul orei șase ? În jurul orei șase mă aflam la Institut. Chiar în laborator.

— Ai terminat ? întrebă maiorul Florescu, suflînd în pîlnia telefonului fumul unei noi țigări.

— Da, tovarășe maior, se auzi de la celălalt capăt al firului telefonic.

— Vino, te rog, la mine cu materialul.

După cîteva clipe, locotenentul-major Nicolau își făcu apariția în birou. La invitația maiorului, se instală comod într-un fotoliu. Maiorul deschise larg fereastra. Fumul plutea gros în încăpere. Se simțea nevoie de aer proaspăt. Cu pași mari, începu să măsoare camera, apoi, deodată, se lăsă pe scaunul lui, lîngă birou.

— Ei ?

Locotenentul-major Nicolau își informă șeful asupra interogatoriului luat Elenei Grădișteanu.

— Da, cele două depoziții concordă între ele, constată maiorul. Iată și răspunsul lui Dragomir.

Nicolau parcurse lacom filele conținînd interogatoriul lui Dragomir. Dădu din cap afirmativ.

— Și acum, reluă Florescu, spune-mi, cum vezi toată afacerea ?

Nicolau se temu să răspundă imediat. Avea în fața lui un experimentat lucrător al miliției judiciare. Florescu își crease faima unui om cu mintea ageră, cu o logică solidă. Nu i-ar fi indiferent dacă i-ar spune cine știe ce lucruri nechibzuite. Pauza nu putea fi însă mult prelungită.

— Să analizăm, tovarășe maior. Avem un număr destul de mic de personaje. Virgil Dragomir, Elena Grădișteanu, Jean Petrea — victima, Pandele Ailincăi — laborantul — și portarul. Crima a avut loc nu mult înainte de ora șase, cînd portarul a fost înștiințat de laborant că, intrînd în sala laboratorului, l-a găsit mort pe inginerul Petrea. Numai cu cîteva minute înainte, Dragomir ieșise din clădirea Institutului. Cine e deci suspect ? Cine avea motiv să-l suprime pe Petrea ? Între ei exista Elena Grădișteanu. Virgil Dragomir e pătimaș, violent. Celălalt, ușuratic, cinic...

— O crimă pasională, deci, tovarășe locotenent-major ? surîse fin maiorul Florescu.

— Înclin să cred că da, spuse evaziv Nicolau.

Zîmbetul maiorului nu-i plăcuse de loc, deoarece surprinsese în el o doză de ironie, care, chiar dacă nu-l privea direct, nu putea să-l lase indiferent.

— Ei bine, reluă Florescu, eu am să încerc să demonstrez că mai există și alte ipoteze.

Locotenentul-major îl privi cu interes, dar și cu neîncredere. Firește, nu e prudent să tragi prea repede concluziile, dar dacă în afară de elementele cunoscute nu mai apare nimic nou, concluzia nu poate fi decît una singură — și pe aceea se aștepta s-o audă din gura șefului său.

Te rog să mă urmărești. Sînt mai multe ipoteze care trebuie luate în considerare.

Florescu îndoi un deget :

— Primo : cînd a plecat directorul, Jean Petrea mai era viu. Asasinul, care se afla nu departe de victimă, ascuns sau poate chiar față în față cu ea, a tras un glonte în ceafa lui Petrea în primele minute după plecarea directorului și a zbughit-o pe fereastra deschisă din cabinetul lui Dragomir. Am uitat să-ți spun : pe pervazul acestei ferestre am descoperit urme de pași și niște scame de stofă agățate de o așchie de lemn, iar crengile arbustului din fața ferestrei erau rupte. Asta înseamnă că asasinul purta un costum cenușiu, de calitate.

— Și cum rămîne cu ușa care dă în cabinetul directorului și pe care noi am găsit-o închisă ? întrebă Nicolau, vădit surescitat de aceste amănunte și convins că îl pune în derută pe maior.

— Nu este exclus ca această ușă să fi rămas deschisă după plecarea lui Dragomir. Și tocmai această împrejurare a dat asasinului ideea de a dispare pe acolo. Că noi am găsit-o închisă ? Dar e foarte simplu. Asasinul, trecînd în biroul lui Dragomir și trîntind ușa după el, broasca Yale s-a închis automat. Din păcate, n-am descoperit în grădină nici o urmă a aceluia care a sărit pe fereastră. Pașii lui n-au lăsat nici un semn pe pămînt, ceea ce e greu de explicat. Va trebui să întreprindem cercetări mai amănunțite pentru a lămuri acest mister.

— Și mobilul crimei ?

— Altă problemă de rezolvat, admise maiorul.

Și, îndoindu-și un al doilea deget :

— Ar mai fi o ipoteză. După plecarea directorului, portarul şi laborantul l-au asasinat pe inginerul Petrea, după un plan dinainte stabilit şi, bineînţeles, cu un anumit mobil. În cazul acesta, portarul n-ar putea fi decît complice, deoarece e greu de crezut că şi-ar fi părăsit postul fără a se teme de complicaţii. Ceva mă face să nu consider serioasă această ipoteză. Mă întreb cu ce scop un portar şi un laborant, acesta din urmă fiind şi un vechi lucrător al Institutului, să ucidă un inginer, cu care n-au nici în clin nici în mînecă ? Totuşi, cred că eşti de acord cu mine că această ipoteză nu poate fi încă părăsită. Pînă una-alta, ea e tot atît de legitimă ca cele amintite anterior

— De acord, tovarăşe maior. Şi acum să cîntărim aceste trei ipoteze. Aşadar, asasinul ar putea să fie inginerul Dragomir — şi ne aflăm, după toate aparenţele, în faţa unei crime pasionale. Al doilea : asasinul — necunoscut. Mobilul crimei — necunoscut. Al treilea : asasinul ar putea să fie laborantul, cu un eventual complice, care ar fi portarul. Mobilul crimei — de neînţeles.

— Este un rezumat just, aprobă, îngîndurat, maiorul Florescu.

— Trebuie să recunoaştem, însă, spuse Nicolau, că prima ipoteză este cea mai plauzibilă. Sar în ochi şi persoana asasinului şi mobilul crimei.

Maiorul Florescu îl privi lung pe Nicolau.

— Fie cum zici dumneata. Ar urma să-l reţinem pe Dragomir ca suspect de crimă pasională ?

Nicolau începu să nu se mai simtă în largul lui. Întrebarea era categorică. I se păru că ea ascunde o capcană pentru el. Oare n-a raţionat just ? Revizui, în gînd, elementele concluziei sale. Da, ipoteza lui e cea bună. Şi totuşi... dacă... Nu uita că avea în faţa lui pe maiorul Florescu. Răspunse evaziv :

— Tovarăşe maior, dumneavoastră dispuneţi.

Maiorul zîmbi.

— Şi acum să analizăm mai de aproape ipoteza dumitale.

Nicolau îl ascultă curios, aşteptînd să-şi vadă combătute argumentele.

— Să zicem, aşadar, că ne aflăm în faţa unei crime pasionale. N-ar fi nici prima, nici ultima în istoria criminalogiei. Altădată întîmplări dintr-astea umpleau pînă la dezgust coloanele presei de mare tiraj. Anumite pături de cititori şi cititoare se omorau să afle cît mai multe amănunte din viaţa intimă a eroilor. Şi ziarele nu ezitau să dea mînă liberă reporterilor care, cînd nu puteau să afle de la sursă, mai puneau şi din capul lor, totul făcut într-un stil senzaţional ca să suscite lăcomia avidă de scandal a unei societăţi decăzute. Am cunoscut, ce e drept, de departe, dar destul de bine, aceste moravuri. Ştiu ce urma mai întotdeauna după descoperirea unei astfel de crime : un proces la Curtea cu juri, dezvăluirile fără perdea ale unor martori din acelaşi aluat cu criminalul, pledoariile gras plătite ale unor avocaţi cu circulaţie şi, bineînţeles, verdictul de achitare a criminalului sau criminalei, care devenea un fel de erou al zilei. Nici nu se putea un îndemn mai direct la crimă !... Şi acum, revenind la inginerul Dragomir, stau şi mă întreb dacă în zilele noastre un om cult şi cu o muncă de mare răspundere în angrenajul nostru social se mai poate lăsa antrenat într-o crimă pasională ? Înainte de a avea probe concrete, ne este oare permis în aprecierile noastre să nu ţinem seama de personalitatea lui Dragomir ? Hotărît, nu mă împac cu o astfel de idee, dar nici n-am dreptul s-o resping categoric. Trebuie să fim însă rezonabili şi să plecăm în cercetările noastre şi de la ceea ce exprimă omul cercetat de noi, luat în general. E adevărat că aparenţele sînt iluzorii şi într-un caz şi în celălalt şi numai faptele pot determina o concluzie valabilă. Dar acele fapte cată să le stabilim fără dubiu. Cred că asta este, în definitiv, treaba noastră...

Nicolau roşi. Răspunse totuşi dîrz :

— Aveţi dreptate, tovarăşe maior. Îmi permit însă să vă atrag atenţia asupra caracterului impulsiv, violent al lui Dragomir.

— La rigoare am putea lua în considerație această împrejurare, dacă Dragomir îl omora pe Petrea chiar în seara întîlnirii, la restaurant. Dar așa... la rece, cum s-ar spune ?

— Înlăturați deci ipoteza unei crime pasionale ?

— Nu dau la o parte nici o ipoteză. Caut însă să văd în ce măsură o ipoteză, care la prima vedere „sare în ochi", precum ai remarcat de repetate ori, poate să reziste la o analiză mai amănunțită.

— Nu credeți atunci în vinovăția lui Dragomir ? întrebă Nicolau, oarecum dezumflat.

— Dragul meu, ți-am mai spus, nu cred nimic, nu resping nimic. Analizez ipotezele și, pe cît e posibil, trag concluzii. Cert este, și acest lucru l-a recunoscut și Dragomir, că în jurul orei cînd s-a produs crima, el era în laborator, iar la cîteva minute după plecarea lui din Institut, laborantul a descoperit cadavrul lui Petrea. De aici se poate deduce că participarea lui Dragomir la crimă nu este exclusă. E posibil chiar ca el însăși să fie făptuitorul. Dar dacă am spus că elementul „pasional" este insuficient susținut, e ca să arăt că sîntem obligați să căutăm și alte mobiluri în această crimă.

— Nu văd alte pricini în cazul de față, replică Nicolau. Petrea nu stătea în calea lui Dragomir. Dimpotrivă, Petrea este acela care se simțea, pe cît am aflat, nedreptățit prin venirea lui Dragomir în fruntea laboratorului de electronică. Nu poate fi vorba nici de crimă cu jaf. Cadavrul a fost găsit culcat cu fața în jos. Banii și bijuteriile, inelul șevalieră, butonii de manșetă din aur cu briliante erau asupra lui. Și nici din laborator nu lipsește, pe cît s-a văzut, nimic.

— Tocmai pentru că nu iese în evidență nici un mobil precis al crimei, este de presupus că criminalul sau criminalii au știut în mod suficient de abil să nu dea la iveală scopul urmărit. Asta însă nu înseamnă că nu există o cauză bine ascunsă și deci foarte serioasă.

— Și anume ?

— Nu uita, dragă Nicolau, că astăzi fiecare ins se află la adăpost de grija materială a existenței, așa cum am cunoscut-o în vechea orînduire socială. Într-o astfel de perioadă, cînd se stabilesc relații noi între oameni, se schimbă radical și moravurile lor.

— Vreți să spuneți că acești oameni nu sînt în stare să comită o crimă ? întrebă Nicolau.

— Nu tocmai așa. Vreau să spun că acești oameni sînt mult mai puțin susceptibili să făptuiască fărădelegi grave. Sînt însă alții, care nu văd cu ochi buni dezvoltarea noastră pe calea socialismului. La aceia trebuie să ne gîndim în primul rînd.

— Credeți, așadar, că această crimă constituie sau face parte dintr-o acțiune de sabotaj ?

— Ți-am mai spus, prietene, eu nu cred nimic, nu resping nimic. Este o ipoteză, o pistă care nu poate fi înlăturată.

— Cu alte cuvinte, Dragomir să fi fost acela care a comis un act de sabotaj ? Tocmai el ? În situația lui ? Cu educația lui socialistă ? spuse Nicolau, cu un surîs abia perceptibil.

— Vezi, tocmai de aceea nu trebuie să aruncăm oprobiul asupra unor oameni cu ușurința cu care am călca în picioare o gînganie, răspunse grav maiorul Florescu.

Nicolau roși. O tăcere apăsătoare se lăsă între ei. Într-un tîrziu, Florescu deschise dosarul din fața lui.

— Îmi trebuie un băiat isteț, spuse el, scoțînd scrisoarea anonimă. Dă-mi pe cineva ca să afle pe autorul acestei hîrtiuțe de care ți-am vorbit.

Locotenentul-major nu trebui să reflecteze mult :

— Să-l însărcinăm pe sublocotenentul Oancea. E drept că nu e dintre cei mai vechi la noi, dar e băiat de ispravă. Dacă vă amintiți ne-a ajutat mult în afacerea Saturn. Atunci a și fost decorat.

Maiorul se declară de acord.

— Te rog să-i predai scrisoarea. Dar mai întîi, scoate o fotocopie.

Nicolau porni spre ușă. Făcu cîțiva pași și, ca și cum și-ar fi amintit ceva, se întoarse.

— Tovarăşe maior, vorbeaţi de criminal sau de criminali, la plural. Dacă mi-e permis să întreb : pe cine aţi avut în vedere ?

— Nu ştiu. Nu mă pot gîndi încă la nimeni, sau poate sînt încă obligat să mă gîndesc la prea mulţi. Aşa, de pildă, îmi zic că, în timp ce Dragomir a ieşit pe poartă, cineva a sărit pe fereastră. Faptul acesta e neîndoielnic. Doar am găsit urme de paşi pe pervazul ferestrei. Şi scamele acestea de stofă nu sînt nici ele fără temei în această întîmplare.

— Tovarăşe maior, permiteţi-mi să merg pe urmele acestor scame ca să putem explica cum au ajuns acolo, şi de la cine provin.

Maiorul şovăi o clipă, apoi se învoi.

— Perfect. Aştept raportul dumitale.

Obosit de tot ce se întîmplase, inginerul Dragomir numai oaspeţi nu şi-ar fi dorit în seara aceea. Dar abia îşi îmbrăcă pijamaua, că fu nevoit să primească un musafir.

— Îmi cer scuze, tovarăşe inginer, spuse locotenentul-major Nicolau cu multă amabilitate, după ce se recomandă. Vă daţi seama... este o obligaţie profesională...

Virgil Dragomir înţelese îndată că prezenţa în apartamentul lui a unui reprezentant al miliţiei judiciare, la o oră atît de tîrzie şi atît de curînd după interogatoriul ce i se luase, nu prevesteşte nimic bun.

— Vă stau la dispoziţie, răspunse el, căutînd să-şi păstreze calmul.

— Îmi permiteţi o întrebare, tovarăşe inginer : astăzi după-amiază, în jurul orei şase, cînd vă aflaţi la Institut, ce costum aţi purtat ?

Virgil Dragomir tresări.

— Mă rog, dacă interesează atît de mult costumul pe care îl purtam, poftiţi, este acesta.

Pe spătarul unui scaun erau pantalonii, iar pe alt scaun haina.

Era un costum cenuşiu, din stofă de calitate.

Ofiţerul cercetă de aproape pantalonii de pe scaun, cu o licărire ascunsă în ochi, care nu scăpă ingineru-

lui. Dragomir era prea uluit că hainele lui pot interesa într-atît miliţia, încît să trimită special un ofiţer pentru identificarea lor. Era atent la ceea ce făcea ofiţerul şi aştepta nerăbdător explicaţiile lui.

— Este un costum nou sau vechi, tovarăşe inginer ?

— Astăzi l-am îmbrăcat a doua oară.

Nicolau examină cu o lupă dunga pantalonilor, nu fără a arunca gazdei, din cînd în cînd, cîte o privire pe furiş ca să surprindă felul cum reacţiona în faţa acestor cercetări, desigur neaşteptate pentru el. Îşi plimbă uşor mîna pe stofa moale. În dreptul genunchiului stîng descoperi o mică rosătură care abia se vedea. Inima începu să-i bată cu putere. Era tocmai ceea ce căuta şi ceea ce se aştepta să găsească. Scoase din buzunar o cutiuţă rotundă ; acolo se aflau scamele culese de maiorul Florescu, altfel vorbind, dovada, după el, că asasinatul de la Institut a încetat să mai fie o afacere misterioasă. Apucă scamele ca pe o priză de tutun şi le potrivi pe rosătură. Culoarea era identică. Nu mai încăpea nici o îndoială : firişoarele subţiri fuseseră rupte din pantalonii purtaţi de inginer. Avea aşadar în mîna lui piesa zdrobitoare pentru declanşarea acuzaţiei de care el personal nu se îndoise nici un moment. Îşi măsură partenerul cu o privire tăioasă şi întrebă cu tonul cel mai sigur din lume, ca şi cum întrebarea lui privea un obiect precis, la care răspunsul nu putea să fie decît într-un singur fel :

— Domnule inginer (acum începuse să-i spună „domnule"), azi după-amiază aţi sărit în curte prin fereastra biroului dumneavoastră. Mi-aş permite să vă întreb : cu ce scop aţi făcut aceasta ?

Dragomir păli. Răspunse însă dîrz :

— Dar nici prin gînd nu mi-a trecut să sar pe fereastră !

— Atunci cu ce scop v-aţi proptit genunchiul pe pervazul ferestrei ?

Îi arătă pantalonul, ca să nu fie nici un dubiu în privinţa întrebării.

Dragomir nu mai era stăpîn pe glasul lui. Vocea îi tremură. Era vădit că trecea printr-un moment penibil.

— A, da! se forță el să zîmbească. Îmi aduc aminte... S-au stricat jaluzelele. Da, da... s-au stricat... Și m-am urcat să le repar. Ceva care se poate întîmpla oricui.

— Firește, admise cu oarecare bunăvoință milițianul — dar reveni repede la alt ton. Așadar, v-ați urcat să le reparați... repetă de data aceasta cu vădită neîncredere. Bine, tovarășe inginer, vă mulțumesc. Asta am vrut să știu. Încă o dată, vă rog să mă scuzați că v-am deranjat la o oră atît de înaintată.

Locotenentul-major Nicolau îl mai găsi pe maiorul Florescu în biroul lui.

— Totul este așa cum am presupus, raportă el triumfător.

Maiorul se întrerupse din lucru, cu o privire întrebătoare.

Nicolau depuse cutiuța cu scame pe biroul lui.

— Scamele sînt de la „costumul cenușiu din stofă de calitate", cum ați consemnat dumneavoastră din capul locului, iar costumul cu pricina este al inginerului Dragomir. Le-am găsit lipsă pe o suprafață de circa jumătate centimetru pătrat, la genunchiul stîng.

— Deci, înainte de a veni la mine și-a schimbat costumul, spuse gînditor maiorul. Dar cum ți-a venit să te duci de-a dreptul la el?

— Voiam să verific dacă Dragomir a ieșit într-adevăr pe poarta instituției, surîse, plin de sine, Nicolau.

— Așadar?

— Așadar, e foarte simplu: după ce a săvîrșit crima, inginerul Dragomir a sărit pe fereastră! Dovada? Scamele!

Maiorul tăcu o bucată de vreme.

— Și... cum explică Dragomir toate acestea?

— Într-un mod foarte naiv, tovarășe maior. Zice că s-a urcat, chipurile, să-și repare... jaluzelele! Ca

şi cum asta este treaba unui coşcogea director de Institut, ca şi cum Institutul n-ar avea un intendent.
Florescu tăcu şi de astă dată.

Telefonul suna mereu în gol, ceea ce o făcu pe Elena să conchidă că Virgil nu este acasă. Se pregăti să se culce. Stinse lumina. Se întinse pe studio şi, doborîtă de oboseală, închise ochii, încercînd să doarmă. Dar somnul nu voia să vină. I se perindau prin minte, ca pe un ecran, toate întîmplările din seara aceea. Nu intuia destul de limpede ce s-a întîmplat, dar avea sentimentul cert că Virgil era în primejdie. „Dar ce s-a întîmplat ?“ se întreba mereu. „Să fie cu adevărat vinovat de această nenorocire ? Nu !“ Nu-i venea să creadă. Virgil n-a putut să facă una ca asta ! E violent, e pătimaş, dar nu-i în stare să ia viaţa altui om. De undeva însă, din întunericul odăii, un spiriduş al îndoielii îi sfredelea creierul : „Dar dacă totuşi ?... Îl cunoşti oare atît de bine, ca să pui mîna-n foc pentru nevinovăţia lui ?...“
Şi somnul nu mai venea. Simţea că se înăbuşe. Sări din pat, aprinse lumina şi formă încă o dată numărul de telefon al lui Virgil. Trebuia să afle adevărul. Şi asta imediat ! De la prima întrebare ! De la primul cuvînt !
La capătul celălalt al firului, recunoscu glasul lui.
— Ai fost şi tu „acolo“ ? întrebă ea, stăpînită de spaimă, bănuind răspunsul afirmativ.
— Am fost.
— Dar n-ai nici o vină, nu-i aşa ? şopti ea.
O tăcere încărcată de semnificaţii apăsătoare se scurse încet pe fir. Ar fi dat orice să-l audă strigînd în aparat, cu violenţa lui dintotdeauna : „Nu, nu-i adevărat ! N-am nici un amestec ! Nici un amestec !“ Întrebă încă o dată, terorizată de tăcerea lui inexplicabilă :
— Spune-mi, Virgil, nu-i aşa că n-ai nici o vină ?
— Da, draga mea, n-am nici o vină. Fii liniştită, răspunse în sfîrşit, cu o voce stinsă, obosită, care nu era a lui. Ne vedem mîine...

Elena răsuflă uşurată.

Bine ! Pe mîine !

Puse receptorul în furcă şi îşi apăsă tîmplele cu degetele încă tremurînde. Cît de puţin îi trebuie uneori omului pentru a-şi regăsi liniştea ! Aprinse lampa de pe noptieră şi se apucă să citească.

Şi înainte ca ochii să deslușească primele rînduri, simţi că-i dispare senzaţia nesuferită de moleşeală şi spaimă prin care trecuse după interogatoriul de la miliţie.

Din paginile cărţii o privea Virgil.

IV

Librăria Academiei nr. 1 se deschisese de o jumătate de oră. La standuri începură să se ivească primii clienţi, curioşi să ia cunoştinţă de ultimele apariţii, să ceară o informaţie, să răsfoiască o carte sau alta. Două vînzătoare, din care una mai tinerică, îmbrăcată într-o rochie subţire, înflorată, aranjau standul din faţa librăriei tăifăsuind în timp ce alegeau titlurile care trebuiau puse la vedere. Cea mai în vîrstă povestea ce visase noaptea. Tînăra o asculta atentă, dar zîmbea din cînd în cînd, privindu-şi tovarăşa cu un vădit aer de superioritate.

— Ei, tovarăşă Petrescu, cum mai poţi crede în visuri, astăzi cînd ştim bine ce sînt visurile ?

Ioana Petrescu deveni serioasă. Răspunse cam înţepată :

— Aşa sînteţi voi, ăştia tineri. Nu mai credeţi în nimic. Eu una pot să-ţi spun, fetiţo, că tot ce visează omul se îndeplineşte. Aşa, ţiu minte, că odată maică-mea, Dumnezeu s-o ierte, m-a visat pe mine cu o carte în mînă...

— Pesemne că de aici ţi se trage că te-ai făcut vînzătoare de librărie, rîse fata.

Ioana Petrescu voi să-i răspundă, dar nu mai avu timp. De standul ei se apropiase un bărbat tînăr, corect îmbrăcat, cu o cămaşă sclipitor de albă. Bărbatul începu să răsfoiască o carte voluminoasă. Era limpede că de faţă cu clientul o asemenea discuţie nu mai putea continua. După o clipă se apropie de stand un alt cumpărător. Acesta se uită surprins la primul şi veni cu mîna întinsă la el.

— Ce faci, Mărginene ?

Celălalt fu şi el bucuros de întîlnire. Se vedea că erau doi prieteni buni şi că nu se văzuseră de multă vreme.

— Tot la Institutul de Astrofizică ? întrebă Mărgineanu.

— Tot. Dar tu ? Tot la Cercetări speciale ?

— Tot acolo.

— Nu mă plîng de loc de munca noastră, dar îmi închipui că şi la voi trebuie să fie o activitate interesantă. Ce cercetări mai faceţi ?

Ochii lui Mărgineanu se întunecară.

— Acum avem una urîtă de tot. O crimă !

— O crimă ? repetă uluit Bucur.

Ioana Petrescu, care ascultase fără să vrea discuţia lor, deveni atentă, aşteptînd continuarea. Crimele o pasionau ca şi visele, poate chiar mai mult.

— Da, o crimă, vorbi iar Mărgineanu. Închipuieşte-ţi ce întîmplare stupidă : inginerul Jean Petrea a fost asasinat în laborator, ieri la şase după-amiază.

— Cum aşa ? făcu Bucur. Cine l-a asasinat ?

Mărgineanu ridică din umeri :

— La ora asta e greu de spus. Din păcate, singurul om care a fost văzut ieşind de la locul crimei, cam în jurul acelei ore, a fost Dragomir.

Ioana Petrescu tresări.

— Mă iertaţi că mă amestec în discuţia dumneavoastră, spuse ea cu o voce care trăda o emoţie neaşteptată. Nu cumva este vorba de inginerul Virgil Dragomir ?

Cei doi se priviră cu nedumerire. Mărgineanu confirmă. Femeia clătină din cap ca să sublinieze cît de mult o afecta faptul petrecut la I.C.S.S. Şi, adresîndu-se mai mult lui Mărgineanu :

— Ieri, la ora şase după-amiaza aţi spus ?

Mărgineanu răspunse vag, nemulţumit de indiscreţia vînzătoarei.

— Curios ! făcu ea, fără să ia în seamă răceala lui. Cine a putut să-l vadă la locul crimei la ora aceea ? Vă spun eu că nu se poate ! I s-o fi părut...

Pe Mărgineanu îl sîcîia amestecul nepoftit al vînzătoarei într-o conversație pe care era mai bine dacă n-ar fi ascultat-o și o ureche străină.

— Și de ce, mă rog, nu putea fi acolo ? întrebă totuși neprietenos, hotărît s-o pună la punct și s-o învețe minte să nu se mai bage unde nu-i fierbe oala.

Ioana Petrescu se aprinse.

— Pentru că un om nu poate fi în două locuri diferite, în același timp.

— Adică ? o iscodi Bucur pe care chestiunea începea să-l pasioneze.

— Adică... cum vine asta ? se grăbi să repete întrebarea și Mărgineanu.

— Păi, cum să vină ? sări vînzătoarea. Foarte simplu ! Inginerul Dragomir e clientul meu. Ieri a venit la librăria noastră cam în jurul lui cinci și jumătate. A fost și la standul meu, a răsfoit o carte și a plecat la șase și jumătate.

— Ei, asta-i ! izbucni Mărgineanu, neîncrezător. A fost inginerul Dragomir aici între orele cinci și jumătate și șase și jumătate ?

O privea fix în ochi pe vînzătoare și aștepta nerăbdător răspunsul ei. Inginerul Bucur urmărea cu curiozitate această mică înfruntare...

— Așa cum vă spun, stărui Ioana Petrescu, apăsat.

Glasul ei trăda o ușoară supărare. Ia te uită ! Domnii ăștia cutează să pună la îndoială spusele ei. Dar e sigură, nu se înșală. Dragomir a fost ieri la librăria lor. Ea însăși a stat de vorbă cu el.

— E cu neputință ! exclamă tulburat Mărgineanu. Zici că a cercetat o carte. Îți aduci aminte care ?

Vînzătoarea scoase un volum gros, legat în pînză cenușie, cu titlul auriu. Cei doi cercetători științifici citiră dintr-o dată : „Referatele Congresului internațional de cercetări nucleare".

— A și reținut-o, spuse triumfător Ioana Petrescu.

Mărgineanu tăcu, stupefiat.

— Dumneata ai fost tot timpul aici, ieri ? o întrebă într-un tîrziu, parcă tot neîncrezător.

Vînzătoarea se simți jignită.

— Poate credeți că am visat, tovarășe ?

Colega ei, fata cea tînără, zîmbi.

— Uite ce este, se adresă Mărgineanu din nou vînzătoarei. Dacă ești atît de sigură că inginerul Dragomir a fost ieri aici și dacă îți aduci bine aminte că asta s-a petrecut între cinci și jumătate și șase și jumătate, ar fi nimerit să spui asta la miliție. Ai face un act de omenie.

Mărgineanu îl luă de braț pe Bucur. Era timpul să plece.

— Ai să te duci, nu-i așa ? o mai întrebă pe vînzătoare.

— Sigur că am să mă duc, îl încredință aceasta, mîndră că-i revine să joace un rol atît de important.

După cîțiva pași, Mărgineanu se întoarse.

— Și cartea ! ținu să-i atragă atenția, în ultimul moment. Păstreaz-o ca ochii din cap. Acum are o mare valoare. E o viață de om la mijloc. Cartea pe care a ținut-o în mînă Virgil Dragomir poate fi hotărîtoare pentru soarta lui !

După ce se despărți de Bucur, inginerul Mărgineanu porni în susul bulevardului. Era tînăr, abia împlinise treizeci și cinci de ani. Pășea încet, puțin adus din spate, parcă l-ar fi apăsat o povară grea. Se gîndea la sfîrșitul lui Petrea. Mai mult îl tulburaseră bănuielile șoptite ici-colo și care, dacă ar fi adevărate, ar arunca o pată de umbră asupra întregului Institut. Spusele femeii de la librărie mai stăruiau în urechile lui. Îi venea greu să pună ordine în aceste gînduri. Din capul locului nu se împăcase cu ideea că Virgil, prieten de joacă din copilărie, coleg de școală și la politehnică, tovarăș de cameră la căminul studenților, ar putea să stea sub bănuiala că a omorît un om. Nu, Virgil Dragomir nu poate fi un asasin ! Ascensiunea lui ca om de știință nu poate fi întreruptă, frîntă de o întîmplare stupidă. Își aminti de anii copilăriei — și revăzu casa părintească a lui Virgil, gîrla pe jumătate secată vara de arșiță, strecurîndu-se pe lîngă grădina în care alerga și zburda luîndu-se la întrecere cu ciripitul păsărilor, cu zumzetul bondarilor, cu zborul șăgalnic al flutu-

rilor. Cîte ceasuri fericite a petrecut acolo, în copilărie, în tovărăşia lui Virgil! Are să uite vreodată întrecerile dintre el şi Virgil? Vaporaşele de hîrtie şi mai apoi de lemn lansate pe apele zglobii ale gîrlei? Dar pe tatăl lui Virgil, bătrînul şi sfătosul nea Costache, care nu mai prididea să le spună cîte poveşti adunase în viaţa lui? În tinereţe, nea Costache fusese mecanic de avioane şi lucrase multă vreme la un aerodrom militar, pînă cînd explozia unui motor l-a ciuntit de o mînă. Nu mai era bun pentru aerodrom. S-a aşezat la ţară, într-o casă de margine, în coasta unui deal, drămuindu-şi viaţa cu mare caznă, pe măsura unei pensioare — nici să mori, nici să trăieşti din ea... Pe Virgil nenorocirea lui taică-său l-a impresionat peste măsură. Peste această durere se adăugase şi faptul că a trebuit să se despartă de atelierele hangarului, unde se strecura adesea ca să privească la munca mecanicilor. Aici ţesuse primele sale visuri şi fără îndoială că atunci s-a născut în el dorinţa de a se face inginer. Îi spusese odată că atunci cînd va fi inginer va inventa ceva menit să împiedice exploziile de motor, ca să nu se mai poată întîmpla nenorociri dintre acelea care l-au schilodit pe tatăl său.

La şcoală învăţa cu sîrguinţă; era primul la matematică, la geometrie. Şi dacă el, Mărgineanu, a urmat ingineria, aceasta i se datoreşte numai lui Virgil. El l-a antrenat în lumea cifrelor, cu el a învăţat matematicile, el i-a deschis gustul pentru această ştiinţă a cărei poezie nu o poţi pătrunde dacă nu ajungi s-o iubeşti cu adevărat. Mărgineanu avea o fire înclinată spre visare, o energie care se cheltuise multă vreme în reverii inutile. Tenacitatea lui Virgil l-a făcut să-şi schimbe firea şi să-i urmeze exemplul, să se ţină în pas cu el. Pentru asta îi datora recunoştinţă, aşa cum o merită un frate mai mare care te-a ţinut în braţe şi a trudit pentru tine să te scoată la liman. Îl iubea şi-l stima în acelaşi timp. Anii de studiu au fost pentru amîndoi o experienţă amară. Trăiau din meditaţii, fiindcă de acasă nu li se putea trimite nimic. După aceea a

venit războiul, cu lipsuri și mai mari, la care se adăugau primejdii la tot pasul : bombardamentele aeriene, bolile, riscul de a fi trimiși pe front, deși erau încă cruzi și abia își luaseră bacalaureatul...

Intr-o zi, soarele a răsărit pe cer mai frumos ca oricînd. Era ziua Eliberării. Frați nedespărțiți, s-au înrolat amîndoi în armată și au luat parte la campania de izgonire a cotropitorului fascist. După război s-au înscris la politehnică. În țară se pregăteau prefaceri mari. Se vesteau rînduielile noi. Nu puteau să rămînă deoparte.

Încă de pe băncile facultății, Virgil se remarcase pentru rîvna cu care se devotase științei. Noile probleme îl captivau și-i deschideau perspective la care altădată n-ar fi îndrăznit să viseze. Și iată că nici nu împlinise treizeci de ani și fu numit director al Institutului de cercetări științifice speciale, post deținut pînă atunci de profesorul Papavlasiu, pseudosavant, închistat în formule vechi și pe deasupra un adversar al oricărei înnoiri. Și, gîndindu-se la locul de răspundere încredințat acestui umil băiat de mecanic, Mărgineanu își aminti de recenta lectură a biografiei lui Einstein. Ceea ce îl izbise la lectura acestei biografii a fost ingratitudinea societății față de această uriașă figură a științei universale. Deși teoriile marelui om de știință revoluționaseră legile fizicii și el ajunsese o personalitate consacrată în acest domeniu, a trebuit totuși să se mulțumească cu un modest post de inginer de gradul trei la un birou de invenții, multă vreme nefiindu-i îngăduit accesul la o catedră universitară. Ce repede a găsit Virgil în schimb locul către care îl îndreptățeau cunoștințele și capacitatea lui !

Virgil păși curajos la reorganizarea muncii în Institut, la împrospătarea cadrelor cu elemente noi, dornice de muncă. În felul acesta a ajuns și Mărgineanu la Institut, unde i se încredință conducerea unei secții. Cît privește pe Virgil, el se consacrase secției electronice. Și nu întîmplător începu el aici unele cercetări de mare anvergură, despre care nu obișnuia să vorbească nimănui, dar despre care se știa că au

în vedere o realizare cu totul excepţională. Pe inginerul Jean Petrea îl menţinea în cadrul secţiei electronice, deoarece era cunoscut ca un bun specialist, muncitor şi conştiincios, cu toate că viaţa lui particulară proiecta asupra lui o lumină mai puţin favorabilă.

Mărgineanu se gîndea cu părere de rău că în ultimii ani prietenia lui cu Virgil s-a cam destrămat şi, negăsind altă explicaţie, punea aceasta pe seama faptului că se însurase ; avea şi doi copii — pe cînd Virgil tot burlac a rămas. Poate că era şi vina lui Virgil, se lăsase prins cu totul de lucrările sale, care, pe măsură ce înaintau, îl copleşeau. Pînă şi nopţile şi le petrecea, de multe ori, în incinta laboratorului, astfel că-i rămînea prea puţin timp pentru prieteni. Îşi urmărea cu încăpăţînare cercetările, trecînd curajos peste eşecuri, reluînd iar şi iar, neobosit, aceeaşi experienţă, refuzînd s-o abandoneze pînă nu-i exploata toate variantele. Contrar firii sale, se înconjurase de un mister de nepătruns. Nimeni n-a putut să-şi arunce ochii în cîmpul lucrărilor sale şi poate de aceea nu ştia nimeni natura acestora, în afară, bineînţeles, de forurile superioare. Toate acestea făceau ca relaţiile dintre cei doi prieteni să nu mai fie cele de altădată. Dar Mărgineanu ştia, simţea că Virgil îi păstrează aceeaşi dragoste.

Unica distracţie pe care şi-o permitea tînărul savant rămăsese sportul. Era ceea ce se cheamă un polisportiv, cu un corp bine proporţionat şi cu muşchi de oţel. Cînd mergea, călca cu paşi elastici, cu mişcări suple, trădînd forţă şi sănătate.

E de mirare că Elena Grădişteanu se îndrăgostise de el ? Virgil îi răspunse în curînd cu aceleaşi sentimente. În contactul zilnic cu această fată fermecătoare, blîndă, plină de sensibilitate, Virgil se lăsă cucerit de vraja ei. O iubea cu aceeaşi pasiune cu care îşi iubea munca, cu sentimentul unei totale dăruiri. Mărgineanu se întreba dacă nu cumva obrăznicia inginerului Petrea l-a scos din sărite. O vorbă spusă în doi peri, o aluzie răutăcioasă, era de ajuns să-l aprindă pe Virgil. Dar de aici şi pînă a-l ucide...

Pînă adineauri, toate aparențele pledau împotriva lui Virgil. Acum însă, de cînd a stat de vorbă cu vînzătoarea de la librărie, are senzația unei eliberări. Spusele acelei femei pot constitui un alibi puternic și salvator. Dar dacă ea nu se va duce să-și facă depoziția la miliție ? Se hotărî brusc să se întoarcă la librărie. Datoria lui era să insiste pe lîngă vînzătoare, s-o convingă să se ducă repede, cît mai repede, să depună în favoarea lui Virgil.

Depoziția Ioanei Petrescu a produs senzație la miliția judiciară.

— Sînteți sigură că inginerul Virgil Dragomir a fost la librăria dumneavoastră între orele cinci și jumătate și șase și jumătate ? întrebă ofițerul pentru a treia oară.

Martora confirmă din nou, cu o convingere de nezdruncinat. Da, l-a văzut, a stat de vorbă cu el. Iar la o altă întrebare :

— Bineînțeles că n-am stat tot timpul cu ochii pe dumnealui. Am avut și alți clienți ; de două sau de trei ori am fost la depozitul din curtea librăriei. Ceea ce știu însă și pot să jur e că inginerul Dragomir a venit la noi la ora cinci și jumătate și a plecat la șase și jumătate. Acesta e adevărul !

Cum de reținuse exact ora venirii și a plecării ? Foarte simplu. Dragomir venise cam la jumătate de oră după deschidere, iar la plecarea lui ea își controlase ceasul, cu nerăbdarea celui care are bilet la un spectacol de seară.

Dacă-l cunoștea dinainte pe Dragomir ? Desigur. Numai în calitate de client al librăriei. Era un vechi și bun client. Reținea foarte multe cărți și, de cîteva ori, la cererea lui, i le-a trimis la Institut. Venea destul de des la standul ei. Întîrzia mult timp, răsfoind cărțile nou apărute. Nu cumva cartea cu referatele Congresului de cercetări nucleare fusese răsfoită de Dragomir, nu ieri, ci mai de mult ? Exclus ! asigură Ioana Petrescu. Mai întîi că ea nu are nici un interes să-i inducă în eroare pe cercetători. Al doilea : cartea sosise chiar ieri după-amiază, iar in-

ginerul Dragomir fusese primul care o remarcase şi o frunzărise.

...Într-adevăr, pe filele cărţii răsfoite de Dragomir s-au găsit amprentele lui digitale. Analiza dactiloscopică a arătat fără dubiu acest lucru. Totuşi, în ciuda acestui fapt, ce s-o fi petrecînd în capul lui ? Dragomir nu voia să recunoască în ruptul capului că ieri, la ora crimei, fusese la librărie.

Mărturisirea vînzătoarei de la librărie îl tulbură pe locotenentul-major Nicolau. Cu acest alibi întregul eşafodaj clădit de el se năruia ca un castel din cărţi de joc. Logica lui, care mersese repede şi victorios înainte, primise un afront penibil. Se gîndea tocmai dacă n-ar fi cazul ca această Ioana Petrescu să fie cercetată mai de aproape ca să se vadă dacă nu cumva fusese pusă să încurce cercetările. Verificarea momentului cînd sosise cartea la librărie, arătase însă că depoziţia ei nu era falsă.

Maiorul Florescu citi pe faţa lui Nicolau dezamăgirea.

— Cum stăm cu vinovăţia lui Dragomir ? îl întrebă el şăgalnic.

Muşchii de pe faţa lui Nicolau tresăriră de cîteva ori.

— Vinovăţia lui nu poate fi cu totul exclusă.

— Dar alibiul ?

— Ce alibi ? Doar a fost văzut la locul crimei ! El însuşi a recunoscut. Cît despre faptul că a fost văzut şi la librărie, unde amprentele de pe carte s-au dovedit totuşi a fi ale lui, el tăgăduieşte. Vi se pare chiar atît de clar, tovarăşe maior ?

— Nu ştiu cît este de clar sau de neclar. Te rog să-mi spui de ce ar refuza asasinul un alibi atît de precis şi convingător, pe care noi i-l oferim pe tavă ?

Lui Nicolau îi venea greu să găsească un răspuns la această întrebare. Spre norocul lui, nici n-a mai fost nevoie. Dialogul a fost întrerupt de ţîrîitul telefonului. De la celălalt capăt al firului, căpitanul Platon raporta maiorului Florescu un fapt nou în legătură cu afacerea Jean Petrea. Căpitanul primise prin telefon o comunicare ciudată : portarul Institutului

de astrofizică, aflînd de la inginerul Bucur cele întîmplate la Institutul de cercetări științifice speciale, declarase că ieri, între orele cinci și jumătate și șase și jumătate, l-a văzut pe inginerul Dragomir pe terasa restaurantului din fața Institutului de astrofizică. În jurul orei șase, ieșind în stradă, portarul îl salutase, iar inginerul răspunsese, făcîndu-i un semn prietenesc cu mîna.

Maiorul Florescu ascultă uluit. De la librărie la Institutul de astrofizică să tot fie o distanță de circa cincizeci de metri.

Puse receptorul în furcă și spuse gînditor :

— Poftim ! Încă un alibi !

Interogat în legătură cu acest nou alibi, inginerul Dragomir refuză cu aceeași încăpățînare să-l recunoască. Nu ! În ziua aceea n-a fost la restaurantul din fața Institutului de astrofizică și nici nu l-a văzut pe portar.

„Dar ce fel de om este acest Dragomir ?" se frămîntă maiorul Florescu. „E nemaipomenit ! Trei alibiuri, toate trei verificate, deci neîndoielnice, îi stau la dispoziție și uite că alege versiunea cea mai puțin favorabilă pentru el, potrivit căreia cu zece minute înaintea descoperirii crimei plecase din laborator. De ce respinge omul acesta alibiurile care îl situează la o distanță apreciabilă de locul crimei și care i-ar înlesni să se disculpe de orice bănuială ?"

— Tovarășe Dragomir, insistă maiorul contrariat, ar trebui să vă dați seama că prin atitudinea adoptată îngreunați mersul cercetărilor.

Dragomir se posomorî.

— Tovarășe maior, oricît vi s-ar părea de ciudat, nu pot să accept decît versiunea cea mai compromițătoare. O accept, deoarece corespunde situației reale. Într-adevăr, la ora șase fără zece minute am părăsit instituția. Dar să admitem că prin nu știu ce miracol aș fi căpătat darul ubicuității și că în același timp aș fi putut să fiu prezent în mai multe locuri deodată. Să zicem, mă iertați că merg pînă la absurd, să zicem că m-am putut găsi într-un același moment și în Patagonia, și dacă vreți și în Madagascar. Ar

putea oare aceasta să aducă vreo ușurare în situația mea, de vreme ce una din cele trei încarnări concomitente ale mele a fost văzută în mod categoric la locul crimei ?

— Totuși, ar trebui să existe o explicație pentru asemenea minuni ?

— Minunile explicate nu mai sînt minuni.

„Ciudat om !" se gîndi maiorul Florescu. Și se hotărî să-l viziteze pe directorul serviciului de cadre al Academiei. Avu cu el o consfătuire amicală.

— Tovarășe maior, spuse în încheiere directorul cadrelor, sînt îndreptățit să vă afirm că inginerul Virgil Dragomir este un om integru. Îl cunosc bine și sînt convins că niciodată nu va contraveni legilor țării și nu se va sustrage de la urmările lor. Garantez pentru comportarea lui civică. Vă asigur că atunci cînd în interesul cercetărilor dezvăluirea așa-zisei ubicuități a lui va fi absulut necesară, inginerul Dragomir nu va tăcea.

— Vă mulțumesc pentru lămuririle date, răspunse maiorul Florescu, cu un zîmbet care ascundea mai mult decît spuneau aceste cuvinte formale.

Apoi, ridicîndu-se de pe scaun, adăugă:

— Cred că în cercetarea crimei din strada Atomului nu ubicuitatea lui Dragomir este problema cea mai spinoasă...

V

Vestea asasinării inginerului Petrea se răspîndi printre colaboratorii Institutului de cercetări științifice speciale cu iuțeala cu care se răspîndesc de obicei veștile proaste. A doua zi dimineață, cu mult înainte de începerea programului de lucru, pîlcuri-pîlcuri de oameni, tineri și mai vîrstnici, stăteau în fața porții încuiate a laboratorului de electronică, discutînd cu aprindere. În acest colectiv mare, unde lucrau savanți cu nume de circulație mondială, vestea unui asasinat în chiar incinta Institutului căzuse ca o lovitură de trăsnet. Nimeni nu știa nimic precis și tocmai de aceea presupunerile cele mai fanteziste prindeau aripi, circulînd din gură în gură.

— E nemaipomenit ! Să fie omorît așa din senin ! Dar cine îi purta sîmbetele ! se frămînta Eufrosina Dacu, șefa secției de chimia substanțelor plastice, o femeie între două vîrste.

— Pun rămășag că nici nu e vorba de asasinat, își dădu cu părerea adjuncta ei, inginera Sidonia Bunceanu.

— Cum asta ? A fost găsit împușcat.

— Eu cred că inginerul Petrea s-a sinucis.

— De ce ?

— Asta nu mai știu.

Tînărul inginer Victor Rodan prinse din zbor conversația celor două femei.

— Cum vine asta, tovarășe ? S-a sinucis, trăgîndu-și un glonte drept în ceafă ? interveni el, surîzînd.

— Și n-ai mai auzit de sinucideri și mai extravagante ? răspunse, înțepată, Sidonia Bunceanu.

Ipoteza unei sinucideri începuse să prindă rădăcini şi să găsească diferiţi comentatori, cînd sosi inginerul Aurel Marcan, care locuia în acelaşi bloc cu Elena Grădişteanu. El povesti că în seara trecută stătea în balcon, fumîndu-şi ţigara, cînd în faţa blocului se opri o maşină, din care a coborît un miliţian. Fusese intrigat de apariţia miliţianului, dar şi mai mare i-a fost mirarea, văzînd că miliţianul pleacă însoţit de Elena Grădişteanu. Dimineaţa, întîlnind pe palierul etajului pe mama Elenei, a aflat de la ea că inginerul Petrea fusese găsit împuşcat, iar Elena invitată la miliţie să dea unele informaţii. Mai află că fusese interogat şi inginerul Virgil Dragomir. Bătrîna era foarte necăjită, deoarece crima fusese descoperită imediat după plecarea lui Dragomir din laborator.

— Şi asta să însemne că Dragomir este asasinul ? întrebă indignată Sidonia Bunceanu.

— Nu uita, tovarăşă Bunceanu, că raporturile între Dragomir şi Petrea erau foarte încordate, observă cu un ton de îngrijorare inginerul Marcan.

— Adică, cum s-ar zice, o crimă pasională. Cu diferenţa că de data aceasta maurul şi-a omorît rivalul, în loc s-o sugrume pe Desdemona, conchise Victor Rodan, cu intenţia de a plasa o vorbă de spirit.

O tăcere adîncă, apăsătoare, se lăsă între ei. Ideea că inginerul Dragomir ar putea să fie asasinul lui Petrea îi copleşea pe toţi, dîndu-le acel sentiment de consternare pe care-l simţi în faţa ireparabilului. Pe feţele tuturor se citea îndurerarea, uimirea. Într-un tîrziu, conferenţiarul universitar Albuleanu rupse tăcerea, izbucnind :

— Şi dumneata, tovarăşe Marcan, crezi că Dragomir a săvîrşit omorul ?

— Dacă Elena Grădişteanu n-ar fi fost chemată la interogator, aş fi zis că Dragomir a fost citat ca un simplu informator, ca unul care în jurul orei crimei se aflase în laborator. Dar aşa, mă tem că...

— E o infamie să se gîndească măcar cineva la o asemenea posibilitate ! Dragomir nu e omul care să-şi lichideze conflictele sentimentale cu un foc de revolver ! se indignă Albulescu.

— Şi eu sînt de aceeaşi părere, întări Sidonia Bunceanu. Îl cunosc pe Dragomir de cînd era student.

— Tovarăşă Bunceanu, să nu pui mîna în foc pentru nimeni. Sufletul omenesc e complex, plin de necunoscute. Într-un moment de exaltare Dragomir a putut să-şi piardă controlul şi să comită un act antisocial, replică Marcan.

— Asta-i bună ! exclamă Sidonia Bunceanu. Acum mi-l scoţi şi nebun ! Nu, domnule, Dragomir nu e nebun, e un om foarte echilibrat, un om minunat. Aş vrea să am şi eu un fecior ca el. Îi ştiu obîrşia, îi cunosc trecutul, am urmărit toată munca lui. Unul ca el nu-şi pierde cumpătul !

În clipa aceea sosi şi Elena Grădişteanu. Continuarea discuţiei ar fi fost cu totul deplasată.

VI

Primind însărcinarea de a cerceta proveniența scrisorii anonime, fața locotenentului Oancea îmbrăcă o expresie de nemulțumire, de dezamăgire. Cunoștea în amănunțime întreaga afacere a asasinatului din strada Atomului și mai mult visa decît nădăjduia să fie și el antrenat în cercetări. Ar fi dorit din toată inima să se consacre dezlegării acestei probleme atît de încîlcite, și de aceea urmărea atent desfășurarea anchetei. Îndrăznise chiar să formuleze unele idei proprii, dar numai pentru sine. Ca Prîslea al biroului de cercetări judiciare, nu putea să se amestece, neîntrebat, în treburi care nu-l priveau.

Și iată că i s-a dat și lui o însărcinare, o firimitură căzută de la un ospăț îmbelșugat. O nimica toată : să se ducă la biroul locotenentului Melinescu și să cerceteze împreună cu acesta cui aparține mașina la care fusese bătută scrisoarea anonimă primită de Dragomir.

Dezamăgit, luă scrisoarea anonimă și porni spre ascensor.

— Etajul nouă, mormăi către liftier.

Acesta, văzîndu-l indispus, îl întrebă :

— Dar ce aveți, tovarășe sublocotenent ? Sînteți bolnav ?

— Eu, bolnav ? Niciodată n-am fost mai sănătos !

Și, deodată, un zîmbet începu să-i joace în ochi și pe buze. N-are să-și facă sînge rău numai pentru atîta ! E încă tînăr. Va veni și pentru el „cazul cel mare"...

Înviorat, intră plin de voie bună în biroul locotenentului Melinescu. Acesta lipsind, se adresă secretarei :

— Tovarășă Viorica, vă rog să vedeți la ce fel de mașină a fost bătută această scrisoare. Adăugă : e o anonimă, în legătură cu crima din strada Atomului. Sarcină urgentă !

— Regret, dar trebuie să așteptați pînă se va întoarce tovarășul locotenent Melinescu. Sau, dacă vreți, lăsați scrisoarea. O să vă comunicăm rezultatul.

Oancea lăsă scrisoarea și coborî sprinten scările. Mai avea o serie de treburi urgente, așa că fu chiar mulțumit că nu trebuia să asiste la cercetarea migăloasă a fișelor de dactilografie. La naiba ! Ceva mai interesant nu se găsește pentru el ? Peste o oră, două i se va comunica răspunsul și el îl va transmite mai departe : scrisoarea a fost bătută la mașina marca cutare, cu autorizația numărul... Proprietarul este cutărică, din strada cutare, numărul cutare. Felicitările mele, tovarășe sublocotenent Oancea ! Ai fost foarte perspicace și... operativ ! Asta va fi totul...

În biroul în care lucra, se cufundă din nou în redactarea unui raport. Cercetase în ziua aceea niște nereguli săvîrșite la un restaurant. Dar nu ajunse să-și termine raportul, că telefonul sună nervos.

— Alo, aici Viorica. Tovarășe sublocotenent Oancea, mașina la care a fost bătută scrisoarea nu este înregistrată la noi. Tovarășul locotenent Melinescu vă roagă să veniți sus.

Oancea sări ca ars :

— Nu este înregistrată ? Interesant ! Vin imediat !

Nerăbdînd să aștepte ascensorul, Oancea sări cite două-trei trepte deodată, ca să ajungă mai repede.

— Va să zică, nu e înregistrată ? !

Locotenentul Melinescu era cufundat în examinarea scrisorii. Cu o lupă mare, cerceta literă cu literă, examina hîrtia, proiectînd asupra ei o lumină puternică, apoi lumina unei lămpi cu vapori de mercur.

— Mașina nu este înregistrată la noi, repetă Melinescu, răspunzîndu-i la salut. Ba, mai mult, pot să-ți spun că nici nu e vorba de o mașină de scris obiș-

nuită, cu litere percutoare. Literele sînt proiectate pe o hîrtie fotosensibilă cu ajutorul unui (fascicol) de lumină. Pare-se, o invenție nouă. Pe cît îmi dau seama, mașina asta va face să dispară țăcănitul enervant și va reda liniștea birourilor, spuse Melinescu, cu meticulozitatea specialistului pe care orice amănunt tehnic îl interesează.

Dar Oancea nu mai ascultă ultimele cuvinte ale lui Melinescu. Se și văzu în fața unei sarcini ieșite din comun.

Întors la masa lui de lucru, dădu zor să termine raportul început. Apoi intră la Nicolau :

— Tovarășe locotenent-major, vă raportez că mașina la care a fost bătută anonima nu este înregistrată. Vă rog să-mi permiteți să fac cercetările de rigoare.

Ochii lui Oancea străluceau.

— Bine, Oancea, încuviință Nicolau, cu un surîs abia perceptibil. Dă-i drumul !

„Zburdă mînzul !" mormăi, după ce Oancea părăsi biroul. Băiatul îi era drag.

Oancea își luă servieta și coborî. Porni spre bulevard. Îi plăcea să treacă pe această arteră de circulație, înțesată de o lume multicoloră. Gîndurile începură să i se limpezească, să se organizeze. Ce avea de făcut ? Din moment ce plicul nu purta nici o ștampilă poștală, de bună seamă că trebuia să afle mai întîi cum a fost remis lui Dragomir. Se va adresa deci secției de comisionari a cooperativei de deservire a populației, deși era de presupus că cineva care se servește de o mașină nedeclarată nu se va adresa unui birou public de deservire, cu un mesaj sortit să rămînă anonim.

Presupunerea lui se dovedi justă. În scriptele biroului nu fusese înregistrată nici o misivă adresată inginerului Virgil Dragomir prin comisionarii cooperativei.

A căuta în imensitatea orașului pe mesagerul necunoscut ar fi fost absurd. Nu era mai logic să caute pe autorul scrisorii ? Dar cine putea să fie acest autor ?

„Să recapitulăm elementele problemei“, își spuse Oancea.

Întîlnirea între Jean Petrea și Elena Grădișteanu, seara, la restaurant, nu era cunoscută, de bună seamă, decît acestor doi protagoniști ai dramei (dacă este vorba de o dramă pasională). Cel mult laborantul a știut ceva, în ipoteza că a tras cu urechea la convorbirea lor. Așadar numai una din aceste trei persoane a putut să-l înștiințeze pe Dragomir. Cine ? Elena ? Exclus ! Petrea ? Poate. De ce ? Să zicem că era un mijloc de a o face pe Elena odioasă în ochii lui Dragomir. Bun ! Dar o cîștiga oare prin aceasta pe Elena ? De bună seamă că nu ! În schimb își atrăgea ura, mînia lui Dragomir. Așadar, nici Petrea ! Rămînea laborantul. Denunțul lui anonim era legitimat fie de faptul că avea sentimente de stimă și dragoste pentru Dragomir și nu putea să vadă cu ochi buni ceea ce el presupunea că este o trădare a Elenei, fie de faptul că nu-l avea pe Dragomir la stomac, și, urmărind să-i facă viața amară, i-a trimis anonima buclucașă. Ar mai fi loc pentru o a treia ipoteză. Elena sau Petrea au vorbit, poate, în treacăt, cu vreun prieten, despre întîlnirea lor în seara aceea, iar acest prieten „sincer“ le-a jucat festa, scriindu-i lui Dragomir.

Oricum, rămîne problema mașinii de scris. Scrisoarea fusese bătută la o mașină neînregistrată, de tip nou, necunoscut și asta iese, desigur, din comun. E greu de presupus că laborantul dispune de o asemenea mașină abia inventată. Dacă ea ar exista, să zicem, la Institutul de cercetări științifice speciale, sau la orice alt Institut, nu încape îndoială că ar fi fost înregistrată la timp. Dar dacă un inginer prieten al Elenei, sau al lui Petrea, ar poseda o astfel de mașină sau și-a construit una, fără s-o declare — fie că invenția e încă în stadiul experimental, fie că n-a fost încă brevetată ?...

Cufundat în meditațiile sale, sublocotenentul Oancea nici nu băgă de seamă că se făcuse ora trei după-amiază.

La ora patru sună la locuința Elenei Grădișteanu și își declină identitatea. Elena se făcu ca varul.

— Dar ce mai vreți de la mine? șopti ea. V-am spus tot ce știu.

— Liniștiți-vă, tovarășă Grădișteanu, spuse Oancea cu o voce domoală. Înțeleg situația dumneavoastră. Doream numai unele informații suplimentare în interesul cercetărilor.

Comunicase cuiva că urma să aibă o întîlnire cu inginerul Petrea? Nu, ea nu vorbise cu nimeni despre asta. De altfel, deși o intrigase că Petrea îi cerea o întîlnire pentru a-i vorbi în legătură cu inginerul Dragomir, nu atribuise prea multă importanță acestei întîlniri. Nici măcar mamei ei nu-i pomenise nimic. Și rău a făcut : maică-sa nu i-ar fi îngăduit să se ducă.

— Și credeți că nici Petrea n-a vorbit nimănui despre întîlnire ?

— Asta nu știu. Și acum, desigur, este aproape imposibil de aflat.

— Știți cumva unde locuia inginerul Petrea?

— Cred că la o mătușă a lui.

— Și această mătușă unde stă ? insistă Oancea.

— Adresa ei o puteți afla la secretariatul instituției.

Il conduse pe Oancea pînă la ușă. Apoi, simțindu-se brusc obosită, se trînti pe divan și multă vreme rămase nemișcată.

Margareta Petrea, mătușa lui Jean Petrea, ocupa un mic apartament într-o vilă situată pe o stradă liniștită. Fratele ei, Zaharia Petrea, era un pătimaș jucător de cărți. După o noapte de poker și-a zburat creierii — și ea s-a văzut nevoită să se mute în Capitală cu băiatul lui Zaharia, nepotul ei Jean. Era în anul cînd tînărul Petrea se întorsese din străinătate cu o diplomă de inginer în buzunar și fusese angajat la o instituție.

La început, mătușa și nepotul au dus un trai modest din leafa lui Jean. Dar nu trecu mult și tînărul inginer izbuti să-și creeze și alte resurse. Ea nu știa

şi nici nu voia să ştie pe ce cale izbutea el să-şi asigure un trai îmbelşugat. Jean pretindea că primea gratificaţii ; alte ori spunea că a cîştigat la loterie, la curse, sau la poker, aşa încît nu avea de ce să se mire că-l vedea întotdeauna cu bani.

Vestea morţii lui Jean fu o mare lovitură pentru ea. Se gîrbovi, începu să evite oamenii. Cu greu se hotărî să deschidă uşa apartamentului, deşi era cineva care sunase lung şi cu insistenţă. În faţa ei stătea un tînăr înalt, blond, simpatic, cu privirea deschisă, îmbrăcat într-un costum cenuşiu.

— Ce doriţi ? întrebă mirată.

— Sînt Ştefan Oancea, student la Politehnică. Doresc să stau de vorbă cu mătuşa răposatului inginer Petrea. L-am cunoscut şi am fost printre cei care l-au apreciat.

— Poftiţi, răspunse, îmbunată de elogiu.

Îl conduse în camera lui Jean.

— Luaţi loc. Cu ce vă pot fi de folos ?

— Permiteţi-mi, mai întîi, să vă prezint condoleanţele mele. Ştiu cît suferiţi pentru pierderea nepotului dumneavoastră. L-am cunoscut, sînt şi eu mîhnit. Nu o dată m-a ajutat cu îndrumări. Această carte de fizică nucleară o am de la el, cu împrumut. Am crezut de datoria mea să v-o restitui.

Scoase din servietă un volum cumpărat cu o oră înainte la anticariat şi îl înmînă bătrînei. Margareta Petrea luă cartea şi, în timp ce privirea i se înceţoşa, degetele-i uscate mîngîiau coperta. Răspunse cu vocea sugrumată de emoţie :

— Îţi mulţumesc, tinere, pentru cuvintele inimoase. Nu mai am nici o mîngîiere. Cu atît mai mult apreciez gestul dumitale. Cartea lui... Dar eu nu am ce face cu cărţile lui. Aş vrea s-o opreşti, să-ţi rămînă ca amintire. Şi dacă crezi că-ţi poate fi de folos, alege ce cărţi pofteşti din biblioteca lui Jean.

— O, vă mulţumesc !

Oancea îşi roti privirea prin cameră. Era o încăpere luxoasă, cu mobilă modernă, de bună calitate. Se apropie de bibliotecă. Se aştepta să găsească tra-

tate și cărți de specialitate și se gîndea că nu va ști ce cărți să aleagă. Eh, o să ia una-două, la nimereală !

Dar mare-i fu mirarea, zărind pe lîngă cărțile de specialitate rafturi înțesate de literatură bulevardieră, romane siropoase, un talmeș-balmeș de titluri țipătoare în limbi străine. Scoase o carte despre mașini electrice. Se așeză la birou, prefăcîndu-se că o răsfoiește cu interes. Cînd socoti că a zăbovit destul cu cercetarea ei, ridică de pe birou o fotografie a lui Jean Petrea și o privi lung. Apoi, cu un ton de compătimire, remarcă :

— Ce bărbat splendid !... Spuneți-mi, se știe cine a comis crima ?

— Se zice că inginerul Dragomir l-a împușcat, din gelozie. De unde și pînă unde gelozie ? oftă bătrîna, abia stăpînindu-și lacrimile.

— Am auzit și eu, dar mi-a venit greu să cred. Mi s-a spus că nepotul dumneavoastră a invitat-o pe logodnica lui Dragomir la un restaurant. Cineva l-ar fi avertizat pe logodnic printr-o anonimă și de aici s-a tras totul. Credeți că cineva din preajma răposatului a știut despre această întîlnire ?

— Jean nu avea decît un singur prieten mai apropiat, pe inginerul Aristide Pandoris. E directorul unei reprezentanțe străine : „Intercontinentala". S-au cunoscut în străinătate, unde au fost colegi de facultate. În urmă cu cîțiva ani inginerul Pandoris a fost numit directorul reprezentanței „Intercontinentala" și atunci a venit în țară. Prietenia între ei s-a înnodat din nou, mai ales că Pandoris, străin fiind, nu prea avea relații. În după-amiaza cînd Jean se pregătea să se ducă la întîlnire, Tidi fusese la noi, avea de discutat niște chestiuni de afaceri cu Jean. Nu pot să cred că el i-a făcut lui Jean această farsă cu urmări atît de îngrozitoare.

— Să nu puneți mîna în foc pentru nimeni !

— Pentru Tidi... Pe cît am înțeles din ce-au vorbit, Tidi știa de întîlnire. Aștepta nu știu ce de pe urma ei și chiar s-au înțeles să se vadă din nou după ce Jean va conduce fata acasă.

Oancea sări de pe scaun, dar imediat se stăpîni. Privi pe fereastră, apoi, cu indiferenţă, spuse :

— Va să zică nu era vorba de o simpatie între nepotul dumneavoastră şi Elena Grădişteanu ?

— Sînt prea bătrînă pentru ca tinerii să-mi destăinuiască treburile lor amoroase. Eram în hol, cînd Tidi şi Jean au pomenit de întîlnire. Am înţeles că Tidi era bucuros că Jean o să întîlnească fata aceea şi l-a întrebat cum a reuşit s-o convingă. După aceea, amîndoi au intrat în camera lui Jean şi eu m-am dus să mă culc. Dar ce importanţă mai au toate acestea, acum cînd Jean nu mai este ?

Bătrîna izbucni în plîns. Oancea căută s-o liniştească :

— Credeţi-mă, şi eu sînt afectat de moartea nepotului dumneavoastră. Trebuie să vă spun că m-a ajutat şi materialiceşte. Am căpătat de la el multe lucrări, referate, cercetări de bibliografie, traduceri, pentru care mă plătea cu mînă largă. Vă închipuiţi ce însemnau pentru mine aceste venituri ? Dacă aţi binevoi să mă recomandaţi domnului director Pandoris, v-aş fi recunoscător.

— Cu dragă inimă, domnule...

— Oancea mă cheamă.

— Cu dragă inimă, domnule Oancea ! Precum v-am spus, Pandoris este directorul reprezentanţei comerciale „Intercontinentala". Birourile sînt pe bulevard, lîngă cinematograful Corso. Am să-i dau un telefon să te primească.

Oancea mulţumi şi, luîndu-şi rămas bun, promise că va reveni.

Dantele de umbre şi lumini, ţesute din jocul razelor de soare prin frunzişul copacilor, tremurau pe asfaltul străzii la adierea vîntului.

O bancă singuratică, sub un copac umbros, îl îmbie pe Oancea la odihnă şi meditaţie. Se aşeză şi îşi aprinse o ţigară. Trebuia să rumege ce avea de făcut, să chibzuiască bine cum să acţioneze. Un gînd venit pe neaşteptate îi lumină obrazul. Se ridică şi porni

agale către oraş. La prima staţie de troleibuz sări sprinten în maşină.

— Un bilet pînă la cinematograful Corso, ceru el taxatorului.

Apoi luă loc lîngă o fetişcană nostimă. Dar îl preocupau alte gînduri. În faţa cinematografului Corso coborî repede ; se îndreptă spre blocul cu cincisprezece etaje ; un ascensor rapid îl urcă la etajul al doisprezecelea, unde se găseau birourile „Intercontinentalei".

— Aş vrea să vorbesc cu domnul director Aristide Pandoris, îi spuse uşierului, forţînd uşor uşa ca să intre în hol.

— Sînteţi aşteptat ?

— Nu ştiu, adică... da. Cred că doamna Margareta Petrea i-a telefonat domnului director.

— Numele dumneavoastră ?

— Anunţă pe Ştefan Oancea, student la Politehnică.

Uşierul dispăru îndărătul unei uşi. După cîteva clipe se întoarse :

— Trebuie să mai aşteptaţi, domnul director e în conferinţă.

Oancea se lăsă într-un fotoliu de piele. Holul, de o formă circulară, era mobilat elegant. Prin uşile mari cu glasvanduri de cristal se putea privi în încăperile aşezate în semicerc una lîngă alta. De la locul lui, Oancea putu să vadă pe funcţionarii din birouri în plină activitate. Peste tot domnea o curăţenie desăvîrşită, încăperile aveau mobilă elegantă, covoare persane. Pe măsuţa de cristal din mijlocul holului, o serie de prospecte. Oancea luă la nimereală un caiet luxos tipărit, cu ilustraţii multicolore. O firmă străină, constructoare de căi ferate, îşi lăuda produsele. În filele unui alt prospect defilau automobile, care de care mai luxoase. Fiecare prospect purta ştampila *„Intercontinentala — reprezentanţă pentru mijloace de transport"*.

După o jumătate de oră, Oancea fu poftit în biroul lui Pandoris. Bărbatul era distins, voinic, înalt, cu părul negru pomădat şi lins, cu o mustăcioară tunsă

scurt. Îl invită pe Oancea să ia loc într-un fotoliu din fața biroului.

— Da, mi-a telefonat doamna Petrea. Mă roagă să-ți fiu de folos. Cu ce te pot servi ?

— Ați aflat, desigur, de la doamna Petrea că l-am cunoscut pe răposatul inginer Petrea. Știu că ați fost bun prieten cu domnul Jean, care a fost pentru mine ca un adevărat frate mai mare. Sînt mîhnit de moartea lui. Cum a fost cu putință...

Pandoris rămase pe gînduri. Răspunse într-un tîrziu :

— Într-adevăr, este inexplicabil. Rămîne doar să acceptăm ipoteza unei crime pasionale, înfăptuită de un dement gelos.

— Aparențele sînt în defavoarea inginerului aceluia. Dragomir...

— Și eu mă întreb cine a putut să-l „monteze" pe acest logodnic gelos, comunicîndu-i întîlnirea lui Petrea cu fata. Un prieten al lui Dragomir ? Un dușman al lui Petrea ? L-am cunoscut bine pe Jean. A fost un om discret. Sînt sigur că în afară de mine și mătușă-sa n-a vorbit nimănui despre această întîlnire. Cu atît mai mult cu cît, pe cît știu eu, n-a fost vorba de loc de o întîlnire galantă. Seara, după întîlnirea de la restaurant, m-am văzut cu Petrea și mi-a spus că a fost uluit de apariția neașteptată a lui Dragomir. Venise, în ipostază de logodnic gelos, să-i surprindă. Petrea, înciudat de comportarea lui Dragomir, a început să facă pe Don Juanul. Și cu cît Dragomir era mai furios în săptămînile ce-au urmat, cu atît mai mult se amuza Petrea pe socoteala lui. Să fi fost această atitudine cea care a adus nenorocirea lui ? Cine știe ? Dar să lăsăm toate astea. Spune-mi mai bine : cu ce-aș putea să-ți fiu de folos ?

Oancea avu o clipă de ezitare. Din atitudinea lui Pandoris se putea deduce că nu el a trimis anonima.

— Nu știu dacă doamna Petrea v-a spus că inginerul Petrea mă ajuta. Îmi dădea mereu de lucru : cercetări de bibliografie, referate și altele și asta era pentru mine o mare înlesnire. Am venit să vă rog

dacă aveţi asemenea lucrări de efectuat, să mi le încredinţaţi mie. Voi lucra cu aceeaşi corectitudine cu care am lucrat şi pentru inginerul Petrea...

Pandoris rămase pe gînduri. Examină cîteva clipe figura lui Oancea. Băiatul făcea impresie bună.

— Cunoşti şi limbi străine ?

— Limbile de circulaţie mondială...

— Atunci, uite : am aici un mic prospect.

Pandoris scoase din sertarul biroului cîteva foi volante, tipărite în mai multe culori.

— Te rog să faci o traducere îngrijită.

— Sper să satisfac exigenţele dumneavoastră.

A doua zi dimineaţă, Oancea îi prezentă lui Pandoris traducerea. Din cauza corecturilor şi adăugirilor, manuscrisul era de necitit. Oancea se scuză :

— N-am avut posibilitatea să bat textul la maşină. Dacă mi-aţi îngădui, l-aş dicta dactilografei dumneavoastră.

— Perfect !

Pandoris apăsă pe un buton, apoi vorbi în dictafon :

— Elsa, te rog să vii la mine.

Dactilografa intră în birou. Era o femeie între două vîrste, înaltă, cu ochelari de baga. Pandoris îi arătă manuscrisul.

— Domnul Oancea îţi va dicta textul.

Trecură în biroul ei. Dactilografa luă loc în faţa unei maşini de scris din care nu se vedea decît claviatura.

Oancea începu să dicteze. Dactilografa îşi plimba degetele pe claviatură dar, ciudat, nu se auzea nici un zgomot. Şi nici literele nu se vedeau jucînd pe suprafaţa hîrtiei. Oancea deveni atent. Dacă ?... îi fulgeră prin cap.

Începu să încurce textul. Apoi, după cîteva minute, întrerupse dictatul.

— Vă cer mii de scuze, am încurcat-o rău. Vă rog s-o luăm de la început.

— Nu face nimic. Se întîmplă, zîmbi dactilografa.

Scoase hîrtia scrisă şi introduse altă filă în aparat. Oancea luă textul greşit şi, prefăcîndu-se că-l par-

curge atent, îl strecură cu un gest automat între notele lui și dictă din nou. De data aceasta nu se mai încurcă.

— Treceți peste trei zile pentru onorar, îi spuse Pandoris, cînd Oancea depuse pe birou textul tradus.

Oancea mulțumi. Mimînd un gest de grabă, parcă ar fi fost în întîrziere, își luă rămas bun de la Pandoris și coborî vertiginos cele douăsprezece etaje. Cu pași repezi se îndreptă spre clădirea unde își avea biroul. Urcă la etajul nouă.

— Tovarășe locotenent Melinescu, vă rog să comparați caracterul acestor litere cu cele ale scrisorii anonime.

După un examen atent, locotenentul Melinescu confirmă :

— Amindouă textele sînt scrise de una și aceeași claviatură. Și hîrtia e la fel. Felicitările mele ! Dar... cum ai dat de mașină ?

Oancea nu răspunse decît cu un surîs.

— Așadar, dumneata crezi că Pandoris a trimis anonima ?

Maiorul Florescu îl privi atent, serios. Era de față și locotenentul-major Nicolau.

— N-am spus asta, ripostă Oancea. Am raportat numai că mașina de scris la care a fost bătută anonima se află în biroul lui Pandoris. Am aflat chiar din gura lui că, în calitate de unic prieten al lui Petrea, a știut despre întîlnirea cu Elena Grădișteanu. Dacă, bineînțeles, facem abstracție de mătușă, concluzia logică ar fi că Pandoris a trimis anonima. Însă, dacă ne gîndim bine, fie că fusese trimisă cu scopul de a-l lămuri pe Dragomir și de a-l preveni să nu fie dus de nas, fie cu scopul de a-l învrăjbi cu Petrea — în ambele ipoteze scrisoarea îi crea acestuia din urmă o situație dificilă. E greu de presupus ca Pandoris, prieten vechi al lui Petrea, să fie anonimul expeditor al scrisorii.

— Și atunci ?

— Consider că misiunea mea nu este terminată o dată cu găsirea maşinii de scris. Mai trebuie să găsim şi autorul anonimei.

— După mine, interveni Nicolau, chiar dacă s-ar găsi autorul, aceasta nu va schimba datele problemei. Presupunînd că scopul scrisorii a fost să învrăjbească pe cei doi ingineri, acest scop a fost atins. Dragomir, gelos, impulsiv, a comis crima — şi cu asta basta ! Ce importanţă mai are găsirea anonimului ? Doar n-o să ne apucăm acum să căutăm un autor moral al crimei ! Dragomir nu e un iresponsabil !

VII

Au mai trecut două zile. Nici un element nou nu s-a ivit să uşureze dezlegarea enigmei. Sublocotenentul Oancea îşi îndeplinea îndatoririle zilnice de serviciu aproape în mod automat. În orele libere făcea plimbări îndelungate pe bulevard şi pe aleile parcului de la şosea. Rumega în gînd iar şi iar elementele acestei afaceri încîlcite, în care ar fi vrut să aducă şi el o rază de lumină.

A treia zi de la predarea primei traduceri, se prezentă la „Intercontinentala". Venea să-şi încaseze onorariul de traducător. Cu această ocazie avea de gînd să încerce, dacă se va putea, o cercetare mai atentă a misterioasei maşini de scris. Cufundat într-un fotoliu comod, aştepta îndeplinirea formalităţilor de plată şi, în timp ce răsfoia prospectele de pe măsuţă, iscodea cu coada ochiului biroul dactilografei. Elsa lipsea din birou. După o bună bucată de vreme ea apăru, venind dinspre biroul lui Pandoris. Oancea sări în picioare şi o salută cu amabilitate.

— Domnul director Pandoris vă pofteşte la el, îi strînse Elsa mîna în palma ei îngustă.

Pandoris îl primi afabil.

— Domnule Oancea, secţia noastră de reclame şi propagandă a găsit traducerea dumitale foarte izbutită. E vie, colorată. Nu se simte că ar fi o traducere dintr-o limbă străină. Sper că vom putea colabora. Iată, am şi pregătit un nou material. Te rog să lucrezi cu aceeaşi conştiinciozitate.

— Vă mulţumesc, domnule director. Mă voi strădui.

Pentru traducerea făcută, Oancea primi la casierie o sumă frumușică. În timp ce număra bancnotele îl fulgeră un gînd : oare chiar atît bănet să merite munca lui ? !

Noua traducere cu care revenise a doua zi avea tot atîtea ștersături și corecturi ca și prima. Fu deci nevoit să dicteze iar dactilografei.

...*„Ne permitem a atrage binevoitoarea dvs. atenție asupra automobilului nostru* „Weekend“, *care, pe lîngă linia sa elegantă, întrunește atîtea calități, încît devine aproape indispensabil celui care dorește să petreacă în mijlocul naturii o duminică plăcută și în același timp confortabilă...“*

Prospectul continua în același stil, cu superlative la adresa automobilului *„Weekend“*.

Oancea se opri.

— Îmi permiteți să aprind o țigară ? Fumați ?

— Mulțumesc. Din cînd în cînd, acceptă Elsa țigara.

Oancea lansă cîteva rotocoale de fum, apoi, privind atent paginile scrise la mașină, spuse surîzînd :

— O fi strașnic automobilul „Weekend“, nu zic ba, dar parcă mi-ar plăcea mai mult o mașină de scris ca asta. Aș putea să lucrez acasă liniștit, fără să deranjez pe vecinii mei cu țăcănitul enervant al mașinilor antediluviene. E o adevărată minune. O mică capodoperă !

— Este într-adevăr o mașină de scris strașnică ! se entuziasmă dactilografa. Și nu-i de loc obositoare. Degetele alunecă cu atîta ușurință pe clape, de parcă ai cînta o nocturnă de Chopin.

— Sînteți pianistă ?

— Acum nu mai am pian ! Dar pe vremuri... ah, să nu mai vorbim despre asta. A fost odată... Pe vremuri, tatăl meu putea și el să-și cumpere un automobil *„Weekend“*. Alte timpuri... Acum sînt dactilografă. Norocul meu e că pot să lucrez la o mașină-minune ca asta. Uite, abia ating clapa și în interior s-a și format un contact electric și o fîșie de lumină proiectează litera pe hîrtia fotosensibilă.

Oancea se minună sincer.

— Straşnică invenţie ! Ce marcă e ?

— E o marcă elveţiană. Inventatorul este un inginer elveţian. El are brevetul în exclusivitate.

— Şi cine este aici reprezentantul inventatorului ? Am impresia că pînă acum numai dumneavoastră, „Intercontinentala“, lucraţi cu maşini de tipul acesta, spuse Oancea, în timp ce părea foarte ocupat să strivească mucul de ţigară.

— De fapt avem numai una şi nu de mult timp. Prima maşină a fost adusă în ţară de „Transterra“, reprezentanţa unui concern de fabrici care produc mijloace de transport. „Transterra“ este, ca să zic aşa, o concurentă a „Intercontinentalei“. Înainte de a mă angaja aici, am lucrat acolo, unde se află sora geamănă a acestei maşini. Directorul „Transterrei“ a adus-o din străinătate. Cînd am venit la „Intercontinentala“, eu le-am dat ideea să-şi procure şi ei o astfel de maşină.

Domnişoara Elsa îşi stinse şi ea ţigara. Oancea oftă :

— Ehei, cum mi-aş mai cumpăra şi eu una !

— E foarte scumpă. Ar trebui să traduci multe, enorm de multe prospecte, ca să strîngi atîţia bani, rîse cu o uşoară ironie domnişoara Elsa.

Oancea rîse şi el.

— Ei, atunci să continuăm să scriem deocamdată la asta.

— ... *„ceea ce este nou la automobilul* „Weekend“, *ceea ce face ca el să fie dorit de oricine...“* dictă el în continuare.

Degetele domnişoarei Elsa lunecau uşor pe claviatură.

Cînd transcrierea traducerii fu terminată, Oancea, în timp ce strîngea filele de manuscris, se adresă dactilografei :

— Domnişoară Elsa, v-aş fi recunoscător dacă aţi vrea să mă recomandaţi directorului de la „Transterra“. Poate că mi-ar da şi el de lucru. Acum v-aţi convins şi dumneavoastră că fac traduceri bune, şi aţi putea să mă recomandaţi fără nici un risc...

Dactilografa tăcu. Părea că se gîndește mult ce să răspundă.

— Regret, spuse după o pauză ; nu vă pot satisface dorința. Relațiile mele cu directorul de la „Transterra" nu sînt tocmai excelente. E un om violent, impulsiv. Am și plecat de acolo fiindcă nu i-am putut suporta grosolănia. Nici nu se compară cu domnul director Pandoris...

Oancea se prezentă la „Transterra", ale cărei birouri se aflau într-o vilă pe strada Armoniei.

— Sînt de la ministerul comerțului, se adresă el portarului. Aș dori să vorbesc cu domnul director.

— Domnul director Waldemar n-a venit încă. Dar puteți vorbi cu domnul subdirector Hencke.

— Fie și cu el.

— Intrați la camera șase. Hei, Fritz ! strigă el ușierului, care trebăluia la o măsuță cu diferite imprimate. Condu-l pe dumnealui la domnul subdirector Hencke.

— Cu ce vă pot servi ? întrebă subdirectorul Hencke, după ce-l pofti să ia loc în fotoliul de piele din fața biroului.

Era un ins uscățiv, deșirat, cu părul de un blond spălăcit, cu ochelari cu ramă subțire de aur, prin care privea pătrunzător pe vizitator.

— Sînt Ștefan Cionga, delegat al Ministerului Comerțului. Iată și delegația mea.

Hencke se învioră.

— La dispoziția dumneavoastră, domnule Cionga.

— Iată despre ce e vorba. Am dori să avem oferta dumneavoastră pentru livrarea a o sută de vagoane de dormit, tip *Suspender*.

— Cu plăcere, surîse mieros subdirectorul Hencke. Mîine o veți primi cu un curier special la minister.

— Prefer să viu din nou personal. Înțelegeți...

— Desigur, desigur, domnule Cionga, la voia dumneavoastră.

A doua zi, Oancea constată cu satisfacție că prevederile sale s-au împlinit întocmai. Oferta era scrisă la noua mașină elvețiană. Se grăbi la locotenentul

Melinescu cu cele trei texte. Scrisoarea anonimă, traducerea și oferta fură confruntate cu minuțiozitate. Nu se putea descoperi nici cel mai mic semn din care să rezulte că scrisoarea ar fi fost dactilografiată la una sau la alta din cele două mașini. Literele celor trei texte semănau între ele ca și cum au fost bătute la aceeași mașină și de aceeași mînă. Chiar și calitatea hîrtiei era aceeași.

Oancea plecă îngîndurat.

Așadar, în loc să se clarifice problema, iată o nouă complicație. De unde pînă acum avea de urmărit o singură pistă, acum va fi nevoit să alerge după doi iepuri : și „Intercontinentala", și „Transterra". Dar cu cît o problemă devenea mai încîlcită, cu atît era mai hotărît să-și pună toată inima în dezlegarea ei. Avea să ducă la capăt executarea unei sarcini ce se arăta din ce în ce mai dificilă, dar el nu era omul să dea îndărăt oricîte greutăți ar întîmpina în calea lui.

Coborî scările, cufundat în gînduri, fără să observe că trecuse de etajul unde se afla cabinetul lui de lucru și că ajunsese la parter. „A dracului treabă încurcată mai e și asta ! Ia să-mi pun în ordine gîndurile, să mai chibzuim puțin !" își zise.

Porni în susul bulevardului, recapitulînd datele problemei. Așadar, sarcina lui este să găsească pe autorul scrisorii anonime primite de Dragomir. Iată că a găsit două mașini de scris și e de presupus că sînt singurele la care s-a putut bate scrisoarea. La una din mașini lucrează dactilografa Elsa de la „Intercontinentala", care mai înainte a lucrat și la mașina „Transterrei", de unde a plecat, fiind în relații proaste cu directorul de-acolo. Un lucru stabilit e că Pandoris, directorul „Intercontinentalei", avea cunoștință de întîlnirea lui Petrea, cu care era prieten intim. Dar cei de la „Transterra" ? Pînă una-alta ar fi interesant să afle cine mînuiește acolo mașina de scris. Și cu asta se pune o problemă la care pînă atunci nu se gîndise îndeajuns. Ce motive l-au determinat pe autorul scrisorii anonime să folosească o mașină de scris de tip nou, necunoscut ?

Și de ce s-a servit — căci așa par că stau lucrurile — de niște oficine capitaliste ?

Expeditorul epistolei era oare un prieten al lui Dragomir, care voia să-l pună în gardă, sau un dușman al lui Petrea, care voia să-i facă acestuia zile amare ? Și într-un caz și în celălalt, concluzia ar fi că nu-i vorba decît de o banală crimă pasională. Sau ? Și Oancea se opri în meditația lui : dar dacă e la mijloc ciocnirea unor interese contradictorii ? Două firme capitaliste concurente !... Hotărît lucru, numai dezlegarea misterului în care era învăluită scrisoarea va oferi cheia enigmei din strada Atomului. Era o cale nouă ; ea ar putea să ducă la descoperiri cu mult mai importante decît asasinatul în sine. „Chiar dacă această pistă s-ar dovedi greșită, nu am dreptul s-o abandonez, înainte de a o lămuri complet. Vigilență înainte de toate !"

VIII

Oancea veni s-o vadă din nou pe bătrîna Margareta Petrea. Pretextul era la îndemînă : să-i mulţumească pentru că l-a recomandat lui Pandoris. Cu această ocazie mai cotrobăi prin cărţile lui Petrea, apoi deschise din nou conversaţia despre răposat.

— Nu pot să uit soarta nefericită a nepotului dumneavoastră. Să cazi victima unui nerod, care s-a amuzat trimiţînd o anonimă inginerului Dragomir !... Dar mă întreb dacă numai gelozia l-a determinat pe Dragomir să-l ucidă pe domnul Jean ? Mai bine spus : o fi numai gelozia ? Credeţi că n-au putut să fie şi alte cauze ascunse ? Nu cumva ştia domnul Jean anumite lucruri despre Dragomir şi acesta se temea să nu le dea în vileag şi să-i facă cine ştie ce rău ? De cînd lucra nepotul dumneavoastră la Institut cu Dragomir ?

Bătrîna oftă adînc.

— Cînd nepotul meu s-a întors din străinătate, titularul catedrei de fizică era profesorul Papavlasiu. Poate că-l ştii, a fost om politic marcant, în acelaşi partid cu fratele meu. Fusese odată şi ministru. După ce a murit fratele meu, ne aflam într-o situaţie precară. Atunci nişte prieteni politici ai răposatului au intervenit pe lîngă Papavlasiu şi aşa a căpătat Jean un loc chiar în laboratorul lui personal. Mai tîrziu, cînd s-a înfiinţat Institutul de cercetări ştiinţifice speciale, Jean a fost mutat acolo şi a devenit cu timpul mîna dreaptă a profesorului.

— Şi după ce a plecat Papavlasiu, care a mai fost situaţia domnului Jean la Institut ?

— După plecarea lui Papavlasiu, Jean trăgea nădejdea că o să fie numit el şef al laboratorului. Dar Dragomir, cu toate că fusese numit director al Institutului, a păstrat pentru el şi conducerea laboratorului, fără să ţină seama de vechimea şi meritele lui Jean.

— Ei, vedeţi ? Aici trebuie căutat nodul. Bănuiesc că din această cauză s-au născut la nepotul dumneavoastră resentimente faţă de Dragomir.

— Da şi ba. La început se cam plîngea. Socotea că i s-a făcut o mare nedreptate. Mai tîrziu s-a mai liniştit. Aşa cel puţin îmi părea mie. Ce era însă în sufletul lui, nu ştiu. Jean nu mi-a mai vorbit despre toate astea.

— Îmi închipui că domnul Jean n-a rupt legăturile cu profesorul Papavlasiu. Nu cumva a fost Papavlasiu acela care l-a montat împotriva lui Dragomir ?

— E adevărat, Jean se ducea din cînd în cînd să-l vadă pe Papavlasiu. Dacă îl monta împotriva lui Dragomir ? Nu ştiu.

— Şi profesorul Papavlasiu cu ce se ocupă, de cînd nu mai este la Institut ?

— Poate că pune ţara la cale cu vechii lui prieteni. Sau, poate, îşi scrie memoriile...

— Memoriile ? întrebă surprins Oancea. Cine să i le publice ?

Margareta Petrea surîse amar.

— Parcă memoriile se scriu neapărat ca să le dai la tipar !... Unul ca el a trăit şi a văzut multe în viaţă. Şi ce viaţă a avut omul ăsta ! Doar a fost cineva !

— Îl cunoaşteţi mai de aproape ? se interesă Oancea.

— Acum drumurile noastre sînt despărţite. Părinţii noştri se aveau însă bine. Se întîlneau des. Mi-aduc aminte de Papavlasiu, cînd era tînăr. Ce băiat chipeş şi înfipt !... După ce a venit de la studii din străinătate, cu o diplomă în buzunar, s-a apucat de politică. Nu ştiu ce-a făcut, ce-a dres, că în scurt timp a devenit omul de încredere al şefului partidu-

lui unde s-a înscris. La vîrsta cînd alţii mai dibuiesc să-şi facă un rost în viaţă, el fusese numit profesor universitar. Apoi a devenit ministru, şi cînd ajungeai atît de sus, cea mai bună afacere era să te faci acţionar în cît mai multe locuri. Dar el nu numai că a cumpărat acţiuni — vorbă să fie că le-a cumpărat, că miniştrilor li se dădeau totdeauna acţiuni pe gratis, ca să protejeze societăţile pe acţiuni — dar s-a apucat să facă şi nişte uzine cu bani de împrumut luaţi de la stat. Ce-i al lui, e al lui : s-a priceput cum nu se poate mai bine să se îmbogăţească. Titlul de profesor era un paravan, mai mult îi servea ca să-şi satisfacă orgoliul, decît pentru cercetări ştiinţifice. Îmi spunea Jean de multe ori că Papavlasiu, ocupat cu alte treburi, neglija laboratorul zile şi săptămîni întregi, lăsînd totul pe seama lui. Ce era mai important făceau nepotul meu şi colegii lui. Şeful ce grijă avea : să semneze lucrările ştiinţifice pe care le făceau Jean şi ceilalţi din laborator.

— Şi acum ?

— Acum stă cu una din fetele lui, care îl îngrijeşte. L-am văzut, nu de mult. E acelaşi tip de altă dată, cu ghetre, monoclu şi baston cu măciulie de argint.

Oancea nu-şi spuse părerea cu glas tare. Trebuia să menajeze părerile bătrînei, slăbiciunile ei pentru lumea de altădată. Nu de altceva, dar e sigur că va mai avea nevoie de informaţiile ei.

Alese o carte din biblioteca lui Petrea, apoi îşi luă rămas bun de la mătuşa „defunctului său binefăcător". Era mulţumit de această vizită şi avea certitudinea că aflase lucruri noi, care aruncau o dîră de lumină asupra relaţiilor dintre Petrea şi Dragomir.

De la Margareta Petrea se duse la Ministerul Comerţului. Aici obţinu să se dea răspuns la oferta „Transterrei". Făcu totodată o altă rugăminte : să se ceară reprezentanţei unele completări ale ofertei. Rugămintea îi fu satisfăcută, cu atît mai mult cu cît era vorba de o comandă reală, pe care ministerul intenţiona oricum s-o facă prin „Transterra".

Peste două zile, Oancea se prezentă cu răspunsul ministerului la „Transterra". Fu introdus imediat la subdirectorul Hencke. Acesta îl primi jovial.

— Precum vedeţi, domnule subdirector, sînt operativ. *Gesagt und getan !* cum se spune în limba germană. Zis şi făcut ! V-am şi adus răspunsul ministerului. E vorba doar de nişte completări de date, cu care vă rog să însoţiţi oferta dumneavoastră.

În clipa aceea un bărbat înalt, blond, cu tîmple ninse, dar cu înfăţişare de atlet, radiind sănătate, intră în birou. Hencke sări în picioare :

— Respectele mele, domnule director. Vă prezint pe domnul Cionga, împuternicitul Ministerului Comerţului. Dumnealui e delegat să trateze cu noi furnizarea celor o sută de vagoane de dormit, tip *Suspender,* despre care v-am vorbit. Permiteţi, se adresă lui Oancea, domnul director Waldemar !

— Încîntat de cunoştinţă, domnule Ceango...

— Cionga ! corectă Oancea, surîzînd.

— ...domnule Cionga, reluă directorul Waldemar, strîngîndu-i mîna afabil, cu amîndouă mîinile, şi scuturînd-o voiniceşte. Luaţi loc ! Luaţi loc !

Waldemar se lăsă într-un fotoliu primitor, în faţa lui Oancea.

— Ţigări sau trabuc ? E o havană originală.

Directorul aprinse un trabuc şi-l privi pe Oancea cu un surîs amabil.

— Îmi plac oamenii ca dumneavoastră. Prompţi ! Expeditivi ! Afacerile sînt afaceri ! Reprezentaţi ministerul sau căile ferate ? Vreau să spun : sînteţi specialist în materie de căi ferate ?

— Eu fac parte din organizaţia comercială a ministerului. Observaţiile tehnice le fac experţii noştri. Dar nu e vorba aici de detalii tehnice, ci de formularea mai clară a unor condiţii de livrare. Iată ce doreşte ministerul nostru.

Şi Oancea, cu o competenţă de care se mira şi el, (se pregătise minuţios) începu să dea explicaţii. Waldemar şi Hencke îl ascultau cu atenţie politicoasă.

Cînd sfîrşi, Waldemar rămase puţin pe gînduri. Apoi zise :

— S-a făcut ! Acceptăm condițiile. Prin aceasta, bineînțeles, vă înlesnim și dumneavoastră, domnule...

— Cionga.

— ...Cionga, da... ducerea la bun sfîrșit a sarcinii primite.

— Asta și doresc ! răspunse Oancea, cu gîndul la sarcina lui adevărată.

Waldemar formulă pe o hîrtie răspunsul către Minister și o dădu lui Hencke.

— Promptitudine pentru promptitudine ; Hencke, te rog să dai să se bată la mașină răspunsul. Îl predai chiar acuma domnului Cionga.

Apoi, întinzînd din nou mîinile amîndouă lui Oancea, îi spuse zîmbind :

— La revedere, domnule Cionga ! La revedere !

De data asta îi reținuse numele și părea mîndru că reușise.

Ieșind din biroul lui Hencke, directorul lăsă în urma lui un parfum discret de lavandă.

Hencke trecu cu Oancea în biroul dactilografei.

— Te rog, domnișoară Liana, pregătește acest răspuns. După semnare îl vei preda domnului Cionga.

Apoi strînse mîna lui Oancea.

— Vă rog să nu vă supărați că vă las aici, dar mai am niște treburi urgente. La revedere. Cu bine, domnule Cionga !

Oancea rămase cu dactilografa, o fată tînără, zveltă, cu părul castaniu căzîndu-i larg, ca un evantai, pe umeri. Oancea o salută, apoi se așeză aproape de masa ei pe care se afla mașina de scris. Dintr-o privire se convinse că mașina de scris era identică cu cea de la „Intercontinentala". Silabisind textul cu glas tare, fata începu să redacteze răspunsul. Abia scrisese cîteva rînduri, cînd se auzi o pocnitură în interiorul mașinii. Mecanismul încetă să mai funcționeze. Dactilografa încercă diferite butoane, fire de conexiune, dar în zadar.

— Îmi pare rău, tovarășe Cionga, dar trebuie să amînăm răspunsul, se scuză ea necăjită.

— Și nu aveți aci pe nimeni care să se priceapă la această mașină ? Pe cît văd, e un tip nou.

— Da, funcționează după principii cu totul noi. Numai doamna Elsa îi cunoaște toate metehnele. Am să fiu nevoită să mă rog iar de dînsa să mi-o pună la punct. Ori de cîte ori se întîmplă vreo defecțiune, ea îi vine de hac.

— Păi, s-o căutăm pe doamna Elsa. Cine-i ? Unde-i de găsit ?

— N-aveți de unde s-o cunoașteți. E soția domnului director Waldemar. Vă închipuiți că doamna Waldemar nu poate să-mi stea la dispoziție oricînd și oricum. În urmă cu cîteva săptămîni, cînd mașina s-a defectat, a durat trei zile pînă a reparat-o.

— Și ce-ați făcut între timp cu lucrările curente ?

— Din fericire, domnul director are și el o mașină personală de tipul acesta, pe care o ține acasă. Lucrările urgente le-a scris doamna Elsa, la mașina lor.

— Ei bine, tovarășă Liana, voi reveni peste două zile. Sau, mai bine, vă telefonez în prealabil.

— Cum doriți, tovarășe Cionga.

Oancea își notă numărul ei și-și luă rămas bun. Mîna lui reținu mîna fetei ceva mai mult decît ar fi trebuit și ea nu și-o retrase.

— La revedere, tovarășă Liana !

— La revedere, tovarășe Cionga !

Doamna Elsa !... Doamna Elsa !... Doamna Elsa !... Numele acesta îi țăcănea în cap. În timp ce ieșea din birourile „Transterrei", se întreba într-una : „E posibil ? Doamna Elsa ! Soția directorului „Transterrei", dactilografă la concernul concurent ? Și acolo figurează drept „domnișoara" Elsa ! De ce i s-a plîns lui că a părăsit „Transterra" pentru că nu mai putea suporta bădărănia „directorului" ? Acest Waldemar nu face impresia unui om nesuferit ; e distins, afabil, politicos, jovial, un perfect gentlemen... Și — culmea — este chiar soțul ei, cu care conviețuiește și astăzi ! Camuflare ? Dar care e rațiunea acestei camuflări ? Să fie cu putință ca Pandoris să nu cunoască adevărata identitate a „domnișoarei" Elsa ?

Seara, cam pe la orele nouă, în fața casei cu numărul doisprezece din strada Crinului, se opri un automobil cu platou telescopat. Doi electricieni, în salopete, înarmați cu scule, se instalară pe platoul care începu să urce, de parcă o palmă invizibilă l-ar fi împins spre cer. Ajunși în dreptul felinarului, unul dintre ei deșurubă becul aprins. Se făcu întuneric în jur, dar un întuneric subțiat de lumina bolții înstelate, de luciul blînd al lunii și de luminile proiectate din casele vecine. Era o seară minunată de sfîrșit de vară. O liniște odihnitoare cuprinsese strada. Miresmele serii pătrundeau în case prin ferestrele deschise, cu perdelele trase în lături.

De pe platoul cocoțat sus se vedea destul de bine în apartamentul de la etajul întîi al casei în fața căreia stopase automobilul. Era un interior mobilat luxos, cu gust. Nimic strident, nimic de prisos. Storurile erau ridicate, ferestrele date larg în lături. În încăperi nu se vedea nimeni. În afară de zborul fluturilor de noapte, care se roteau în jurul lămpilor aprinse, nici o mișcare.

Cei doi electricieni de pe platou își vedeau de zor de lucrul lor, manipulînd legăturile firelor electrice, aruncînd din cînd în cînd cîte o privire spre interiorul apartamentului din fața lor. Văzură deschizîndu-se o ușă și în prag apăru o femeie tînără, cu bonetă albă în cap și șorțuleț de cameristă. Fata depuse pe o măsuță joasă o tavă pe care se aflau o cafetieră, cești, o sticlă de lichior și pahare. Se apropie de fereastră, aruncă o privire către automobilul cu platoul ridicat în văzduh, se întoarse și ieși din cameră. După cîteva minute, pe o altă ușă, apăru o femeie înaltă, zveltă, îmbrăcată într-o rochie de casă elegantă. În urma ei păși un bărbat înalt, cu părul blond, nins la tîmple, cu o statură impunătoare. Femeia se așeză la pian, căută printre note, alese o bucată, o puse pe pupitrul pianului. În liniștea serii răsunară acordurile unei nocturne de Chopin. Alături de ea, bărbatul, în picioare, întorcea din cînd în cînd paginile partiturii. Părea vrăjit de melodie. Cînd femeia încheie, bărbatul aplaudă galant, cu un

zîmbet uşor. Apoi amîndoi se îndreptară spre măsuţă. Ea îi oferi o ceaşcă de cafea încă aburindă. El aprinse un trabuc, ea o ţigară. Amîndoi luaseră loc pe taburete îmbrăcate în brocart de mătase.

Unul din cei doi electricieni privi mai atent scena din casă. Se întoarse către tovarăşul lui şi spuse, mai mult şoptind :

— Să mergem. E limpede.

Platoul coborî vertical deasupra automobilului care se puse în mişcare.

IX

Întîmplarea tragică petrecută în laboratorul de electronică a Institutului de cercetări științifice speciale duse la încetarea activității obișnuite, cel puțin în ceea ce îl privea pe Dragomir direct. El, care dovedise întotdeauna o energie debordantă și era mînat necontenit spre o activitate fără răgaz, se simțea acum copleșit de situația gravă ce i se crease prin jocul întîmplărilor și se vedea în neputință să reia lucrul. Avea senzația aproape dureroasă că o ceață grea s-a lăsat pe creierii lui, că-i răscolea toți porii conștiinței și-l făcea incapabil să reia firul rupt al lucrărilor începute cu atîta elan. Figura lui, altădată luminoasă, privirea lui odinioară deschisă, plină de optimism, se întunecaseră ; parcă și corpul i se încovoia prea mult, cînd trecea prin laborator.

Elena era îngrijorată. Tăcută, urmărea pe ascuns privirea absentă, mișcările mașinale, acel necontenit du-te-vino automat, neobișnuit la un om atît de echilibrat cum era Dragomir. Uneori îl surprindea șezînd taciturn lîngă biroul lui, într-o încremenire de statuie. O senzație nedeslușită creștea fără încetare în inima ei. Se temea pentru Virgil.

Ședea la biroul ei, preocupată de dezlegarea unor probleme în legătură cu accelerarea electronilor. Nu de mult Virgil insistase ca cercetările asupra acestei probleme, pare-se extrem de importante pentru el, să fie intensificate. O serie de experiențe trebuiau să capete formularea lor matematică. Elena era o matematiciană foarte dibace și ei îi revenise sarcina să se ocupe cu elucidarea acestor probleme. Altădată, Virgil se interesa mereu de mersul lu-

crărilor, zăbovea lungi minute lîngă ea și privea cu plăcere cum degetele ei alergau sprintene pe clapele mașinilor de calculat. Din cînd în cînd scotea cîte un „Bravo !“ sau „Foarte bine !“, încîntat că printr-o stratagemă ingenioasă ea reușea să iasă din impasul în care o conduceau cifrele și formulele încîlcite. Uneori rezultatele matematice confirmau, explicau lucrările experimentale, alteori apăreau din aceste calcule concluzii inedite, surprinzătoare, care trebuiau puse în concordanță cu realitatea prin experiențe noi, ingenios concepute de Virgil. Elena simțea o imensă fericire, ori de cîte ori reușea să contribuie cu rezultate pozitive la dezlegarea problemelor ridicate de el. Pe de altă parte, vedea în Virgil rostul adevărat al vieții. Pentru dînsa el sintetiza împlinirea tuturor năzuințelor, a idealurilor ei de lucrătoare științifică care, de ce să nu și-o mărturisească, îi deveneau și mai dragi acum, cînd erau legate de visurile ei de fericire lîngă bărbatul iubit. Și iată că, posac, taciturn, cu privirea ștearsă, pierdută, Virgil trecea pe lîngă masa ei de lucru, fără să se oprească, fără să se intereseze de munca ei.

— Virgil, îndrăzni ea, întorcîndu-se spre el, n-ai vrea să-mi vii în ajutor ? M-am împotmolit și nu mai pot înainta.

Dragomir tresări. Se opri lîngă ea, puse mîna pe speteaza scaunului și se aplecă peste hîrtia semănată cu formule matematice.

— Spune-mi, Lena, ce nu merge ? o întrebă, după ce începu să parcurgă calculele efectuate.

— Uite, aici ! arătă zelos Elena, fericită de interesul arătat de Dragomir. Cifra obținută nu concordă cu formula accelerării mișcării. Accelerarea realizată în experiențe este incomparabil mai mare decît ar trebui să fie după ecuația clasică. Vezi, te rog, unde e greșeala ?

Surprinse în ochii lui Dragomir o licărire. Era ca o scînteie ce se aprinde în cenușa stinsă a unui vulcan. Cu o rîvnă febrilă, ca și cum ar fi vrut să ție trează scînteia, repetă :

— Uite... uite... aici ! şi, ridicîndu-se de pe scaun, îl făcu să se aşeze în locul ei.

Dragomir începu să parcurgă filele acoperite de scrisul apăsat al Elenei. Cifrele, formulele, ecuaţiile defilau în faţa ochilor lui într-o orînduire perfectă, într-o înlănţuire logică, fără a dezvălui dinainte ceea ce trebuia să urmeze. Urmărea totul cu ochiul expertului, aprobînd din cînd în cînd, cu o mişcare uşoară a capului, desfăşurarea calculelor. Pe neaşteptate, ochii lui căpătară o lucire stranie. Se încordă în urmărirea cifrelor cu un interes din ce în ce mai aprins. Calcula şi recalcula fiecare poziţie, mormăind cîte un cuvînt de neînţeles pentru Elena. Cînd ajunse la încheierea socotelilor, lovi cu creionul în marmura mesei şi, pradă unei emoţii neobişnuite, şopti :

— Aşa e !

Elena se strădui să întreţină aprinsă flacăra :

— N-am comis nici o eroare, Virgil ?

Ochii lui Dragomir continuau să strălucească.

— Nu, Lena, n-ai greşit. Şi totuşi ecuaţia ta nu se potriveşte cu ecuaţia clasică. Asta pentru că... pentru că...

Dragomir se opri o clipă, apoi continuă pe un ton devenit deodată grav :

— Pentru că... introducînd în experienţa noastră factorul K, ecuaţia a căpătat sensuri noi, nebănuite pînă în prezent. De acum înainte, cu mijloacele noastre simple, vom putea accelera mişcarea particulelor după bunul nostru plac. Cred că sîntem deschizătorii unor căi noi în ştiinţă... Şi în viaţa noastră, a oamenilor... adăugă apoi. Ceea ce pentru mine a fost pînă acum o simplă experienţă, a devenit o formulă nouă, o lege nouă a materiei...

Ochii i se întunecară. Elena văzu cu descurajare stingerea scînteii care-l readusese atît de neaşteptat la viaţă.

În laborator se lăsă o tăcere apăsătoare.

Elena căută să-şi adune gîndurile. Luă mîna lui Dragomir în mîinile ei şi începu să vorbească :

— Nu, Virgil, n-ai dreptate. Nu trebuie să te laşi pradă unor gînduri apăsătoare. Ştii prea bine că noi toţi te iubim şi avem încredere în tine. Te înconjoară ca un zid de apărare dragostea şi stima noastră, a tuturora. Niciodată n-ai să încetezi să fii ceea ce ai fost şi pînă acum pentru noi toţi. Iar pentru mine... ştii ce eşti pentru mine. Nu, Virgil, nu ne poţi părăsi. Te cheamă o viaţă de muncă... de realizări. N-ai dreptul să dezertezi.

Vocea ei blîndă, catifelată, îl trezi din toropeală. Deschise ochii şi, în timp ce mîngîia mîna Elenei, se afundă cu privirea în ochii ei larg deschişi în care citea spaimă şi nădejde, îndoială şi rugă, dar, mai presus de toate, dragostea ei.

În aceeaşi după-amiază se întîlniră la complexul sportiv al Academiei. Elena observă cu bucurie că Virgil recăpătase înfăţişarea lui de prospeţime şi vigoare. O întîmpină cu un zîmbet în care se citea şi bucuria regăsirii de sine şi sentimentul de recunoştinţă faţă de ea. Porniră spre terenul de tenis. Elena jucă cu multă însufleţire. Ca niciodată, mingile zburau într-un du-te-vino susţinut cu avînt, şi Dragomir, deşi bun jucător, trebui să arate multă dibăcie şi sprinteneală, ca să poată face faţă jocului îndrăcit al partenerei sale.

În laboratorul de electronică, Dragomir îşi reluă activitatea cu o nouă însufleţire. Locul lui Petrea încă nu fusese ocupat, dar lipsa lui, departe de a pricinui o piedică în desfăşurarea lucrărilor, contribui oarecum la limpezirea atmosferei din laborator. Nu lucra acum decît cu Elena şi această colaborare strînsă îi apropia şi mai mult. Ecuaţia cea nouă privitoare la accelerarea mişcării, factorul K, descoperit de Dragomir, îi electriza pe amîndoi. Dragomir revizui calculele Elenei şi această trecere în revistă a rezultatelor în legătură cu experienţele sale îi dădu aripi noi. Ideile ţîşneau ca nişte scîntei. Totul părea clar, logic, luminos. Iar Elena, ca un discipol vrăjit de geniul maestrului, păşea lîngă el. Pînă nu de mult, Dragomir se arătase întrucîtva rezervat în

ceea ce priveşte esenţa lucrărilor sale. Nu dădea colaboratorilor săi decît anumite sarcini de executat, anumite experienţe de detaliu, din care nu se putea deduce o vedere de ansamblu a întregii desfăşurări. Acum însă, după ce efectuase ultimele calcule, Elena înţelese dintr-o dată cît de importantă este descoperirea lui Virgil. Era vorba, nici mai mult, nici mai puţin, decît de accelerarea într-o măsură, nebănuită pînă acum, a unor particule ale atomului, a electronilor. Aceasta se putea face fără să mai fie nevoie să se recurgă la maşina cea mare, mătăhăloasă : betatronul care domina tot laboratorul.

Cu forţe împrospătate, Dragomir porni la o serie de experienţe cu care urmărea să verifice rezultatele dobîndite. Concluziile se potriveau de minune, totul se verifica din plin. „Nici că s-ar putea altfel", gîndi Elena, privindu-l cu încîntare.

Virgil o rugă să nu vorbească nimănui despre noile ecuaţii ale accelerării particulelor. Acestea voia să le publice mai întîi într-o lucrare ştiinţifică, după care descoperirea urma să fie folosită într-o serie de aplicaţiuni practice de o importanţă covîrşitoare. Elena nu ştia în ce constau aplicaţiile practice ale noilor ecuaţii. Ea le considera din domeniul ştiinţei pure, dar găsea că e mai bine să nu întrebe încă nimic. Intuiţia ei îi spunea că atîta vreme cît el, Virgil, nu crede oportun să comunice altora ideile sale, e mai bine ca ele să rămînă închise în mintea lui.

Încă cu un an înainte ca noua lege a accelerării electronilor prin introducerea factorului K să fi fost aşezată pe un fundament matematic solid, Dragomir întreprinsese o serie de experienţe. De regulă, electronii se lansau sub formă de fascicole, lovind cu putere anoda în tubul Coolidge, dînd astfel naştere cunoscutelor raze Röntgen, sau erau plimbaţi pe ecranele televizoarelor. Dar dacă, se întrebase Dragomir încă de pe atunci, la începutul experienţelor, nu ar strînge electronii în fascicole concentrate care să lovească obiectivul într-un singur punct, şi dacă, dimpotrivă, i-ar lansa sub forma unui duş pe o

suprafață mare, accelerarea lor obținîndu-se prin aplicarea factorului K, descoperit de el? Își aminti cu satisfacție abia reținută cu cîtă înfrigurare se apucase să pășească pe acest drum nou, cîte experiențe, unele izbutite altele nu, se consumaseră în liniștea nopților albe de lucru. În continuarea experiențelor sale, așezase în calea electronilor lansați în „duș" tot felul de corpuri, solide și lichide, organice și anorganice, bune și rele conducătoare de electricitate, de grosime și duritate diferite, fixe și mobile, notînd cu precizie în caietele lui de „bord" toate rezultatele, analizîndu-le, comparîndu-le și trăgînd apoi concluzii, unele decepționate, altele încurajatoare. Trăise în acele nopți de muncă neobosită frigurile marilor creatori, care asistă la apariția unei lumi noi, născută din mîinile și sub ochii lor.

Întocmise un raport secret adresat conducerii Academiei în legătură cu desfășurarea și rezultatele lucrărilor sale, solicitînd ajutorul ei. Conducerea Academiei, apreciind importanța covîrșitoare a acestor lucrări, aprobase fără rezerve tot ce ceruse Dragomir. Începu atunci pentru el o nouă epocă de activitate febrilă. Se ridicau mereu probleme care se cereau rezolvate cu rapiditate, folosind cuceririle tehnicii noi, adeseori chiar depășindu-le. Din fondurile căpătate, Dragomir construise, într-un loc depărtat de Capitală, o hală mare experimentală, unde, sub îndrumarea lui, se desăvîrșeau experiențele și ideile lui căpătau viață. Din cauza aceasta era adesea nevoit să lipsească de la Institut.

Era spre sfîrșitul acestor lucrări, cînd se întîmplă incidentul penibil cu Petrea. Acum, Dragomir se căia că se lăsase antrenat într-un conflict absurd. Era oare firea lui iute la mînie, care l-a făcut să fie dur cu Petrea, sau nervii lui, supraîncordați după o muncă grea, au luat-o razna? Cert era că se afla într-o situație critică și că aceasta l-a dus către oboseală și delăsare. De cîtva timp simțea însă că-i revin vechile puteri de muncă și știa că aceasta o datorește Elenei. Numai dragostea și devotamentul ei au fost în stare să-l scoată din deprimarea în care

era să se afunde. Acum se simțea din nou înviorat, dornic de muncă. Mintea îi era din nou limpede, sesiza cu ușurință miezul problemelor și găsea repede rezolvările prompte pe care le căuta. „Marea idee“ se contura din ce în ce mai precis, căpăta viață și Dragomir se bucura și aștepta cu nerăbdare momentul cînd, în fine, va putea destăinui tuturor secretul lui.

Fiind ordonat, Dragomir își planifica munca în așa fel încît își găsea timp și pentru o destindere fizică. Pe înserate, după programul zilei, o pornea cu Elena alături către terenul de tenis. Acolo, trupurile lor zvelte, îmbrăcate în alb, mlădiindu-se armonios în timpul jocului, erau admirate cu încîntare de cei adunați în jurul terenului.

Odată, Dragomir îl zări pe Mărgineanu. Îl salută afectuos cu mîna, apoi, după terminarea partidei, se repezi spre el, îmbrățișîndu-l cu dragoste.

— Noroc, Victore ! Ce-i cu tine că nu te mai vedem ?

— Ia te uită ! rîse Mărgineanu, strîngînd mîna Elenei, care se apropiase și ea. El face pe omul invizibil și mai are pretenția că nu vede pe altul !...

Virgil zîmbi.

— Ai dreptate, Victore. Dar am fost foarte ocupat. Și tu știi, cînd mă preocupă ceva, nu văd, nu aud. Iartă-mă, dar nu te-am întrebat cum se simte Florica ? Ce-ți fac copiii ?

— Floricăi i-a priit marea. Și copiii sînt bine. Doar că mă-ntreabă mereu : „Cînd mai vine nenea Virgil pe la noi, ca să ne jucăm ?“ Știi, le-a plăcut grozav jocul învățat de la tine.

Virgil rîse.

— Ei bine, spune-le că dacă mămica lor nu are nimic împotrivă, sîmbătă după-amiază venim la voi. Nu-i așa, Lena ?

Elena trăia din plin vraja acestor zile înnoitoare petrecute în intimitatea colaborării lor științifice, de zi de zi, apoi pe terenul de sport și în conversații lungi cu Virgil, conversații în care reluau iar și iar

problemele cercetate în cursul lucrului la laborator. Auzite din gura lui, problemele acestea parcă se limpezeau, se explicau de la sine. Şi nu trecuseră decît cîţiva ani de cînd Elena era doar bobinatoare la o fabrică de maşini electrice... Trebuise să parcurgă un drum anevoios pînă să ajungă aici. Tatăl ei fusese turnător la Uzinele Metalurgice Reunite. După ce armele fuseseră întoarse împotriva cotropitorilor fascişti, s-a înrolat în armata de eliberare. A căzut undeva în creierul munţilor. Maică-sa lucrase la o fabrică de pînzeturi, unde-şi măcinase sănătatea, punînd în mişcare cu braţele, timp de douăsprezece ore pe zi, o maşină primitivă de ţesut. Abia după ce întreprinderea a fost naţionalizată şi înzestrată cu maşini noi, a putut să mai răsufle şi Elena să simtă mai din plin ocrotirea ei. Numai aşa a putut să termine cu bine şcoala de şapte clase. În ultimii ani de şcoală, învăţînd fizica, făcuse cunoştinţă cu electricitatea. Această forţă misterioasă începu s-o pasioneze şi se hotărî să se înscrie la o şcoală tehnică de specialitate. Socotise că după aceea va lucra într-o fabrică de maşini electrice. Elena a învăţat cu sîrguinţă, continuîndu-şi munca în uzină şi în felul acesta a absolvit şi şcoala medie, luîndu-şi examenul cu menţiunea „excepţional". Trecu apoi examenele de admitere la Politehnică, înscriindu-se la cursurile cu frecvenţă, obţinînd o bursă de la întreprindere, unde lucra înainte, pentru tot timpul studiilor. La Politehnică îşi alese ramura electronică, pentru că noutatea ei o fascina în mod deosebit. Între timp, dobîndise şi cunoştinţe temeinice de matematică.

Cine a văzut-o păşind pe poarta politehnicii cu diploma care atesta negru pe alb că ea, Elena Grădişteanu, e ditai inginer în electronică cu greu ar fi admis că această fată înaltă, zveltă, cu obrajii catifelaţi, cu privirea calmă, sigură de sine, o frumuseţe caldă, îmbietoare, e aceeaşi mică bobinatoare de altă dată.

Fu numită asistentă la Academie, la laboratorul lui Dragomir. Şi ea, care fusese atît de mîndră de ştiinţa ei, trebui să constate, foarte curînd, că pe

lîngă Dragomir nu e decît o ucenică neînsemnată și că mai are mult, foarte mult de învățat. Căpătă o locuință nouă într-unul din blocurile afectate personalului Academiei și se mută cu mama ei acolo, continuîndu-și studiul cu o rîvnă și mai mare. Dragomir fu plăcut surprins cînd descoperi focul sacru în ochii fetei. Afinitatea intelectuală dintre ei se transformă pe nesimțite în dragoste.

Încetul cu încetul, activitatea în laboratorul de electronică reveni la ritmul trepidant de mai înainte. În locul lui Petrea fu detașat tînărul inginer Paul Simionescu, care se apucă cu ardoare de lucru. I se împlinise o veche dorință, aceea de a lucra sub conducerea inginerului Dragomir. Își iubea meseria și tot ce ținea de ea și adesea se surprindea mîngîind cu dragoste fiecare aparat, privind în jurul lui ca și cum avea nevoie să se convingă în fiece moment de consistența acestor realități. Lucra, în sfîrșit, în acest lăcaș al științei, unde cîndva, poate, își va realiza ideea care îl frămînta încă din anii studenției. S-a bucurat cînd inginerul Dragomir l-a anunțat, chiar din prima zi, că va lucra alături de Elena Grădișteanu la reluarea experiențelor pentru accelerarea electronilor în betatron.

Toate pregătirile erau gata. Elena Grădișteanu apăsă pe declanșator. Paul Simionescu aștepta emoționat ca uriașul de metal să prindă viață. Dar nu se întîmplă nimic, în ciuda repetatelor manipulări ale declanșatorului. Mirată, Elena cercetă tabloul cu siguranțe. Aci totul era în ordine.

— Mă tem că s-a defectat ceva în interior. Moș Pandele, se adresă ea laborantului, fii bun și deșurubează portița.

Bătrînul laborant se îndreptă spre sertarul cu scule și, revenind înarmat cu toate cele necesare, se apucă de treabă. În cîteva clipe, portița fu înlăturată. Moș Pandele aprinse o lanternă. Un fascicol de lumină se proiectă pe măruntaiele aparatului, dezvăluind existența unui corp străin.

— Ei, drăcie ! exclamă laborantul. Ia te uită ce jucărioară !

Băgă mîna cu precauţie şi scoase din interiorul aparatului un revolver. Elena şi Paul amuţiră. Pe amîndoi îi fulgeră acelaşi gînd : această bucată de metal fusese în mîna ucigaşului lui Jean Petrea. Din gura ei zburase glonţul ucigător...

Dar impresia apăsătoare din primele clipe se risipi repede. Elena simţi o mare uşurare. Descoperise arma ucigaşă. Virgil era salvat. „Acum se va putea da de urma asasinului“, gîndea ea, în timp ce Pandele, urmărit cu interes de Paul, întorcea arma pe toate feţele.

— Lipseşte un glonte, vorbi laborantul cu competenţă. Trebuie să-l predăm miliţiei. Acum o să se afle uşor al cui e pistolul.

— Da, da, exultă Elena, să-l predăm ! Tovarăşe Simionescu, fii bun şi telefonează miliţiei judiciare.

Nu trecu mult timp şi automobilul anchetatorilor stopă în faţa Institutului. În sala laboratorului îşi făcură apariţia maiorul Florescu şi locotenentul-major Nicolau. Apucînd cu băgare de seamă revolverul de ţeavă, maiorul îi dictă lui Nicolau seria şi numărul, după care îi ordonă să cerceteze imediat, telefonic, cine este proprietarul armei. Nicolau ieşi.

— Cine l-a găsit ? întrebă maiorul.

— Noi ! răspunse Elena cu însufleţire, copleşită de bucurie că poate acum să îndrumeze cercetările pe un făgaş bun.

Povesti în cîteva cuvinte, pe nerăsuflate, tot ce se întîmplase.

— A durat mult deşurubatul, moşule ? întrebă maiorul, bătîndu-l pe umăr pe laborant.

— Aş, de unde ! rîse gros bătrînul urs, arătînd o dantură puternică şi regulată, care pentru un om de vîrsta lui putea să pară falsă. Nu-s decît două şuruburi.

— Cît ? Un minut ? Două ?...

— Chiar aşa, tovarăşe maior, confirmă Pandele.

Uşa se deschise. Locotenentul-major Nicolau intră radios.

— Ei ? întrebă maiorul, nerăbdător.

Nicolau făcu o pauză, voind parcă să pună mai bine în valoare noutatea pe care o aducea.

— Revolverul este al inginerului Dragomir.

Elena simți că nu o mai țin picioarele. Se așeză pe scaunul de lîngă ea.

— Nimeni nu părăsește laboratorul ! spuse grav maiorul, măsurîndu-i pe toți cu o privire circulară. Unde este inginerul Dragomir ?

— S-a dus la Academie, răspunse cu glas nefiresc Paul Simionescu.

— Tovarășe locotenent-major, te rog să te duci la Academie și să-l poftești pe inginerul Dragomir încoace.

Sosind peste jumătate de oră la laborator, Virgil Dragomir arăta o față obosită, înviorată numai de mișcarea ochilor, care căutau să înțeleagă dintr-un gest, dintr-o mișcare a buzelor celorlalți, ce se întîmplase.

— Autorizația dumitale de port-armă, ceru scurt maiorul Florescu.

Dragomir scotoci nervos în portofel și scoase documentul cerut. Maiorul îi arătă seria și numărul revolverului.

— Corespunde, nu-i așa ?

Dragomir dădu din cap afirmativ.

— Totuși, nu înțeleg ce caută revolverul meu aici, răspunse el mirat.

— Asta vom vedea, replică sec Florescu. Acum spune-ne ce făceai dumneata cu acest revolver ?

Dragomir îl privi cu nedumerire.

— Trăgeam la țintă. Am brevet de trăgător fruntaș. E un sport ca oricare altul. Numai că...

— Numai că ? Florescu îi luă repede cuvîntul din gură.

— Numai că revolverul este stricat.

— De cînd ?

— De vreo șase săptămîni.

— Va să zică de șase săptămîni nu l-ai mai folosit ?

— Nu. Nu l-am mai folosit.

— Şi cum se face că tocmai în acest timp ai renunţat la tir ?

— Am fost ocupat cu lucrările mele, veni răspunsul evaziv.

Maiorul Florescu avu un scurt schimb de priviri cu Nicolau, în ochii căruia citi o mare satisfacţie.

— Să mergem, hotărî Florescu, luînd cu sine revolverul.

— Acum cred că este limpede, tovarăşe maior, deschise conversaţia Nicolau în maşină. Dragomir a tras cu acest revolver. E şi firesc să fie aşa. Doar nu era să caute alte mijloace, de vreme ce este ţintaş de frunte ! După ce a tras, nu i-au trebuit decît cîteva clipe ca să demonteze portiţa şi să ascundă arma în aparat şi alte cîteva clipe ca să pună totul în ordine. În felul acesta s-a debarasat uşor de corpul delict, după care a ieşit repede, trecînd pe lîngă portar şi pe lîngă laborant, sau, dacă vreţi, zburînd pe fereastră. Altfel nici nu este de conceput că cineva a putut să intre în laborator şi să tragă un foc de armă fără să fie auzit de director, deşi acesta se afla în cabinetul lui.

— Deci Dragomir a tras focul de armă ?

— Întocmai !

— Şi cum se face că nimeni n-a auzit bubuitura armei ?

— N-a auzit-o nimeni... răspunse Nicolau, încurcat. Probabil, o armă care nu face zgomot.

— În cazul ăsta, chiar dacă a tras altul, nici Dragomir n-ar fi auzit nimic.

Nicolau tăcu. Îi veni însă altă idee :

— Să admitem că e o armă cu amortizor de sunet. E de presupus că, după ce a săvîrşit crima, Dragomir a azvîrlit amortizorul pe undeva. Dar ăsta e un fleac ! Mai greu a fost să găsim asasinul.

Maiorul Florescu surîse cu bunăvoinţă :

— Eşti atît de sigur că ai şi dat piept cu asasinul ? Deocamdată ar fi nimerit să cercetăm cînd şi cine a reparat arma. Te rog să te ocupi cu cea mai mare urgenţă de aceste amănunte.

— La aceste probleme, dacă mi-aţi permite, aş mai adăuga una, care mi se pare esenţială, spuse Nicolau : să fi fost oare cu adevărat stricat revolverul inginerului Dragomir ?

— Ai dreptate. Trebuie avut în vedere şi acest amănunt. Dar, ia spune-mi, îl crezi pe Dragomir atît de nerod încît să lase revolverul timp de două săptămîni în betatron, fără să se sinchisească de el ? întrebă maliţios maiorul Florescu.

— E o întrebare la care nu mi-e greu să răspund. Dragomir n-ar fi primul criminal neglijent, uituc... S-au mai văzut de ăştia, tovarăşe maior...

În aceeaşi zi, Nicolau intră în biroul lui Florescu.

— Permiteţi-mi să vă raportez, începu el. Revolverul inginerului Dragomir n-a fost reparat la nici un armurier. Ceea ce arată limpede că nici n-a fost stricat.

Maiorul Florescu se încruntă.

— Concluzia dumitale este pripită. În timp ce te ocupai de sarcina primită, sublocotenentul Busuioc a făcut, din ordinul meu, oarecari investigaţii la Asociaţia de tir în legătură cu activitatea de acolo a inginerului Dragomir. Pot să te anunţ că Dragomir a spus adevărul. Arma i s-a stricat cu vreo lună şi jumătate în urmă. Mărturii în legătură cu acest lucru sînt mai multe.

— Este un asasin abil, formulă bine dispus Nicolau. Recunoaşte totul, în nădejdea că va putea să facă pe omul cinstit.

— Dacă ar fi aşa, de ce nu recunoaşte măcar unul din cele două alibiuri favorabile ?

— Tovarăşe maior, mă mir foarte mult că nu vi se par de loc suspecte aceste aşa-zise alibiuri. Avem de-a face probabil cu un complice la care asasinul a recurs, pe cît se pare ca să încurce iţele şi să facă neclar ceea ce este evident. Ce naiba ! Sîntem oameni ai secolului douăzeci ! Putem noi crede că un om are, ca în basme, capacitatea de a fi în acelaşi timp în mai multe locuri ? Sau poate a operat cu hipnoză la distanţă, sau dracu mai ştie cu ce ?

Florescu îl privi gînditor.

— Vorbești de secolul douăzeci, secolul nostru, al biruinței omului asupra materiei. Ei bine, în acest secol îndrăzneț, cuvîntul imposibil a fost șters din dicționar. Locul lui îl iau călătoriile cosmice, cibernetica, și tot felul de fenomene care pînă mai ieri ni se păreau minuni irealizabile.

— Orice ați spune, tovarășe maior, nici odinioară și nici în secolul douăzeci nu s-a întîmplat ca un același corp material să fie simultan în mai multe locuri. Asta-i imposibil !

— Bineînțeles. Dar nu-i mai puțin adevărat că, de vreme ce el însuși recunoaște și faptul a fost confirmat atît de portar cît și de laborant, la ora șase Dragomir s-a aflat la locul crimei. Să presupunem, dacă vrei, că prezența lui Dragomir la restaurantul din fața Institutului de astrofizică și mărturia portarului de acolo ar fi o mistificare, sau urmarea unei hipnoze la distanță, cum spuneai. Dar care este maestrul iluzionist în stare să brodeze prin hipnoză la distanță amprentele digitale ale lui Dragomir pe o carte inaccesibilă lui decît în ziua și la orele indicate ? Dacă mi-l găsești, te propun pentru decorație ! zîmbi Florescu.

Nicolau roși.

— Ar mai trebui să stăm de vorbă cu Dragomir, fu de părere maiorul, ridicîndu-se. Ce-ar fi să te duci mîine dimineață după el ?

A doua zi dimineață, la ora șase, Nicolau sună la ușa apartamentului inginerului Dragomir. Nu-i deschise nimeni. O fi soneria stricată, se gîndi ofițerul. Ciocăni de cîteva ori în ușă, dar cu același rezultat. Coborî la portar.

Da, portarul îl văzuse pe Dragomir. A, nu astăzi, ci ieri dimineață. Adică nu chiar dimineață, ci pe la douăsprezece. Dacă obișnuia să se întoarcă atît de devreme de la Institut ? Nu, nu obișnuia. Cel mai adesea venea seara. Uneori nu venea de loc. Lucra și noaptea la Institut. Alteori pleca în zori, pe la ora cinci și chiar mai devreme. Dar astăzi nu l-a văzut ieșind.

Nicolau se îndreptă în grabă spre Institut.

— Nu, tovarășul director încă n-a venit, spuse portarul. Ieri ? Păi ieri a plecat pe la ora unsprezece dimineața, după ce plecaseră tovarășii de la miliție. Peste noapte ? Nu, peste noapte n-a fost nimeni la Institut...

Nicolau rămase descumpănit. Nu cumva...

— Spune-mi, te rog, tovarășa Elena Grădișteanu e aici ?

— Nu. Programul începe la ora opt.

— Nu știi, are telefon acasă ?

Portarul consultă o listă a adreselor și a numerelor de telefon. Puse unghia în dreptul unui număr de telefon...

— Poftim, ăsta este.

Nicolau telefonă nerăbdător. La aparat răspunse chiar Elena.

— V-aș ruga să-mi spuneți dacă știți unde se află tovarășul inginer Dragomir. L-am căutat, dar nu este nici acasă, nici la laborator.

— Cum ? Nu-l găsiți nicăieri ? se arătă Elena îngrijorată. Dar ce s-a întîmplat cu el ? Eu nu știu nimic.

Nicolau puse receptorul în furcă. După o clipă de gîndire formă un alt număr.

— Alo, aerogara ? Aici locotenentul major Nicolau de la miliția judiciară. Vă rog să verificați dacă s-a eliberat ieri sau azi un bilet de avion pe numele Virgil Dragomir.

— Vă rugăm să așteptați puțin la telefon.

După puțină vreme veni și răspunsul :

— Nu s-a eliberat nici un bilet pe acest nume.

„Așadar, păsărica a zburat din colivie ! Și să mai spună Florescu așa și pe dincolo ! Dragomir trebuia reținut imediat, nu lăsat să-și facă mendrele și după aia să fugă și să se pună la adapost".

Enervat și alarmat, Nicolau bătu la ușa biroului șefului său. Intră, luă poziția de drepți și, străduindu-se să-și mențină un calm protocolar, spuse :

— Permiteţi-mi să vă raportez : inginerul Virgil Dragomir a dispărut. De ieri nu i se mai ştie nici o urmă...

După ce locotenentul-major părăsi biroul, Florescu se înşurubă greu în scaun, copleşit de gînduri. Oare n-a greşit, lăsîndu-l pe Dragomir în libertate după descoperirea revolverului ? Se gîndea la reproşul tăcut al lui Nicolau, pe care atitudinea lui protocolară îl sublinia parcă şi mai mult. Dar îşi aduse aminte de asigurările primite din partea directorului serviciului de cadre al Academiei. Închise liniştit dosarul afacerii Jean Petrea, îl puse la loc şi, luînd un alt dosar, se cufundă în studiul lui.

X

— Așadar, conchise Oancea, depunîndu-și raportul verbal în fața maiorului Florescu și a locotenentului major Nicolau, în urma ultimelor investigații făcute, după părerea mea, se deschide o pistă nouă de urmat...

Își privi cu luare-aminte șefii, dornic să surprindă reacțiile lor la cele ce avea să spună. De cînd dorea el acest moment ! Trase un fum adînc din țigară, apoi continuă :

— Cred că ar fi bine să rezum mersul investigațiilor mele. Vom putea trage mai ușor concluziile necesare. Precum știți, am descusut-o pe bătrîna Petrea și am aflat de la ea că Pandoris este directorul unei reprezentanțe străine. Bătrîna susține într-una că Pandoris a fost cel mai bun prieten al lui Jean Petrea, drept care ar trebui îndepărtată orice bănuială că ar fi putut să-i facă cel mai mic rău. Am crezut totuși că e bine să-mi „bag nasul" prin birourile lui Pandoris. Norocul m-a favorizat : am descoperit mașina străină de scris, la care e foarte probabil că a fost bătută anonima. Spre surprinderea mea, am aflat că o mașină identică există și la o altă reprezentanță străină, la „Transterra", o concurentă serioasă a „Intercontinentalei". Întîmplarea a făcut ca mașina de scris de la „Transterra" să se defecteze chiar în fața mea și așa am putut să aflu că în urmă cu cîteva săptămîni această mașină se mai defectase o dată, exact în epoca întîlnirii lui Petrea cu Elena Grădișteanu. Mașina fusese reparată de doamna Elsa, soția lui Waldemar, directorul de la „Transterra". Și am mai aflat ceva : că familia Waldemar are acasă o ma-

șină identică. Prin urmare, dacă facem abstracție de cea de a treia mașină, defectă la epoca întîlnirii, putem trage concluzia că anonima a fost scrisă la una din cele două mașini, adică, fie a „Intercontinentalei", fie cu cea pe care directorul Waldemar o are acasă. De unde rezultă că putem presupune ca autori ai anonimei pe soții Waldemar. Dar așa cum v-am mai spus, e curios din cale afară faptul că această doamnă Elsa lucrează la „Intercontinentala", unde trece drept „domnișoara Elsa". Ce se ascunde îndărătul acestei camuflări a identității doamnei Elsa față de Pandoris, și ce scopuri a urmărit sau urmărește încă, făcînd pe dactilografa la „Intercontinentala" ? Aparent nu se poate trage decît o singură concluzie și anume că Waldemar, dorind să spioneze activitatea comercială a „Intercontinentalei", a trimis-o pe nevastă-sa să se angajeze ca dactilografă acolo. E un joc oarecum periculos, dar „așii" comerțului capitalist sînt îndrăzneți. În situația ei, doamna Elsa putea să afle multe secrete comerciale ale „Intercontinentalei", dar mă îndoiesc că a știut ceva despre întîlnirea lui Petrea cu Elena Grădișteanu, de vreme ce însuși Pandoris nu aflase acest lucru decît în cursul după-amiezii, de la Petrea. Ori, după cîte știu, după-amiază birourile „Intercontinentalei" sînt închise, deci doamna Elsa Waldemar nu mai avea nici un contact cu Pandoris.

Acum, cînd cu multă probabilitate putem afirma că autorii scrisorii sînt soții Waldemar, se pune întrebarea : cine i-a încunoștiințat despre întîlnirea Elenei cu Petrea ? Dacă nici Elena Grădișteanu nu s-a trădat și nici Pandoris nu a comunicat ceva despre întîlnirea proiectată, mai rămîne de cercetat legătura lor eventuală cu bătrînul laborant. El a avut cunoștință despre această întîlnire, dar noi încă de la începutul cercetărilor l-am eliminat oarecum din sfera cercetărilor noastre imediate. Îmi permit însă să atrag atenția că acum, cînd știm unde se află mașina de scris, devine actual să-l cunoaștem mai îndeaproape.

În acest timp, Nicolau își mușca unghiile, fără să-și poată ascunde ușoara enervare ce-l stăpînea. Abia aștepta să termine Oancea, că și luă cuvîntul :

— Şi dumneata crezi că aceste cercetări pe care le-ai întreprins pot răsturna ipoteza, aproape dovedită, a vinovăţiei lui Dragomir ? începu el, cu certitudinea omului sigur pe argumentele lui.

Oancea răspunse timid :

— Nu cred, dar socot că în cursul unei cercetări nici o pistă nu trebuie lăsată deoparte.

Maiorul Florescu interveni amical :

— Tovarăşul sublocotenent are dreptate. Nici o pistă nu trebuie neglijată. Oancea, cercetează-l, te rog, pe Pandele şi raportează rezultatul.

În clipa aceea, în uşă apăru ofiţerul de serviciu.

— Tovarăşe maior, vă raportez că s-a telefonat de la Institutul din strada Atomului că laborantul Pandele Ailincăi a dispărut...

Florescu sări de la locul lui.

— Ce drăcovenie o mai fi şi asta ? Să se pregătească imediat maşina !

Automobilul miliţiei judiciare, în care luaseră loc maiorul Florescu şi cei doi colaboratori ai săi, goni în mare viteză spre strada Atomului. Era ora zece dimineaţa, oră la care activitatea Institutului era de obicei în toi. Funcţionarii furnicau prin coridoare, aşteptînd sosirea autorităţilor.

Îndată ce-i văzură intrînd în Institut, se adunară în jurul celor trei ofiţeri. După ce aflǎ în mod sumar despre ce e vorba, Florescu se adresă celor prezenţi :

— E cineva din dumneavoastră care ştie ceva despre dispariţia lui Pandele ?

Întrebarea fusese pusă calm, aşa cum ar fi întrebat bunăoară care este uşa care duce la cabinetul directorului.

— Eu ! spuse portarul, scoţîndu-şi şapca.

— Ei bine, spuse Florescu, portarul rămîne aici, iar pe ceilalţi îi rog să-şi vadă de treburi.

O zări pe Elena Grădişteanu şi i se adresă pe un ton amabil :

— Şi pe dumneavoastră vă rog să rămîneţi cu noi.

— Dar eu n-am văzut nimic...

— N-are a face ! Avem nevoie şi de dumneavoastră.

Intrară într-o încăpere de lîngă cabina portarului. Oancea se așeză la birou și-și pregăti hîrtiile ca să consemneze declarațiile. Fu chemat portarul.

— Ei, cum s-a întîmplat ? Caută să-ți aduci aminte fiecare amănunt, îl încurajă maiorul Florescu pe bătrînel.

— Vedeți, începu portarul, frămîntîndu-și șapca cu degetele-i noduroase, ședeam lîngă masă și eram ocupat cu telefonul. Cineva de la noi din Institut îmi telefonase că și-a pierdut legitimația și mă ruga să pun un anunț la poartă. Mă pregăteam să scriu anunțul cînd, deodată, ușa se deschise și în fața mea văzui un om străin. M-am cam speriat, fiindcă eu cu lumea străină stau de vorbă numai prin ferestruica ghișeului...

— Și cum arăta omul acela ? îl întrerupse maiorul Florescu.

— Stați, să-mi aduc aminte. Să tot fi fost ca la vreo treizeci și cinci-patruzeci de ani, nu mai mult. Subțirel la trup și cu părul blond. Avea o cicatrice pe obraz, și se purta îmbrăcat cu salopetă de muncitor. M-am răstit la el, că eu așa fac dacă omul calcă regula și dă buzna peste mine, în loc să-mi vorbească prin ferestruică. Străinul m-a luat cu binișorul : „Nu te supăra, moșule, zice, dar am o rugăminte la dumneata. Uite, aici, la dumneavoastră e un laborant, unul Pandele Ailincăi. Spune-i că a venit un prieten bun al lui și vrea să-i vorbească. I-am adus salutări de la niște neamuri din satul lui". I-am telefonat îndată lui Pandele și el a venit fugulița. „Uite, zic, e tovarășul ăsta care zice că vrea să-ți vorbească". Pandele s-a uitat cam lung la el. Se vedea cît de colo că nu se cunoșteau. Străinul i-a dat mîna și i-a spus : „Geaba te uiți la mine, că n-ai de unde să mă cunoști. Sînt cu nepotul dumitale, cu Stefan Ailincăi. Eu și cu Fănel trecînd pe aici, pe aproape, el și-a adus aminte de dumneata și a zis că ar fi bine să te vadă. Fănel a rămas în mașină, că mai e cineva cu noi și pe mine m-a rugat să te chem. Hai afară și-ai să-ți vezi nepotul. Mașina așteaptă la colț." Pandele a cam șovăit, dar s-a dus. Eu m-am necăjit mai departe cu

anunţul acela. A trecut ce-a trecut. Numai ce aud afară un motor. Mi-am adus aminte de Pandele şi am ieşit la stradă, dar pînă să ajung am văzut cum maşina o lua înainte. Pandele al nostru, nicăieri. Nici n-am băgat de seamă dacă a mai intrat pe poartă. Pe semne, mă gîndeam, s-a întors în laborator.

— Altceva ?

— Altceva nu ştiu, tovarăşe maior.

— Bine, moşule, semnează aici.

— Tovarăşă Grădişteanu, se adresă Elenei maiorul Florescu, îl cunoaşteţi desigur destul de bine pe laborantul Pandele Ailincăi. Am dori să ne spuneţi ce ştiţi despre el.

Vocea Elenei era stinsă.

— Cînd am intrat eu la Institut, l-am găsit pe moş Pandele care era vechi laborant. Pot să spun despre el că e harnic şi conştiincios. Ca unul care lucrează de mult timp aici, cunoaşte destul de bine problemele care îl privesc. A lucrat şi sub mîna fostului profesor Papavlasiu şi, naiv cum este, se arată foarte mîndru de aceasta. I se pare că e cel puţin un titlu de nobleţe...

— Dumneavoastră aţi auzit zgomotul maşinii ?

— Nu. Strada unde s-a oprit maşina mărgineşte cealaltă parte a careului de clădiri şi nu prea e posibil să auzim ce se petrece acolo. De altfel, noi lucrăm cu ferestrele închise.

— Cum s-a comportat laborantul cînd a aflat că e chemat la poartă ?

— Cînd a sunat telefonul, chiar eu am fost aceea care am ridicat receptorul. Auzind că e chemat afară, l-am strigat din camera vecină şi i-am dat receptorul. Deoarece nu prea se întîmpla să fie chemat la telefon, m-am uitat la el în timp ce vorbea.

— Şi ?

— Am avut impresia că i s-a comunicat o veste neplăcută ; am văzut cum pe neaşteptate i s-a întunecat obrazul. După ce a pus receptorul în furcă, a mormăit ceva. Apoi a cerut voie să lipsească cîteva minute. Spunea că îl aşteaptă cineva la portar.

— N-aţi fost surprinsă, văzînd că nu se mai întoarce ?

— Într-adevăr, m-a izbit întîrzierea lui şi am telefonat portarului. De la el am aflat ce ştiţi şi dumneavoastră. Mi s-a părut ciudat că laborantul a plecat cu halatul pe el la o oră atît de nepotrivită. Am avut senzaţia că i s-a întîmplat ceva şi atunci am telefonat secretarului, care v-a sesizat.

— Încă o întrebare : ce lucrări ştiinţifice se execută în laboratorul dumneavoastră ?

— Tovarăşe maior, în această problemă vă rog să vă adresaţi forurilor superioare.

— Şi... de cînd a dispărut inginerul Dragomir, cine conduce lucrările laboratorului ?

— Încă inaintea dispariţiei, el ne-a întocmit un program de lucru, pe care nici într-o lună nu-l vom putea îndeplini.

— Mai obişnuia şi altădată să traseze programe pentru un interval atît de mare ? întrebă Florescu, apăsat.

Elena se cramponă de masă : adevărul este că niciodată nu le întocmise un program de lucru cu o durată atît de lungă.

— Unde vreţi să ajungeţi cu această întrebare ? rosti ea, abia perceptibil.

— La concluzia că inginerul Dragomir s-a pregătit pentru o absenţă mai lungă, spuse Florescu şi mai apăsat. Apoi, ca pentru sine : numai de am cunoaşte cauza care l-a determinat să facă acest lucru.

— Cauza ? surîse Nicolau. E chiar aşa de greu de ghicit ?...

Maiorul Florescu şi însoţitorii săi se aflau lîngă automobil, gata de plecare, cînd cineva strigă din curtea Institutului :

— Tovarăşe maior, tovarăşe maior !

Mirat, maiorul se întoarse spre cel care-l striga. Un tînăr în halat alb se apropie cu paşi grăbiţi. Ajuns lîngă grupul de ofiţeri, se adresă maiorului :

— Întîmplător am fost martorul plecării lui Pandele cu maşina. Dar abia acum am auzit că există

bănuiala cum că a fost răpit. La început n-am luat în seamă cînd l-am văzut că pleacă, acum însă e altceva. Trebuie să vă spun tot ce-am văzut. S-ar putea să vă folosească.

— Cine sînteţi dumneavoastră ? întrebă Florescu cu interes.

— Sînt inginerul Căpuşan. Lucrez la o secţie a Institutului, care e pe latura cealaltă a clădirii. Ferestrele noastre răspund pe strada de unde Pandele a plecat cu maşina.

— Să ne întoarcem la biroul de informaţii, hotărî Florescu. Oancea, continuă el, după ce se instală din nou lîngă o masă, consemnează declaraţia tovarăşului inginer Căpuşan. Aşadar ? se adresă el inginerului.

— Tocmai terminasem un calcul migălos şi obositor. Am aprins o ţigară şi m-am apropiat de fereastra dinspre stradă. Am zărit, aproape de capătul străzii, o limuzină de culoarea vişinei putrede. Maşina staţiona ; se vedea că e în aşteptarea cuiva. Apoi am văzut cum moş Pandele, însoţit de un om, se apropie de maşină. Cînd a ajuns aproape, portiera s-a deschis. Pandele a văzut, pesemne, cine se afla în interiorul limuzinei, căci a făcut o plecăciune adîncă. Asta mi-a trezit curiozitatea şi am urmărit scena mai atent, fără să-mi dau seama că se petrece ceva deosebit. A urmat o scurtă discuţie între ei. În atitudinea moşului se observa oarecare şovăială. Apoi s-a urcat în maşină, după el s-a urcat şi însoţitorul lui, lîngă şofer, şi maşina a pornit. La drept vorbind, n-am găsit nimic suspect în toată această întîmplare şi aş fi uitat de ea, dacă n-aş fi aflat acum cîteva minute că se crede că Pandele n-a plecat de bună voie, ci ar fi fost răpit. Am crezut de datoria mea să vă relatez cele văzute de mine.

— În ce direcţie a pornit limuzina ? întrebă Florescu.

— A cotit după colţul străzii şi a luat-o înainte pe strada Electronului.

— Vă mulţumesc, tovarăşe inginer, spuse Florescu. Semnaţi procesul-verbal. Aici, vă rog.

— Va să zică, observă Nicolau, după plecarea inginerului Căpuşan, n-a fost vorba de nepotul laborantului. A fost o persoană simandicoasă. Pe nepotul său nu l-ar fi salutat cu plecăciune.

— Ori da, ori ba, replică îndată Florescu. Puteau să fie amîndoi în maşină : şi nepotul, şi individul dumitale simandicos. Pînă una-alta, ar fi bine să dăm de urma limuzinei. Te rog, fă cercetările cuvenite ; iar tu, Oancea, interesează-te de familia lui Pandele Ailincăi. Poate avem norocul să aflăm cine este acest nepot şi în ce ape se scaldă. Raportaţi de executare.

Locotenentul-major Nicolau începu în aceeaşi dimineaţă cercetările pentru identificarea limuzinei misterioase. Cercetă telefonic posturile de observaţie de la bariere, de unde primi răspunsul că în ultimele ore nici o limuzină de culoarea vişinei putrede n-a ieşit din oraş. Evident, dacă se va observa vreuna de acum înainte, va fi înştiinţat. Trecu apoi la serviciul de circulaţie ; aici întocmi o listă a tuturor proprietarilor de maşini de culoarea vişinei putrede. Erau în total douăzeci şi trei. În cîteva ore fură cercetaţi toţi, dar fiecare putu să-şi stabilească un alibi neîndoielnic. Nici una din maşini nu trecuse nici măcar în apropierea Institutului de cercetări ştiinţifice speciale. Nu cumva e vorba de o limuzină venită în Capitală dintr-o regiune oarecare a ţării ? se gîndi Nicolau. Lansă imediat o telegramă circulară către toate serviciile de circulaţie din ţară. Răspunsurile veniră foarte prompt de pretutindeni : nici una din maşinile de culoarea indicată, înregistrate la serviciile de circulaţie, n-au părăsit regiunea respectivă. Toate aveau alibiuri bine stabilite.

— Îţi stă mintea în loc, bombăni cu necaz Nicolau, după ce dădu raportul maiorului Florescu.

— Este într-adevăr de neînţeles de unde a apărut şi cum a dispărut limuzina asta, se frămîntă şi Florescu. Dar dacă cineva şi-a vopsit în culoarea vişinei putrede o maşină înregistrată cu o altă culoare, fără a declara această schimbare la faţă ?

— M-am gîndit şi la asta, completă Nicolau, cu oarecare amărăciune. Am cercetat toate atelierele de vopsit automobile. Rezultatul e negativ.

Se auziră bătăi în uşă.

— Intră ! strigă Florescu.

Un ofiţer de la serviciul circulaţiei, însoţit de doi cetăţeni, intră în încăpere.

— Tovarăşe maior, raportă ofiţerul, vin înaintea dumneavoastră cu un caz ciudat. Vă rog să ascultaţi ce spun aceşti tovarăşi.

— S-auzim !

— Vorbiţi, tovarăşe, se adresă ofiţerul de circulaţie unuia din cei doi cetăţeni, un om scund, rotofei şi cu faţa congestionată.

— Sînt contabil la Flamura Roşie. Tocmai plecam de la fabrică. Îmi era capul buimac de atîtea cifre. Aveam de făcut un drum la minister şi am luat-o pe jos, trecînd prin bulevardul Mimozelor, care ştiţi şi dumneavoastră ce stradă liniştită este. Deodată zbură pe lîngă mine o limuzină elegantă de culoarea vişinei putrede. Mă uitam distrat după ea, cînd ce să vezi ? Maşina şi-a încetinit mersul şi a dispărut, parcă, îndărătul unui nor. Imediat după aceea, din nou s-a desprins o maşină albastră... Drept să vă spun, eu una ca asta n-am mai văzut şi nici n-am auzit. Am crezut că visez. M-am frecat la ochi, m-am ciupit de obraz. Eram treaz şi umblam cu picioarele pe pămînt. Dar maşina n-am mai văzut-o, de parcă au mîncat-o vîrcolacii.

Mă întreb şi acum : mi-am pierdut minţile, sau nu mai sînt stăpîn pe ochii mei ? Ştiţi, sufăr de arterioscleroză şi mă tem să nu se fi depus pe retină un cheag de sînge, care mă face să am halucinaţii. M-a cuprins o spaimă mare. Nici nu m-am mai dus la minister, am pornit glonţ la policlinică să mă vadă doctorii. Dumnealui e doctorul Vîntu, arătă cetăţeanul spre însoţitorul său. M-a examinat şi a găsit că n-am nimic.

— Aşa e, încuviinţă celălalt. Vă miră că am venit şi eu aici, dar o s-aveţi imediat explicaţia. I-am cercetat ochii şi n-am găsit nimic patologic. Aşadar,

despre daltonism nu poate fi vorba. L-am rugat pe colegul meu psihiatru, doctorul Goinea, să-i facă şi un examen psihic. Rezultatul a fost satisfăcător. Şi atunci mi-a intrat în cap că ceva necurat trebuie să fie la mijloc. Nu ştiu dacă m-am gîndit bine, dar mi-am zis că asta e o afacere pentru organele miliţiei. Cine ştie ce se ascunde aici ? L-am sfătuit să facă o sesizare şi ca să aibă mai multă greutate m-am oferit, după cum vedeţi, să-l însoţesc.

— O fi vreo limuzină fantomă, rîse maiorul Florescu, cînd rămase singur cu Nicolau.

— E o poveste tot aşa de absurdă ca şi ubicuitatea lui Dragomir.

Florescu îl privi însă cu seriozitate.

— Ţi-am mai spus, dragă Nicolau, nu te pripi cu judecata. Secolul nostru este un secol al tuturor minunilor. Mai bine să ne zbatem şi să dăm de dezlegarea lor.

XI

Era prima zi însorită după o săptămînă de ploi neîntrerupte. Soarele se ivise timid printr-un grup de nori în risipire, prevestind îndreptarea vremii. Numai vîntul continua să mai sufle, deşi mai potolit. Trezit ca dintr-un somn adînc, orăşelul Stînca Craiului îşi întindea la soare mădularele pătrunse de umezeală. Străzile spălate de apă, casele scăldate în lumina solară, grădinile, pomii cu frunzişul şters de praf — totul radia bucuria renaşterii.

Locul de plimbare al orăşelului se întindea pe malul stîng al rîului, ale cărui ape, rostogolite din creierul munţilor, curgeau acum mai repede şi cu o învolburare spumoasă, ca după furtună. În aer plutea un miros crud de pămînt reavăn. De partea cealaltă, hăt departe, malul se contopea cu linia unduită a unor dealuri acoperite de păduri de fag şi mesteacăn.

La ora aceea, bulevardul era înţesat de oameni, deşi plimbarea începea de obicei mult mai tîrziu, aproape de asfinţit. Se vedea bine că cei strînşi pe dig nu veniseră să se plimbe, ci să vadă tristeţile peisajului răvăşit de ploi şi de furia apelor. Ploaia stătuse din zori, soarele pecetluia cu zîmbetul lui cald începutul unei toamne blînde şi totuşi ravajele apelor se arătau încă. Din susul rîului mai curgeau uşile caselor sfărîmate de ape, ba chiar cîte un bordei întreg plutind ca o arcă spartă, gata s-o înghită valurile, arbori smulşi din rădăcină, care cu loitrele rupte şi, de jur împrejur, o nesfîrşită reţea de lătunoaie, crengi şi fîneţuri măturate din poduri.

Departe, în susul cîmpului de apă, se deslușea o pată mare, întunecoasă, săltată pe coamele valurilor repezi.

— E un barcaz părăsit ! spuse cineva din mulțime.

— Da de unde, e o bucată de pod !

— Aș ! se amestecă un al treilea, e un acoperiș de vraniță. Se vede cum i se desfac șindrilele. Mă prind că pînă ajunge lîngă noi, nimic nu mai rămîne din el.

— Așa e !

— E ceva care se mișcă acolo ! strigă îngrozit cel ce vorbise întîi.

— Un om ! Un om !

— Un copil ! preciză un altul, cu vedere mai bună. Da, da, un copil ! Oameni buni, să facem ceva ! Să scăpăm copilul. Repede, o luntre !

— O luntre ! repetară alte voci.

Nu se afla însă nici o luntre pe acolo. Pe cele mai multe le luase furtuna și cele care au fost salvate la vreme se aflau duse undeva la adăpost. Ruptura de acoperiș ajunse mai aproape. Acum nu mai încăpea îndoială : un băiat de vreo zece, doisprezece ani se zbuciuma deasupra. De bună seamă, zărise și el mulțimea de pe dig. Cu o mînă îmbrățișase o lătunoaie care mai ținea încă vranița să nu se desfacă de tot, iar cu cealaltă făcea semne disperate.

— Se îneacă ! strigă o femeie. Faceți ceva, oameni buni !

Bărbații se priviră neputincioși.

— Un înotător bun îl scapă. Cine are curajul ? aruncă un bătrînel.

— Cine să aibă curajul ? îi răspunse cineva cu aceeași întrebare. Asta-i moarte sigură !

Acoperișul cu băiatul nimeri într-un vîrtej. O clipă se opri, ca și cum l-ar fi prins o ancoră pe fund, apoi începu să se rotească pe loc printre bulboanele vîrtejului, care jucau la suprafață ca apa clocotită dintr-un cazan.

— Se duce ! strigă aceeași femeie. Se duce sub ochii noștri ! Stăm și ne uităm la el și nu facem nimic !

Femeia făcu gestul de a se arunca în apă, dar mîini vînjoase o reţinură şi o îndepărtară de pe dig, în timp ce continua să strige :

— Ruşine ! Ruşine !

Bucata de acoperiş se înjumătăţise şi aproape nu se mai vedea din cauza apei.

— Se îneacă !

— S-a înecat !

— Nu se mai vede ! S-a dus la fund !

În clipa aceea, un străin îmbrăcat într-o manta de ploaie se ivi pe dig. Nimeni nu-l băgă de seamă. Toate privirile erau aţintite spre locul unde nefericitul copil lupta cu moartea.

Şi deodată vociferările amuţiră, înecate de exclamaţii de groază. Căci văzură pe străin lepădîndu-şi pardesiul în braţele cuiva aflat lîngă el şi avîntîndu-se în apă cu o săritură de bun înotător.

— E nebun ! izbucni un moşneag, cu mîna la gură.

— Moarte sigură ! îl aprobă un altul.

— Cine este ? se interesă o tînără.

Nimeni nu răspunse. De altfel, întrebarea nici nu fusese auzită ; oamenii urmăreau fascinaţi pe necunoscut. Omul păşea, sărea, zbura deasupra apei. Ai fi zis că înaintează susţinut de o forţă necunoscută.

— Nemaipomenit ! izbucniră mai multe voci deodată.

— Minunea lui Dumnezeu ! îşi dădu cu părerea baba, care bătuse pînă atunci mătănii cu fruntea la pămînt.

Necunoscutul, zburînd pe suprafaţa apei, reveni, aducînd copilul în braţe. Cînd ajunse la dig, oamenii izbucniră în urale, îndesîndu-se să vadă mai deaproape pe curajosul salvator.

— Duceţi copilul la spital ! fură primele cuvinte ale necunoscutului, de îndată ce puse piciorul pe dig. Repede !

Un camion ce staţiona în apropiere veni să ia băiatul şi porni în mare viteză. În maşină luase loc şi salvatorul.

Din fericire, copilul leşinase numai de emoţie, de spaimă, aşa că medicilor de la spital nu le trebui

mult timp să-l readucă în simţiri. Băiatul deschise ochii mari şi cel dintîi zîmbet fu pentru salvatorul lui, care stătea lîngă el şi-l privea îngrijorat.

— Ei, ţi-e mai bine? întrebă medicul care-i dăduse primele îngrijiri.

— Da, şopti copilul recunoscător, dar mereu cu ochii pe străin. Vru să spună ceva.

— Lasă, nu vorbi acum...

— Să spun cum a fost...

— Ai să spui mai tîrziu. Acum trebuie să te odihneşti. Fă bine, închide ochii şi dormi.

Străinul se căută prin buzunare şi scoase un creion automat. Îl întinse băiatului:

— Ia-l ca amintire. Îl meriţi. Eşti un băiat curajos. Nu te-ai pierdut cu firea.

Se apropie de fereastra deschisă şi privi în stradă.

— Aş dori să ştiu cu cine am onoarea? auzi în spatele lui vocea cîntată a medicului.

Se întoarse, dar în aceeaşi clipă, ca răzbit de un gînd neaşteptat, săltă pe pervazul ferestrei şi de aici, cu gestul unui echilibrist care face un salt în gol, se aruncă pe fereastră. Medicul şi cei ce-l însoţeau încremeniră. Copilul, îngrozit, îşi vîrî capul sub cuvertură cu un sughiţ de plîns nervos.

— Ce-a fost asta? îşi reveni medicul cel dintîi.

— O sinucidere sub ochii noştri! găsi necesar să-l lămurească un alt medic.

Se repeziră la fereastră, îngroziţi dinainte de spectacolul oribil pe care se aşteptau să-l vadă. Desigur străinul zăcea jos cu oasele sfărîmate, într-un lac de sînge. Doar nu-i glumă să te arunci de la etajul doi! Priviră cu răsuflarea tăiată, dar trotuarul era curat, bine spălat de ploaie şi trecătorii se perindau liniştiţi, dintr-o direcţie într-alta.

— Nu înţeleg nimic! bolborosi doctorul. Ce-a fost asta? Un miracol? O vedenie?...

Era un medic bătrîn şi cu experienţă şi se simţea stingherit că nu era în stare să dea o explicaţie scenei la care asistase.

Cineva bătu în uşă.

— Intră! porunci doctorul.

Se ivi un tînăr.
— Ce doriți ? întrebă medicul.
— Caut pe...
— Pe cine cauți ?
— Văd că nu-i aici. Unde o fi, că i-am adus pardesiul ?
Medicul se repezi și-i smulse haina de pe brațe.
— Vedeți ? triumfă sora. Poartă pardesiu ! Asta înseamnă că e om ca toți oamenii.
— Aflăm noi acum cine e, mormăi medicul și începu să caute în buzunarele pardesiului. Scoase la iveală o hîrtie și citi tare :
Invitație
Sînteți invitat la ședința festivă pentru deschiderea sesiunii Sfatului popular al Capitalei, care va avea loc la... septembrie a.c., ora 16.
— O fi un deputat din Capitală, zise iar sora.
— Da, primi medicul. Îl cheamă... Și citi pe hîrtie: *Tovarășului inginer V. Dragomir...*

Locotenentul-major Nicolau bătu la ușa maiorului Florescu și pătrunse în biroul acestuia. Ținea în mînă o scrisoare.
— Permiteți-mi să vă raportez. Tovarășul locotenent Gavriloiu de la „Evidența populației" mi-a adus această scrisoare. E în legătură cu dispariția inginerului Dragomir.
— Iar a făcut vreo poznă ? întrebă necăjit Florescu.
— E de la Sfatul popular al orașului Stînca Craiului.
— Ce o mai fi și asta ? Citește, te rog.
Nicolau luă loc și începu să citească. Era o relatare a celor întîmplate în micul orășel unde un copil fusese salvat prin intervenția miraculoasă a unui necunoscut. Deoarece s-a putut stabili identitatea lui, dar numitul n-a fost găsit printre pasagerii hotelului local, pardesiul se trimite biroului „Evidența populației Capitalei" pentru stabilirea adresei numitul inginer și înapoierea obiectului abandonat. În scrisoare se mai relata și dispariția ciudată a eroului.

Scrisoarea era însoţită de declaraţiile celor care fuseseră de faţă.

Locotenentul-major Nicolau se opri din citit, şi spuse :

— Îmi permiteţi o remarcă ?

— Poftim !

— Aţi observat, desigur, că în această relatare există un fapt care concordă cu o constatare anterioară...

— Anume ?

— Vă aduceţi aminte că la Institut, în biroul în care lucra inginerul Dragomir, s-au găsit pe pervazul ferestrei urme de paşi şi nişte scame de stofă. Acestea au fost pentru noi un semn că pe acolo a încercat cineva să sară, sau chiar a sărit pe fereastră.

— Ei, da ! Şi ?

— Şi în curtea Institutului nu s-au găsit urme ale persoanei care a sărit pe fereastră.

— Îmi amintesc.

— Ei bine, nici cei de la spital n-au găsit urma inginerului, după ce a sărit. Nimeni nu l-a mai văzut. Parcă a zburat.

— Concluzia ?

— Mi se pare destul de limpede ! Dragomir este acela care a sărit pe fereastra biroului, deşi a tăgăduit la interogatoriu. Aşa cum a sărit şi pe fereastra spitalului. În ambele cazuri a avut fără doar şi poate motive temeinice să dispară, motive evidente pentru noi.

— Bine, dar ce motive avea la spital ? întrebă sceptic Florescu.

— Voia probabil să evite o identificare.

— Observaţia dumitale e justă, dar concluziile nu mai au aceeaşi calitate. Nu neg, e posibil ca Dragomir să fi sărit pe fereastra Institutului în acelaşi mod ca la spital. Motivele pot fi însă diferite. Fapt de netăgăduit este că aici, la Institut, a ieşit pe poartă în văzul laborantului şi al portarului. Şi asta imediat după ce a săvîrşit crima — dacă, bineînţeles, admitem că el ar fi asasinul. Vei conveni şi dumneata că nu putea să iasă şi a doua oară, fără să fi

reintrat, rîse maiorul. Or, intrarea în Institut este în văzul tuturor și a portarului în mod sigur. E oare de presupus că, după ce a sărit pe fereastră, s-a întors tot pe acolo, fără să se gîndească la riscul de a găsi pe cineva la locul crimei? Ar fi fost o comportare de loc înțeleaptă pentru un asasin. Chiar dacă am admite că el e acela care a zburat pe fereastra Institutului, tot nu știm în ce scop a realizat această stranie performanță.

— Dați-mi voie! reluă repede Nicolau. De ce n-am presupune totuși că, după ce l-a împușcat pe Petrea, Dragomir a sărit pe fereastră, iar apoi, socotind că dispariția lui stranie ar fi suspectă, s-a reîntors tot pe fereastră, în laborator, ieșind apoi în văzul tuturor pe poartă? Pentru mine nu încape îndoială: Dragomir este asasinul!

XII

Executînd ordinul dat de maiorul Florescu, în ziua dispariţiei lui Pandele Ailincăi, Oancea porni să caute domiciliul laborantului. Culesese informaţii după informaţii şi ajunsese pe nişte străzi îndepărtate, într-un cartier de la marginea Capitalei. Aici reuşi să dea de o fundătură, care purta alături de numele nou şi pe cel vechi : „Doi cocoşi". Află că fundătura se numea „Doi cocoşi" datorită veşnicelor certuri dintre Pandele Ailincăi şi un vecin al său, moş Petre Labălungă. La numărul 7, într-o căsuţă curăţică, locuia laborantul cu nevasta sa, ţaţa Tinca, femeie îndrăgită de vecini, deoarece era bună şi săritoare la nevoie.

Oancea bătu în poartă. Un dulău ciobănesc sări din cuşcă şi începu să latre. În uşa casei apăru o bătrînică. Ştergîndu-şi mîinile de şorţ, bătrîna se îndreptă spre poartă, alungînd dulăul.

— Pe cine căutaţi, tovarăşe ?

— Aici locuieşte Pandele Ailincăi ?

— Aici, maică. Dar ce aveţi cu el ?

Oancea îşi dădu chipiul pe ceafă.

— Cu el nu am nimic. Aş dori să controlez cartea de imobil.

— Sînteţi noul sectorist ? întrebă bătrînica.

Lui Oancea îi venea la îndemînă această întrebare.

— Da, mătuşico.

— Poftiţi înăuntru. Iertaţi-mă, nici n-am strîns în casă. Azi e zi de spălat, se scuză ea.

Îl pofti pe Oancea să şadă.

— Vă aduc şi cartea de imobil.

În timp ce bătrîna căuta cartea de imobil, Oancea își plimbă privirea prin odaie. Era o încăpere nu prea mare, dar curățică, cu mobilă bine întreținută și cele două paturi acoperite cu cuverturi de lînă lucrate în casă. Un vas de lut smălțuit înmănunchea un buchet de flori artificiale din hîrtie multicoloră. Deasupra unuia din paturi atîrna o fotografie, probabil a lui Pandele, în uniformă de plutonier, tînăr, țanțoș, cu mustața în furculiță.

Oancea răsfoi cartea de imobil.

— E în regulă, mătușico, spuse prietenos, restituind-o bătrînei. Numai dumneata și soțul locuiți aici ?

— Da, tovarășe ofițer !

— Văd că și nepotul tovarășului Pandele, Ștefan Ailincăi, e înscris aici.

— Da, un timp a stat la noi.

— Și acum ?

— Eh, e ceva urît. Mai bine să nu vorbim de el.

— Dar ce s-a întîmplat ?

— Nu s-a întîmplat nimic. E un flăcău rău. Atît l-am dăscălit pînă ce într-o zi a plecat de la noi și nu s-a mai întors acasă.

— Dar ce învîrtea ?

— De toate și nimic. Om fără minte ! Un leneș. Caută numai servicii de acelea unde nu se cere muncă.

— Și chiar nu mai știți nimic de el ?

— I-am spus lui Pandele să nu-mi mai pomenească de nepotu-su. Aoleo, își aminti ea deodată. Nu cumva pe el îl urmăriți ? Iar a făcut vreo boroboață ?

— Nu-l urmărim. Dar văd că l-ați scos din cartea de imobil și am întrebat și eu așa, într-o doară, unde s-a mutat. Dar moșul unde e acuma ?

— Unde să fie ? La slujbă.

— Nu cumva pleacă zilele acestea undeva ? Într-o delegație ?

— Nu mi-a pomenit nimic, maică.

— Ei, mătușico, îți mulțumesc. Bună ziua !

Oancea se sculă. Se opri cu privirea la fotografia lui Pandele Ailincăi şi exclamă :

— Ce bărbat chipeş ! E moşul matale, nu ?

— Chipeş, nu zic ba. Ei, dar multe am şi tras cu el din cauza asta. De, cu... femeile. Acum i-a venit şi lui vremea. S-a potolit.

— În ce armă a servit moşul dumitale ?

— A fost meşter armurier la arsenalul armatei, răspunse cu mîndrie ţaţa Tinca.

— Zău, mătuşico ? Apăi trebuie că a fost meşter iscusit !

— Chiar că a fost ! Şi încă ar fi stat mult acolo, dacă nu se întîmpla nenorocirea aceea...

— Ce nenorocire, mătuşico ? întrebă cu interes Oancea.

Bătrîna mototoli colţul şorţului.

— Multe a trebuit să-i iert... Era pe vremea cînd dumnealui mi s-a încurcat cu nevasta unui plutonier, unul care lucra şi el la atelier. Cînd am prins de veste, mi s-a jurat că ea s-a legat de el, dar poţi să te uiţi în gura bărbaţilor ? A ieşit o bătaie în atelier, soră cu moartea. După aia au fost daţi afară amîndoi. Noroc că al meu a găsit loc la domnul profesor Papavlasiu. Dumnealui, vezi bine, îl cunoştea dinainte.

— Aşa va să zică : îl cunoştea pe domnul profesor Papavlasiu ? Ei, da, om mare, cu trecere... Îl cunoştea de mult ?

— De mult ! S-au cunoscut în armată, cînd domnul profesor era tînăr. Ştii cum era în armată, cînd aveai bani şi erai de neam mare. Dumnealui nu-şi curăţa niciodată arma, pînă a ruginit de tot. Într-o zi, zarvă mare : inspecţie serioasă. Dar Pandele al meu se avea bine cu el. I-a făcut arma lună şi mi ţi l-a scos din nevoie. Cînd Pandele a ajuns la ananghie şi umbla după slujbă şi-a adus aminte de domnul Papavlasiu. Dumnealui ajunsese mare de tot, dar nu l-a uitat. L-a luat laborant, i-a dat leafă bunicică, mai pica şi pe de lături cîte ceva, azi un ban, mîine altul şi, uite aşa, ne-am învrednicit şi noi cu căsuţa asta.

— Văd şi eu c-a fost darnic boierul. Dar ce servicii zici că-i făcea ?

— La o casă mare, boierească, se găseşte mereu cîte ceva de dres, de aranjat. Apoi, să vezi, cînd veneau alegerile, ce de treabă pe moşul meu pe lîngă domnul profesor !...

— Era agentul lui electoral ?

— Nu ştiu ce era, se căi femeia de limbuţia ei. Nu mi-a spus niciodată, şi nici nu mă pricep la alde astea. Ştiu că mereu lipsea de-acasă. Era ocupat cu alegerile.

— Se mai duce la Papavlasiu ?

— Ei, cum să nu se ducă ? Ţine la el şi nu iese din cuvîntul lui. Zice că domnul profesor a fost binefăcătorul lui.

— Dar, ia spune, moşul dumitale nu mai face de loc vechea lui meserie de armurier ? Aş avea şi eu să-i dau ceva de lucru.

— Ferească sfîntul ! Vreţi să intre în puşcărie ? Mai repară, ici-colo, cîte un lacăt, cîte o broască... Atîta tot.

Oancea îşi scoase din buzunar bricheta şi voi să-şi aprindă o ţigară. Scăpără de cîteva ori, dar fitilul nu luă foc.

— Ei, drăcie, iar s-a stricat drăcovenia asta a mea. N-ai la îndemînă, mătuşico, o şurubelniţă şi un cleştişor ? Să văd ce naiba are ?

— Da, maică, uite cutia cu scule a lui Pandele. Ia-ţi ce-ţi trebuie.

Trase de sub pat o lădiţă veche. Oancea începu să cotrobăiască în ea. Privirea lui iscoditoare descoperi un mic arc, aproape crăpat în două. Era un arc de revolver. Împreună cu şurubelniţa scoase din cutie şi arcul. Moşmondi puţin la brichetă, apoi îşi aprinse ţigara şi înapoie bătrînei uneltele.

— Ei, acum i-am venit de hac ! Merge. Mulţumesc ! Să trăieşti, mătuşico ! Am să mai viu pe aici. Vreau să-l cunosc şi eu pe moş Pandele. Cu bine, mătuşico !...

Descoperirea sublocotenentului Oancea stîrni interes printre anchetatorii cazului de la laboratorul de electronică. Nu cumva arcul era de la arma lui Dragomir ?

Maiorul Florescu trimise după un armurier. Acesta demontă revolverul găsit în interiorul aparatului de la Institut. Arcul găsit la Pandele se potrivea de minune în revolver, iar cel cu care fusese înlocuit, era un arc confecționat ad-hoc. Era așadar neîndoielnic că Pandele, fost armurier, a reparat revolverul. Problema de rezolvat era acum alta : pentru cine și în ce scop l-a reparat ?

— E cum nu se poate mai clar ! triumfă din nou locotenentul-major Nicolau. Pandele a reparat arma la cererea lui Dragomir, în timp ce la Asociația de tir se știa că e defectă. Dragomir era sigur că Pandele n-o să sufle o vorbă despre repararea revolverului de teamă să nu intre în bucluc (practică ilicită și altele) și atunci nu mă mir că Dragomir a putut să susțină sus și tare că avea revolverul defect de săptămîni de zile.

Maiorul Florescu dădu din cap afirmativ.

— Raționamentul e cît se poate de logic.

Locotenentul-major Nicolau continuă înflăcărat :

— Și acum, ce ne împiedică să presupunem că însuși Dragomir a pus la cale răpirea laborantului ? Gîndiți-vă bine, era interesat să scape de un martor care într-o zi tot ar fi putut să sufle ceva...

Maiorul zîmbi malițios :

— Ai dreptate ! Ce ne împiedică...?

Apoi, cu un ton schimbat :

— Totuși... știm încă prea puțin...

XIII

Sublocotenentul Oancea, îmbrăcat civil, se plimba pe bulevard, oprindu-se din cînd în cînd pe la vitrine. Părea că se bucură de răgazul unei ore libere într-o după-amiază însorită de septembrie, dar problemele legate de asasinatul din strada Atomului îl însoțeau pretutindeni, îl obsedau, îl chinuiau.

Ce simplu e să afirmi : Dragomir l-a ucis pe Petrea ! Toate dovezile converg către această dezlegare ! Pare o soluţie justă tocmai prin simplitatea, prin evidenţa ei. Dar cine ar putea să spună ce resorturi tainice se ascund în dosul acestor dovezi ?...

— Bună ziua, tovarăşe Cionga.

Oancea ridică brusc privirea. În faţa lui stătea dactilografa de la „Transterra". Îi întinse mîna, prietenos.

— Bună ziua, tovarăşă Liana. Ce plăcere să te întîlnesc !

Porniră în susul bulevardului. Păşiră cîtva timp tăcuţi, apoi Liana reluă conversaţia :

— N-ai mai venit pe la „Transterra".

— Am avut alte lucrări importante. Şi din păcate n-am putut să mă mai interesez de problema furniturii de la „Transterra". S-a reparat maşina de scris ?

— N-a avut decît un mic defect de contact. Doamna Elsa l-a dibuit încă în ziua aceea. Am şi pregătit răspunsul către minister, dar nu l-am putut expedia. Fritz, curierul nostru, lipseşte de cîteva zile. Adică, mai exact spus... credeam că... dumneata ai să vii personal să ridici oferta cea nouă.

— Şi acum ?

— Acum ?... Cum dorești dumneata.

— Adică... pot veni ? Voi găsi răspunsul la dumneata ? întrebă Oancea.

Fata roși. Apoi, aruncînd o privire șugubeață spre Oancea, răspunse :

— Într-un fel sau altul, corespondența tot trebuie să ajungă la destinație.

— Ei bine, atunci voi veni mîine după ea.

— Numai că te rog să vii pînă la ora două, fiindcă mîine plec mai devreme. Mă duc la cursul de pregătire pentru sesiunea de toamnă.

— Te credeam dactilografă profesionistă.

— Sînt studentă la facultatea de Științe Juridice.

— Atunci sîntem oarecum colegi. Eu mi-am luat anul trecut examenul de stat, tot în științele juridice, spuse Oancea.

Conversația se animă. Liana îi povesti că părinții ei nu mai sînt în viață și că locuiește la niște rude apropiate, o pereche modestă. Pentru a ușura traiul ei și al bătrînilor a urmat o școală de steno-dactilografie, unde și-a însușit și limbi străine. A fost apoi angajată la reprezentanța „Transterra".

— Și cum te descurci ? Mi se pare că toți funcționarii sînt străini...

— Toți, în afară de mine și de portarul nostru. Eu n-am să rămîn o veșnicie. Doar sînt în ultimul an de facultate.

— Și ce dorești să faci după absolvire ?

— Ce doresc ? E greu de spus ! Poate să pară straniu, neobișnuit, cînd auzi așa ceva din gura unei fete, spuse Liana.

— Care pot fi năzuințele unei absolvente a facultății de studii juridice ? Să intre în magistratură sau într-un colectiv de avocați, să fie referent juridic la o întreprindere ?

Liana surîse :

— Nu. Pe mine mă pasionează problemele de drept penal.

— Cu alte cuvinte, te pasionează criminalistica.

Liana clătină ușor din cap.

— Nu chiar criminalistica, în sensul în care, să zicem, o practică un anchetator judiciar. Pe mine mă interesează mai puţin crima, cît geneza crimei, factorii care determină pe un om să calce legile societăţii.

— Şi deoarece a înţelege înseamnă a ierta, ai fi bineînţeles dispusă să-l ierţi pe bietul criminal care, datorită mediului, creşterii, eredităţii sau mai ştiu eu căror factori, a comis ceea ce a comis ?

Oancea rîse cu poftă. Zîmbi şi Liana.

— Nu mă lua drept o propovăduitoare a iertării păcatelor. Cred, însă, că niciodată nu vom face destul pentru a elimina din viaţa oamenilor aceşti factori, care îi împing spre fapte imorale. Numai într-o societate bazată pe relaţii noi...

Nici nu şi-au dat seama cînd au ajuns la şosea. Automobilele goneau fără astîmpăr ; din cînd în cînd trecea cîte un troleibuz, pîcîindu-şi cauciucurile pe asfaltul şoselei, biciclişti tineri pedalau cu frenezie. Cîte o frunză ruginie, purtată de zefirul amurgului, amintea că natura se pregătea să încheie încă un ciclu din viaţa ei.

O bancă încăpătoare, aşezată într-o rotondă a parcului, îi invita să ia loc. Se aşezară, tăcuţi, de parcă fiecare ar fi fost cufundat într-o lume aparte. Aproape unul de altul şi totuşi despărţiţi de un zid invizibil, pe care inimile lor se străduiau să-l înlăture. Într-un tîrziu, Oancea vorbi :

— Ceea ce vrei dumneata să faci este într-adevăr pasionant. Şi nu va fi niciodată prea devreme să te consacri acestei pasiuni, acestor cercetări. Bineînţeles, ele se pot face în legătură cu un anumit individ, cu un anumit delicvent, dar se pot face şi în general, cercetînd un colectiv anumit, într-un mediu anumit, care ar putea să genereze anumite infracţiuni. De pildă, cercetînd un mediu capitalist. Apropo, de cînd eşti la „Transterra" ?

Liana îl privi mirată.

— De trei luni.

— Şi directorul Waldemar de cînd e în fruntea întreprinderii ?

— Şi el a fost numit abia de şase luni la „Transterra".

— Şi înainte de angajarea dumitale, tot doamna Elsa manipula maşina de scris ?

Liana era din ce în ce mai mirată.

— Din cîte ştiu, da.

— După angajarea dumitale, cu ce se ocupa doamna Elsa ?

Fata îl privea din ce în ce mai mirată.

— Nu m-am întrebat niciodată ce face sau ce nu face doamna Elsa. Şi nu înţeleg rostul acestor întrebări.

— Vei înţelege imediat. Dar mai întîi spune-mi, care sînt relaţiile dumitale cu familia Waldemar ?

— Ei, ce fel de relaţii vrei să fie ? Ca de la subaltern la director. Dar încă nu înţeleg rostul întrebărilor.

Oancea zîmbi.

— Un mic studiu introductiv în problema cercetării mediului. Cum îţi explici dumneata, de pildă, că doamna Elsa este dactilografă la o firmă concurentă, la „Intercontinentala" ?

— Soţia lui Waldemar într-un post modest de dactilografă ? Şi încă la o întreprindere concurentă ? Glumeşti, tovarăşe Cionga ? Sau îţi baţi joc de mine ?

— Nici una, nici alta. Am văzut-o aseară la braţ cu Waldemar. Şi mi-am adus aminte că o văzusem de multe ori şi la „Intercontinentala", bătînd de zor la maşină. E o femeie înaltă, cam slăbuţă. Aşa e ?

— De neînţeles !

— Ba e de înţeles, fiindcă *„jedes Warum hat sein Darum"*. Fiecare întrebare îşi are răspunsul ei — cum se spune. Trebuie numai găsit răspunsul potrivit fiecărei întrebări. Cine ştie ce se ascunde în dosul acestor lucruri ? Iată un subiect pasionant pentru dumneata.

— E nemaipomenit, şopti Liana. Uite, la aşa ceva nu m-am gîndit.

Oancea rîse din nou.

— Ţi-am amintit toate astea, numai aşa, de dragul jocului de a studia mediul în care te învîrteşti. Şi

aproape că a început să mă pasioneze şi pe mine acest joc. Iată, încearcă să-i observi pe cei de la „Transterra", pe fiecare în parte, notează ceea ce constaţi. Nu se poate să nu descoperi o serie de lucruri deosebite, izbitoare chiar, pe lîngă care ai trecut totuşi pînă acum cu nepăsare. fără să le remarci.

Liana se arătă sceptică :

— Crezi că acele cîteva figuri cenuşii care se învîrtesc pe acolo pot constitui material de studiu ?

Amurgul îi învăluia încetişor. Băncile de pe alee se goleau una după alta. Ca la un semn magic, luminile felinarelor se aprinseră. În parc se lăsase o linişte imaterială...

A doua zi, în cursul dimineţii, Oancea se prezentă după oferta modificată. În timp ce Liana înregistra scrisoarea, el îi spuse :

— Ei, tovarăşă Liana, ai început studiul mediului ?

Ea rîse cu poftă.

— Încă nu. Dar sînt curioasă la ce constatări voi ajunge.

— Sper că mi le vei comunica şi mie...

— De bună seamă. Doar jocul îl jucăm... nu-i aşa ?... în doi.

Oancea îi strînse mîna.

— Atunci... la revedere... Dacă vrei... ne vedem poimîine după masă, la ora şase, în faţa cinematografului Luxor.

Timpul pînă la întîlnire cu Liana se scurse foarte încet. La început, lui Oancea i se părea că mai mult îl vor interesa comunicările despre cei de la „Transterra", dar îşi dădu seama că un sentiment cu totul nou punea stăpînire pe el...

O văzu pe Liana de departe şi îşi iuţi paşii în întîmpinarea ei.

— Bună, tovarăşe Cionga.

— Ştefan mă cheamă... Dacă vrei... Ştefi... Doar sîntem tovarăşi de... joacă.

— Ştefi ! repetă Liana.

Bulevardul era tixit. dar ei treceau ca şi cum lumea era numai a lor. Se îndreptau spre parc, spre banca lor. O găsiră neocupată.

— Nici nu ştii cît îţi sînt de recunoscătoare, spuse Liana, înflăcărată. Pînă acum duceam, între cărţi şi slujbă, o viaţă oarecum monotonă. Atîta ştiam : să-mi pregătesc examenele, să lucrez, să execut lucrările de la birou. Şi uite, dumneata...

— Tu...

— Tu mi-ai arătat că pot descoperi o lume de preocupări interesante, acolo unde nu vedeam înainte decît platitudine.

— Oho, rîse Oancea, ai şi apucat taurul de coarne ?

— Nici nu-ţi închipui ce uşor mi-a fost ! E de ajuns să nu fiu absentă la ceea ce se întîmplă în jurul meu.

— Nu ţi-am spus ?

— Lasă-mă să-ţi povestesc. La îndemnul... tău, mi-am propus să observ cu atenţie pe cei de la „Transterra". Socoteam şi eu, după cum ai spus, că e interesant să cunoşti mentalitatea unor oameni care reprezintă concepţia capitalistă despre viaţă, despre lume — cu totul opusă mentalităţii noastre. Şi socoteam interesant să verific în ce măsură această mentalitate determină felul de a fi al indivizilor respectivi. La început mi-am recapitulat în gînd tot ce ştiam despre cei cu care mă întîlnesc la birou. Directorul Waldemar mi s-a părut om sigur de sine, cu gesturi largi, capabil să ia hotărîri rapide. Aveam impresia că el conduce cu multă competenţă afacerile. În acelaşi timp — o persoană jovială, manierată, cu prestanţă. În schimb, Hencke, subdirectorul — slab, sfrijit, miop, încarnarea funcţionarului de tip vechi, meticulos, tipicar, care prin muncă asiduă, urcînd anevoios treptele ierarhiei, ajunge la gradul de subdirector, fără să izbutească vreodată să se debaraseze de apucăturile de mic slujbaş. Ori de cîte ori i-am văzut împreună pe aceşti doi conducători ai întreprinderii, am putut să-mi dau seama de atitudinea plină de respect, aproape de slugărnicie, a lui Hencke faţă de Waldemar.

— Şi ceilalţi ?

— În două zile, desigur, n-am putut să-mi fixez portretele morale ale atîtor indivizi. Dar mi-a fost

dat să mai observ pe unul. Îți aduci aminte de ușierul acela blond, uscățiv, care stă în fața ușii directorului, la o măsuță, cosînd dosare, lipind plicuri, aplicînd sigilii de ceară ? Un om cam la patruzeci de ani, dar cu înfățișarea mult mai tînără. Îl cheamă Fritz. Foarte liniștit, măsurat, respectuos, serviabil, zelos în îndeplinirea sarcinilor primite, chiar și în executarea micilor comisioane cu care ceilalți funcționari îl însărcinează. Cred că ți-am spus, a lipsit cîteva zile de la serviciu. Nu m-a interesat cîtuși de puțin absența lui, nici cauzele ei. Doar că unele lucrări nu au fost expediate la timp. Ieri dimineață s-a prezentat la serviciu și și-a reluat locul lui pe culoar, tăcut ca întotdeauna. Precum știi, încăperea în care lucrez eu comunică printr-o ușă cu cea a lui Hencke. Să fi fost opt și jumătate, după ce am prezentat lui Hencke mapa pentru semnături, m-am întors în biroul meu. Fără să vreau ușa către biroul lui Hencke a rămas întredeschisă. De altfel, asta se mai întîmplase și alteori. Aranjam corespondența semnată, cînd aud deodată că a intrat cineva la Hencke. De cum a început să vorbească, mi-am dat seama că era Fritz. Lucrul în sine nu ar fi fost extraordinar, căci Fritz putea să intre oricînd la directori. A observat pesemne, că ușa spre biroul meu este întredeschisă : s-a apropiat de ea și a închis-o încet. N-am atribuit nici o importanță gestului său și continuam să-mi clasez corespondența. Prin ușa capitonată nu pătrundea la mine nici un zgomot. Din întîmplare, dictafonul prin care Hencke își dictează corespondența rămăsese deschis. Am auzit vocea șoptită a lui Fritz, care se adresa subdirectorului cu „domnule Hencke“, cu un ton de comandă. Și atunci se întîmplă ceva uluitor, Hencke, subdirectorul Hencke, îngăimă :

— La ordinele dumneavoastră !

— Cheamă-l pe Waldemar !

— Imediat ! răspunse Hencke.

Se auziră pași. Ușa care dă în biroul lui Waldemar se deschise. Apoi îl auzii spunînd :

— Domnule director, veniți la mine !

Mi s-a oprit respirația. Eram tulburată de cele ce se petreceau în biroul lui Hencke. Waldemar veni îndată și-l salută respectuos pe Fritz.

— Luați loc, domnilor ! ordonă acesta, spre uluirea mea.

Stam împietrită lîngă dictafon. Mă minunez și acum de cutezanța mea. Dar ceea ce se întîmpla era atît de extraordinar, încît nu puteam să rezist tentației de a asculta.

— Domnilor, reluă Fritz, vă aduc la cunoștință rezultatele călătoriei mele. Dar, mai întîi, domnule Waldemar, vă transmit aprecierile elogioase ale direcției concernului. Ați lucrat bine. Sper că și sarcinile viitoare le veți îndeplini cu aceeași dibăcie.

Waldemar șopti :

— Vă mulțumesc.

Fritz ii spuse lui Hencke :

— Scoate dosarul !

Pe urmă toți trei începură să discute într-un limbaj ciudat, poate într-un cod care făcea de neînțeles convorbirea lor. De altfel, am socotit că e mai prudent să părăsesc camera, căutîndu-mi de lucru la arhivă. Cînd m-am întors, am găsit ușa către biroul lui Hencke întredeschisă. Pesemne au descoperit că dictafonul era deschis și au vrut să vadă dacă am ascultat convorbirea lor.

— Bine ai făcut că ai ieșit, îi spuse Oancea gînditor.

Apoi, după o scurtă reflexie, continuă :

— La drept vorbind, nu e nimic extraordinar. Fiind vorba de o întreprindere capitalistă, mînată de spiritul de concurență, e de la sine înțeles că desfășoară tot felul de acțiuni ascunse, fie pentru a combate pe adversar, fie pentru a-și cîștiga clienți, indiferent prin ce mijloace. Și atitudinea de servilism față de un superior e explicabilă într-o asemenea întreprindere. Ar fi interesant, pentru jocul nostru, să aflăm mai întîi cine este acest Fritz care, de bună seamă, nu-i de loc ușier de meserie. O fi vreun funcționar superior al concernului, cu o misiune se-

cretă ? Atitudinea supusă a celor doi directori pledează pentru această ipoteză...

— O misiune secretă ? Şi ce-ar putea să urzească ? întrebă Liana cu sufletul la gură.

— S-ar putea să nu fie decît o acţiune a concernului respectiv împotriva „Intercontinentalei".

— Şi noi ce facem ? întrebă Liana, puţin dezamăgită.

— Părerea mea este că trebuie să te porţi ca şi cum nu s-ar fi întîmplat nimic. Lasă lucrurile pe seama mea.

Adăugă zîmbind :

— Nu uita că am trecut examenul de stat în ştiinţele juridice.

— Am toată încrederea în tine, spuse cu seriozitate Liana.

Oancea raportă maiorului Florescu cele aflate de la Liana. Maiorul îl ascultă cu interes. După ce medită îndelung, începu ca de obicei să-şi facă observaţiile sale.

— Lucrurile par să se complice. E drept, s-ar putea să nu fie vorba decît de o acţiune de spionaj comercial între două concerne concurente. Pentru asta pledează faptul că soţia lui Waldemar face pe dactilografa la „Intercontinentala". Felicitările primite de Waldemar de la direcţia concernului ar putea fi şi ele în legătură cu asta. Însă nu este mai puţin adevărat că n-avem dreptul să excludem alte eventuale acţiuni, vreau să spun, acţiuni îndreptate în contra intereselor statului. Trebuie să aflăm de urgenţă cum stau lucrurile.

Aflară că Fritz este cetăţean străin şi că a fost trimis aici de către concernul lui din străinătate, împreună cu Hencke. Hencke, ca specialist, a organizat reprezentanţa. Deşi Fritz este inginer şi chiar directorul unui important laborator de cercetări al concernului, totuşi aici se mulţumeşte, în aparenţă, să joace rolul unui simplu uşier. E de la sine înţeles că acest post îi serveşte drept camuflaj, înlesnindu-i în acelaşi timp mai multă libertate de mişcare. În

această situaţie nici nu se poate concepe că n-a fost trimis la noi cu o misiune specială. Faptul că dispune de cei doi directori ca de nişte subalterni dovedeşte că misiunea lui depăşeşte în importanţă rolul făţiş al „Transterrei“. Problema cea mare este : ce misiune are uşierul Fritz şi în ce măsură atinge ea interesele statului ?

După cîteva zile, Oancea se întîlni din nou cu Liana.

— Sînt îngrijorată de ceea ce se întîmplă la „Transterra“, îi spuse fata. Nu ştiu dacă dau o amploare nejustificată lucrurilor sau se pregăteşte realmente ceva. De cînd mi-ai deschis ochii asupra „mediului“, parcă numai conspiraţii, numai lucruri misterioase văd acolo. Fritz, Hencke şi Waldemar s-au mai întrunit de vreo două ori, dar nu ştiu ce au discutat. Nici nu pot afirma cu siguranţă dacă aceste întîlniri au avut vreun scop precis sau au fost întîmplătoare.

Mîngîindu-i mîna, Oancea îi răspunse :

— Întîmplarea a vrut ca noi doi să ne apropiem de o afacere misterioasă. Ţi-am spus însă că e bine să păstrezi o poziţie de „nu ştiu, n-am văzut“. Te rog să ai încredere în mine.

Seara, la despărţire, Oancea o conduse pe Liana la troleibuz. După ce maşina se puse în mişcare, făcu o plimbare pe jos. Simţea nevoia să-şi limpezească gîndurile, să orînduiască informaţiile culese. Intîmplările misterioase de la „Transterra“, apoi felicitările pe care Waldemar le primise de la concernul său, sînt oare fapte care au vreo legătură cu scrisoarea anonimă primită de Dragomir ? Dacă soţii Waldemar sînt într-adevăr cei ce-au trimis anonima, indiferent de modalitatea prin care au luat cunoştinţă de întîlnirea lui Petrea cu Elena, se pune întrebarea : ce interes au avut cu inginerul Dragomir şi cui a folosit moartea lui Petrea ? Aşadar : sîntem în faţa unei crime pasionale ? Sau sînt la mijloc alte pricini ascunse ? Există oare o legătură între acţiunile misterioase ale străinilor de la „Transterra“ pe de o parte

şi, pe de altă parte, călătoriile misterioase ale lui Dragomir şi drama petrecută între zidurile Institutului din strada Atomului ? Dragomir este asasin, complice, sau doar un instrument în mîna altora ? Şi dispariţia lui Pandele Ailincăi ? Fugă sau răpire ? Să fie Dragomir acela care a pus la cale răpirea sau fuga laborantului cu complicitatea altora şi, în special, cu acel nepot al lui Pandele ? Şi dacă nu Dragomir a făcut aceste isprăvi, atunci cine ?

La toate astea, Oancea nu avea de dat nici un răspuns. Socotea însă necesar să urmărească eventualele legături ale lui Dragomir cu soţii Waldemar sau cu alte elemente dubioase şi de al căror amestec în această afacere începea să aibă mai multă certitudine. O cercetare în locuinţa şi biroul lui Dragomir se impunea deci.

A doua zi dimineaţă raportă maiorului Florescu cele aflate. Şeful fu de acord cu propunerea. Nici locotenentul major Nicolau nu avea vreo obiecţiune de făcut. În definitiv, opinia el, dacă în urma acestor descinderi va reieşi că crima n-a fost comisă din motive sentimentale, aceasta nu va schimba mult situaţia lui Dragomir.

XIV

În blocul unde locuia Dragomir, portarul tocmai freca de zor poarta masivă, lucrată în fier forjat. Era o treabă migăloasă să curețe de praf toate colțurile, curburile, incrustațiile și găurile care alcătuiau ansambul de ornamentații. Administratorul blocului ținea ca totul să fie strălucitor și curat, mai ales că erau în întrecere cu alte blocuri. Portarul era absorbit de munca lui, cu gîndul la această întrecere, cînd auzi scrîșnetul unei frîne. În fața casei se opri brusc un automobil. Recunoscu imediat mașina miliției judiciare și pe locotenentul-major Nicolau. Acesta coborî însoțit de alți ofițeri de miliție. Portarul își părăsi treaba și se grăbi în întîmpinarea lor.

— Să trăiți, tovarășe căpitan. Cu ce vă pot fi de folos ? se adresă el lui Nicolau, pe care-l cunoștea din vizitele anterioare.

— Bună dimineața ! Ce vești de la Dragomir ? întrebă Nicolau.

— Nimic, tovarășe căpitan, nimic ! De cînd a dispărut, n-am mai auzit o iotă de el.

Maiorul Florescu și Oancea, urmați de un lăcătuș, veniră din urmă. Nicolau se adresă din nou portarului.

— O să facem o cercetare în apartamentul lui Dragomir.

— Poftiți ! Știți care este apartamentul ? Etajul doi, la numărul zece. Luați ascensorul !

Ajunși în fața ușii lui Dragomir, lăcătușul examină broasca. Era o broască sistem Yale, obișnuită. Cu dibăcia bunului meseriaș o deschise repede. Intrară cu

toții în vestibulul întunecos. Nicolau suci comutatorul.

Cuierul era gol și stratul gros de praf arăta că de mult nu s-a mai servit nimeni de el. Ușa către apartament era deschisă. Pătrunseră în holul mobilat cu gust. Și aici, praful de pe mobile dovedea că locatarul lipsea de mai mult timp. Din hol, o altă ușă dădea în biroul inginerului. Storurile erau lăsate, aproape că nu se deslușea nimic. Oancea ridică storurile. O lumină vie năvăli în odaia spațioasă. Ca sub un același impuls, ofițerii izbucniră în exclamații de uimire.

— Ei, drăcia dracului ! Ce-i asta ? strigă maiorul Florescu.

În cameră domnea o dezordine cumplită. Toate sertarele biroului erau trase afară, iar conținutul lor aruncat pe jos. Dosare desfăcute, hîrtii, plicuri, schițe, totul zăcea claie peste grămadă. Cărțile din bibliotecă — aruncate pe podea, pe fotolii, unde s-a nimerit, cu scoarțele întoarse, unele rupte, altele mototolite. De aici trecură în dormitor. Aceeași imagine de vandalism : șifonierul cu ușile deschise, hainele și rufele aruncate în dezordine, cutii desfăcute. Era vădit că cineva pătrunsese prin efracție în apartament, după plecarea lui Dragomir. Nu părea explicabil ca inginerul să fi avut vreun motiv să-și părăsească locuința într-o asemenea dezordine.

Maiorul Florescu cercetă atent sertarele trase și despărțiturile șifonierului. Într-unul din sertare descoperi un stilou de aur. Apoi găsi într-o cutie două verighete de aur, cizelate fin, niște butoni de manșetă, montate cu cîte un mic briliant. Paltonul îmblănit al lui Dragomir zăcea aruncat pe un scaun, în dormitor. Toate astea dovedeau că scopul spargerii n-a fost jaful și că deci nu e vorba de un spărgător de rînd. E un spărgător care a urmărit altceva...

Florescu se aplecă asupra dosarelor și scriptelor răvășite. Le frunzări fără grabă. Găsi schițe de plan de lucru ale laboratorului, studii tipărite, dactilografiate, din domeniul fizicii nucleare. O serie de dosare cuprindeau descrierea unor invenții și inovații fă-

cute de Dragomir. Într-unul din sertare erau scrisori din partea unor oameni de știință, altele din partea familiei.

Pe măsură ce Florescu cerceta hîrtiile răvășite, obrazul i se întuneca din ce în ce mai mult. Pentru moment nu se desprindea cel mai mic indiciu cu privire la scopul spargerii. Domeniul ipotezelor se deschidea și mai larg, îmbogățit cu noi întrebări : cine sînt spărgătorii ? Au găsit sau nu ceea ce au căutat cu atîta febrilitate ?

Așadar, prima întrebare : cine putea să fie acest spărgător ? Maiorul cercetă scrumiera, cercetă parchetul. Nădăjduia să găsească poate un muc de țigară, poate un obiect uitat de spărgători, o urmă cît de neînsemnată, care să constituie un indiciu. Un anchetator în această situație nu trebuie să-și piardă răbdarea. Uneori mult doritul amănunt pe care-l cauți apare tocmai acolo unde te aștepți mai puțin. Dădu la o parte cu mîna paltonul aruncat pe fotoliu. În fundul fotoliului descoperi o geantă de piele, una din gențile acelea în care factorii poștali își poartă corespondența. Deschise geanta. Era goală.

— Poftim ! mormăi mai mult decît supărat. Cum a ajuns geanta asta aici ?

— Spărgătorul o fi factor poștal, observă Nicolau cu timiditate.

— Crezi ? întrebă Florescu, aruncîndu-i o privire rapidă. Factorul poștal nu și-ar fi uitat aici „unealta" lui. Mai curînd e de presupus că cineva care nu este factor poștal s-a deghizat astfel pentru a pătrunde mai ușor în bloc. Oancea, cheamă-l, te rog, pe portar.

Portarul veni într-un suflet. Fu uluit cînd află de spargere. Da, confirmă el, în urmă cu cîteva zile venise factorul poștal cu o telegramă. L-a văzut urcînd scara, dar nu l-a întrebat unde se duce. Dacă l-a văzut coborînd ? Nu, deoarece tocmai pleca și el să plătească niște taxe pentru bloc. Dacă l-ar putea recunoaște ? Desigur. Era un bărbat înalt, subțirel, cărunt. Nu, pînă atunci nu-l mai văzuse. Pesemne

că era un factor nou, iar ăştia de la telegrame vin mai rar şi n-ar putea spune că-i cunoştea pe toţi.

— Bine, spuse Florescu. Şi altădată fii mai vigilent, tovarăşe portar ! Aşteaptă-ne jos.

Maiorul rămase adîncit în gînduri. Dar oricît căuta să înnoade datele cunoscute pînă acum, nu reuşea să facă o legătură între ele şi spargerea de la locuinţa lui Dragomir. Ridicînd ochii, îl văzu pe Oancea cum cerceta atent, filă cu filă, corespondenţa şi celelalte scripte ale lui Dragomir. Nicolau privea şi el.

— Ei, ce spui de asta, Oancea ? vorbi Nicolau. Am venit să căutăm dovezi despre vinovăţia lui Dragomir şi cînd colo găsim că este o victimă !

— Tovarăşe locotenent-major, răspunse Oancea, roşind, îmi permit să observ că, chiar dacă nu găsim vreo dovadă de vinovăţie — şi cercetările în această privinţă nu le-am terminat încă — această spargere dovedeşte că inginerul Dragomir are contingenţe cu o serie de evenimente misterioase, întîmplate cu sau fără voia lui.

— Ai descoperit America ! se amestecă în vorbă maiorul Florescu. Spune-mi concret : ce a căutat spărgătorul aici ?

— Dacă vom afla cine este spărgătorul, vom afla poate şi ce a căutat, scăpă Oancea, prin tangenţă, de răspuns. Pînă una-alta, vă rog, să-mi permiteţi să controlez corespondenţa lui Dragomir.

După o jumătate de oră, puse dezamăgit toate hîrtiile la loc. Nu găsise nicăieri ceea ce ar fi vrut să găsească, adică măcar o aluzie la cei de la „Transterra“.

Portarul fu confruntat cu factorii poştali de la serviciul „telegrame” al poştei centrale. Nu recunoscu în nici unul pe cel căutat.

— Încă un mister la catastif ! remarcă Florescu necăjit.

— Asta se întîmplă pentru că renunţăm la viziunea clară a faptelor, ripostă Nicolau.

— Cum adică ?

— După mine, chestiunea primordială este limpezirea crimei din strada Atomului. Or în această problemă nu mai avem nici un element necunoscut. Dovezile contra lui Dragomir sînt concludente, motivul crimei e limpede. Doar nu degeaba a ştergo-o dumnealui şi nu se mai arată nicăieri. Dacă e un om cinstit, de ce nu vine să-şi dovedească nevinovăţia ?

Maiorul Florescu scoase din buzunar portţigaretul şi îşi aprinse o ţigară. Trase în piept cîteva fumuri, apoi mormăi :

— Lumina zilei e albă şi totuşi e compusă din şapte culori.

XV

„Există sau nu o legătură între crima din strada Atomului și întîmplările misterioase care s-au succedat înainte și după crimă ?"

Oancea își frămînta creierul pentru a găsi un răspuns. Căuta din nou — pentru a cîta oară ? — să stabilească o imagine clară a situației. O serie de evenimente nelămurite, cum ar fi deplasările, dispariţiile, îl privesc exclusiv pe Dragomir. Altele sînt în legătură cu cei de la „Transterra". Tot acolo se află și domnișoara, adică doamna Elsa, „tartorul" mașinii de scris elvețiene, la care e de presupus că a fost dactilografiată scrisoarea anonimă. Acest fapt constituie o primă verigă între cele două serii de evenimente. La aceasta s-ar mai adăuga o altă verigă, și anume : răpirea lui Pandele Ailincăi. Dacă faptul că scrisoarea anonimă provine din mîna lui Waldemar permite să se facă o legătură între acțiunile celor de la „Transterra" și persoana lui Dragomir, atunci și răpirea lui Pandele se poate atribui tot acestei clici. Pentru aceasta pledează și lipsa lui Fritz de la serviciu în acele zile, cît și laudele ce le-a adus lui Waldemar pentru dibăcia lui. Iată, așadar, pentru început, două ipoteze plauzibile. Primo : Waldemarii i-au scris lui Dragomir, Secundo : Waldemarii l-au răpit pe Pandele. În ce scop ? Să fi existat vreo înțelegere de colaborare între Waldemari și Dragomir ? Sau sînt adversari ?... Spargerea din apartament dovedește că cineva a vrut să obțină ceva de la Dragomir fără voia lui, și după toate aparențele, aceștia nu pot fi alții decît cei de la „Transterra". Putea oare Pandele Ailincăi

să le fie de folos acestora în arzătoarea lor dorință de a găsi ceea ce căutau ? E posibil !

Nu trebuie uitat nici faptul că Elsa Waldemar era secretara lui Pandoris. În această calitate e foarte probabil că a putut să afle despre prietenia lui Pandoris cu Petrea. Să fi fost prezența lui Petrea la Institutul din strada Atomului o piedică în atingerea scopului urmărit de „Transterra" ? Vreo furnitură importantă pe care cele două firme concurente voiau s-o acapareze fiecare pentru ea exclusiv ? Desigur că da ! Petrea, prietenul lui Pandoris, trebuia discreditat în ochii lui Dragomir ! Iată la ce servea scrisoarea anonimă ! își zise Oancea, ușurat parcă de această încheiere logică.

Ideea concurenței în obținerea unei comenzi de furnituri de la Institutul din strada Atomului îi păru atît de importantă, încît ceru imediat maiorului Florescu îngăduința de a face cercetări în acest sens.

Chiar în aceeași zi, se prezentă la direcția administrativă a Academiei.

— Tovarășul director nu are azi zi de audiență, îl lămuri secretara. Veniți peste trei zile, vinerea, între orele treisprezece și...

— Sînt de la secția judiciară a miliției, o întrerupse Oancea. Anunță-mă și spune-i tovarășului director că-l rog să mă primească chiar acum.

Fu primit imediat.

— Veniți, desigur, în legătură cu afacerea din strada Atomului. Cu ce vă pot fi de folos ?

— Nu ați ghicit, răspunse Oancea, strîngînd mîna directorului. E vorba despre altceva.

— Spuneți, vă rog. Mă faceți curios...

— Am dori să știm dacă Academia are vreo legătură de afaceri cu cele două reprezentanțe străine „Transterra" și „Intercontinentala". Mai bine zis, dacă ați tratat cu ele vreun contract mai important ?

— Academia nu tratează comenzile din străinătate direct cu furnizorii. Totul se face prin intermediul Ministerului comerțului. Este însă adevărat că am

cerut, prin minister, oferte pentru o furnitură importantă, de la amîndouă reprezentanțele.

— Despre ce furnitură e vorba ? întrebă Oancea cu interes.

— E vorba de niște caravane științifice autovehiculate, înzestrate cu aparatură științifică și cinematografică din cea mai modernă.

— Și care din cele două reprezentanțe a obținut comanda ?

— Deocamdată nici una. Trebuia să dea un referat și inginerul Dragomir, directorul Institutului de cercetări științifice speciale.

Oancea tresări.

— Cînd s-a cerut inginerului Dragomir acest referat ?

— Mai de mult. Dar ne tot amîna cu examinarea ofertelor. Invoca lucrări urgente care-l absorb și care nu sufereau întîrziere. Ofertele se află și azi în sertarul meu.

— Cei de la „Transterra" și de la „Intercontinentala" știau că soarta ofertei lor depinde într-o măsură de inginerul Dragomir ?

— Cred că știau. Mă zoreau mereu să obțin referatul.

Oancea avu nu moment de ezitare. Apoi spuse :

— În definitiv, ei s-ar fi putut adresa direct lui Dragomir.

— Poate au și făcut-o. Dar nu cred să fi obținut ceva de la el. Dragomir e om dintr-o bucată. Sînt sigur că n-a stat de vorbă cu nici unul dintre reprezentanți.

— Încă o întrebare, tovarășe director. E vorba de o sumă importantă ?

— Da ! Academia a elaborat un vast program de cercetări științifice pe teren, care urmează să fie realizat prin importul acestor caravane autovehiculate.

Oancea plecă satisfăcut de ceea ce aflase. Așadar, ipotezele devin certitudini. Ambele reprezentanțe

au o legătură directă cu persoana lui Dragomir. Amîndouă au oferte depuse la Academie, deci sînt concurente. În sfîrşit, acuma se poate răspunde la întrebarea dacă prezenţa la Institut a lui Petrea, prietenul lui Pandoris, putea fi sau nu dăunătoare intereselor celor de la „Transterra". Da! Waldemarii puteau să se teamă că Petrea l-ar influenţa pe Dragomir în favoarea lui Pandoris. Aşadar, Petrea trebuia discreditat în ochii lui Dragomir. Este deci cert că Waldemarii, aflînd despre întîlnirea lui cu Elena, au trimis lui Dragomir faimoasa scrisoare anonimă. Cum au aflat de întîlnirea stabilită? Prin Pandele Ailincăi? Vom vedea şi asta!

Păşind agale pe trotuarul puţin populat la ora aceea, Oancea îşi simţea mintea mai lucidă ca oricînd. Ideile ţîşneau sprintene ca nişte balerine, se întretăiau, se înlănţuiau, se grupau pentru a forma un tot armonios. Dar cine spune că Petrea trebuia numai discreditat? Rechinii nu se dau în lături de la nimic în lupta lor de acaparare. Petrea putea să şi dispară, dacă aşa o cereau interesele „Transterrei". Decît să existe pericolul ca el să-l influenţeze pe Dragomir în favoarea lui Pandoris, mai bine să moară! Şi nu e oare posibil ca o unealtă a lui Waldemar, să zicem Pandele, să fi tras în Petrea? Sau, hai să fim mai indulgenţi cu moşul, şi să presupunem că nepotul lui — acel „om de nimic", cum zise ţaţa Tinca — să fi pus mîna pe revolver în lipsa lui Pandele şi să-l fi ucis pe Petrea, din însărcinarea lui Waldemar. Iar moş Pandele, care a descoperit crima şi a văzut cine-i ucigaşul, cu toate că şi-a luat angajamentul să tăinuiască totul, a fost răpit de Waldemar şi de propriul său nepot, ca să nu ajungă vreodată în situaţia de a fi nevoit să divulge secretul. Iată o înlănţuire logică a ideilor. Premizele duc neapărat la concluzia că nu Dragomir este ucigaşul lui Petrea. Deci Nicolau n-a avut dreptate, luîndu-l în zeflemea cînd a spus că vrea să-l caute pe autorul anonimei.

În aceeaşi zi, anchetatorii ţinură una din obişnuitele lor consfătuiri la care Oancea îşi expuse argumentele. Auzindu-i raţionamentul, Nicolau izbucni în rîs.

— Bravo, Oancea ! Să ştii că-l întreci şi pe Sherlock Holmes cu fantezia ta ! Numai află un lucru : Sherlock Holmes, recte autorul lui, ajungînd în fruntea Scotland-Yardului, n-a fost în stare să rezolve nici unul din cazurile reale...

XVI

Oancea mai făcu şi alte vizite în birourile „Transterrei", în calitate de delegat al Ministerului comerţului. Tratativele pentru comanda vagoanelor de dormit avansau. Era primit din ce în ce mai amabil de către direcţie. Devenind un obişnuit al casei, era cunoscut mai de toţi funcţionarii. Intră în vorbă și cu Fritz, cerîndu-i unele mici servicii. „Își joacă bine rolul", se gîndea Oancea. Fritz vorbea corect, dar cu accent străin. Se simţea că vorbeşte o limbă învăţată din carte. Era tăcut, răspundea la întrebări, dar atîta tot. Oancea nu-l putu antrena într-o conversaţie mai lungă.

Într-o zi, ieşind de la Hencke, se opri în faţa portarului, cerîndu-i foc pentru ţigară. Acesta aprinse bricheta şi i-o oferi cu amabilitate. Oancea privi mai atent figura din faţa lui. „Îl cunosc de undeva !" îi veni deodată în minte. „Trăsăturile acestea le-am mai văzut cîndva. Dar unde ?" Intrigat, se hotărî să se lămurească.

La ora trei după-amiază, plecînd de la birou spre casă, portarul fu acostat de un fotograf ambulant, care fotografia de zor pe trecători. Peste două ore, fotografia mărită se afla în mîinile lui Oancea. Răsfoi albumul de fotografii al serviciului cazierului şi nu mică îi fu mirarea, descoperind că fotografia din mîna lui este cea a lui Ştefan Ailincăi, nepotul lui Pandele, aflată la cazier. Semăna leit cu fotografia bătrînului Pandele, acea fotografie din tinereţe, pe care o văzuse acasă la el. „Va să zică, de acolo îmi era cunoscut", constată Oancea. „Iată încă o verigă

descoperită, de data aceasta certă“, se bucură el. „Legătura directă între Pandele şi Waldemari ! Să mai spună Nicolau că...“

Oancea se întîlnea zilnic cu Liana. Într-o seară o conduse acasă şi ea îl pofti să intre. Fu primit prietenos de bătrîni. Îl ştiau din spusele Lianei şi se bucurau să-l cunoască personal. De atunci, îşi petrecea serile libere în casa lor, ascultînd răbdător pe unchiul Lianei cînd comenta evenimentele zilei, sau arătîndu-se întotdeauna atent la necazurile şi bucuriile de gospodină ale mătuşii. Cînd se terminau subiectele obişnuite de vorbă, Liana se aşeza la pian şi cînta. Avea o voce plăcută, caldă, potrivită liedurilor de Schubert sau romanţelor vechi, pe gustul bătrînilor. Alteori se încingeau între ei discuţii aprinse despre diferite probleme la ordinea zilei, sau în legătură cu studiile Lianei. Despre aşa-zisele „cercetări ale mediului“, începute de Liana, aproape că nu mai fusese vorba. De altfel, ea n-a mai observat de atunci nimic deosebit în comportarea „mediului” ei. Îndrăgostită de Oancea, trăia într-o permanentă încîntare, riscînd aproape să nu-şi pregătească examenele. Noroc că Oancea îi amintea mereu de ele, îndemnînd-o să studieze regulat şi pornind cu ea diferite discuţii de specialitate pentru ca ea să-şi fixeze mai bine materia.

Aceasta era pentru Liana un prilej să admire cunoştinţele bogate ale lui Ştefi în domeniul ştiinţelor juridice. Oancea se simţea oarecum jenat, ruşinat în sinea lui că nu i-a destăinuit încă Lianei adevărata lui indentitate, dar socotea că, în interesul cercetărilor, e mai bine aşa.

Într-una din seri, el aduse vorba despre portarul de la „Transterra“.

— E de mult la voi ?

— A fost angajat în urmă cu cinci luni. Ştiu, deoarece nu de mult îi bătusem la maşină o adeverinţă cuprinzînd şi data angajării. E conştiincios. Nu lipseşte niciodată, nu întîrzie.

Oancea surîse.

— Îmi vine un gînd năstruşnic. N-a fost cumva şi el plecat în lipsa lui Fritz.

— Nu. Portarul n-a lipsit de la serviciu în timpul absenţei lui Fritz, îl dezamăgi Liana.

— Nici o zi?

— Nici o oră. E nevoie de cineva care să primească şi să îndrume pe cei ce vin la noi.

Noaptea, Oancea dormi greu. Îi răsuna în urechi rîsul zeflemitor al lui Nicolau. Să fi avut dreptate Nicolau cînd l-a comparat în batjocură cu Sherlock Holmes? Oare e stăpînit de o fantezie, care clădeşte şi combină fără simţul realităţii? Şi e posibil ca tot eşafodajul lui să se prăbuşească, să se destrame ca pîcla gonită de vînt? Iată, a dat de acest nepot al laborantului, despre care se spusese că venise cu maşina să-l răpească pe unchiul său. Şi ce bine se potrivea şi faptul că e în slujba lui Waldemar! Cînd colo, la ora răpirii, nepotul laborantului îşi vedea de treabă la slujba lui. Nici vorbă să fi luat parte la răpire. „Dar atunci, stai! Poate că răpirea nu este isprava celor de la „Transterra", şi ca atare Nicolau a avut dreptate să rîdă de el?" Îl cuprinse un sentiment de jenă. Prea i se pare totul la mintea cocoşului. Hotărî în sinea lui să fie mai circumspect în emiterea ipotezelor şi să nu se lase furat de orice idee nouă.

Încercă să doarmă, dar nu reuşi. Privea ţintă în întuneric. Şi iarăşi străfulgerarea aceea a minţii care face să se nască o idee neaşteptată. Da! Totuşi el, Oancea, are dreptate. Că nepotul lui Pandele nu a luat parte la răpire? Dar cine afirmă una ca asta? Lui moş Pandele i s-a spus că-l aşteaptă nepotul său la maşină. Dar l-a văzut cineva pe acest nepot, l-a recunoscut cineva? Nu! Totul nu era decît o momeală, o ispită, pentru a-l atrage pe bătrîn la maşina din stradă. Da, aşa este. Pista lui rămîne deci bună. Că mai sînt oarecari puncte confuze, că nu e totul ca tras pe calapod? Dar cine a văzut trandafiri fără spini?...

Adormi pe nesimţite şi avu un vis ciudat. Se făcea că el, Oancea, stătea ascuns într-un ungher

al laboratorului, iar Petrea şedea la masa lui de scris. Deodată Dragomir, pe care Oancea nu-l văzuse niciodată, dar acum ştia foarte bine cine este, îşi părăsi biroul şi se îndrepta spre ieşire. După plecarea lui, Petrea se ridică în picioare şi se îndreptă spre biroul acestuia. În clipa aceea, Dragomir reveni în laborator. Ţinea în mîna dreaptă un revolver. Oancea îl privi cu respiraţia tăiată, incapabil să facă o mişcare, parcă ar fi fost paralizat. Dragomir însă nu mai era Dragomir, ci Ştefan Ailincăi, portarul de la „Transterra". Se auzi un pocnet care, de fapt, parcă nu era chiar pocnet şi Petrea se prăbuşi. În cadrul uşii se ivi imediat figura lui moş Pandele, dar nu cea actuală, pe care Oancea nu o ştia, ci chipul cu mustaţă în furculiţă din fotografia văzută la ţaţa Tinca. Rînjea fioros...

Pe Oancea începuse să-l preocupe Ştefan Ailincăi, portarul de la „Transterra". Persoana lui constituia prima verigă concretă între Pandele şi „Transterra". E drept că, după spusele nevestei lui Pandele, unchiul şi nepotul nu erau în mare prietenie. Şi totuşi, în ziua răpirii, Pandele n-a refuzat să se ducă la automobil ca să stea de vorbă cu nepotul său. Aceasta înseamnă că relaţiile între ei nu sînt rupte. Va trebui să se ocupe puţin şi de acest Ştefan Ailincăi, îşi spuse Oancea, plecînd o dată de la Hencke. Era tîrziu, funcţionarii plecaseră, femeile de serviciu începură să deretice, portarul se pregătea şi el de ducă. Oancea se opri în faţa lui.

— Noroc, nene Ştefane ! Ce mai zici ? Îi oferi o ţigară, îşi aprinse şi el una. Gata de plecare ? Uf, da' cald mai e ! Mi s-a uscat gîtlejul. Nu vii să bem ceva ?

— O ţuiculiţă bună nu se refuză.

Bodega din colţul străzii era un loc bine cunoscut lui Ştefan Ailincăi. Nu o dată îşi înecase el acolo aleanul.

Comandară nişte mititei şi ţuicile curseră una după alta. Limba lui Ştefan Ailincăi începu să se dezlege,

apoi să se împleticească, iar cînd, în fine, se deciseră să plece, omul începu să plîngă cu sughiţuri :

— Unde-mi sînt picioarele, puişorule ?

— Le-ai uitat pe undeva, nene, îl consolă Oancea. Las' că te duc acasă. Tragi un somn zdravăn, şi dimineaţă ai să găseşti iar picioarele la locul lor.

Îl instală pe portar într-un taxi.

— Unde să te ducă ? îi ceru portarului adresa.

— Acasă, îngăimă portarul.

— Bine, bine, dar unde acasă ?

Portarul se încăpăţînă.

— Acasă !... Acasă !...

Se lăsă pe speteaza maşinii şi începu să sforăie. Adormise buştean. Oancea îi scotoci prin buzunare şi găsi buletinul de identitate ; îl cercetă şi-i dădu şoferului adresa, undeva la marginea oraşului. Aerul proaspăt, care pătrundea prin parbrizul deschis, îl dezmetici pe beţiv. Îşi găsi picioarele înainte de a ajunge acasă. Oancea îl ajută să coboare.

— Să fii sănătos, nene, şi somn dulce !

Lui Ştefan Ailincăi încă nu-i dispăruse damful. Îi aruncă lui Oancea cîteva bezele, după care, clipind hoţeşte din ochi, porni spre poartă cu mers împleticit.

Peste două zile, în timp ce Ailincăi se afla la slujbă, Oancea bătu la uşa gazdei lui. Venise însoţit de o colegă de birou. O bătrînică îi deschise uşa.

— Bună dimnieaţa, mătuşico. Aici locuieşte tovarăşul Ştefan Ailincăi ?

— Da, aici.

— Sîntem de la spaţiul locativ. Am venit în control.

Bătrînica nu se sperie.

— Sîntem în regulă, dădu ea să-i încredinţeze. Cînd a murit fiu-meu am anunţat şi am cerut... asta, cum se spune... repartiţia pentru domnu' Ştefan, care şi înainte tot în odaia lui fecioru-meu a stat. Mie nu-mi place să umblu cu...

— Lasă, mătuşico, o întrerupse Oancea binevoitor, tocmai de aia venim. Nu se întîmplă nimic. Facem un mic control. Uite şi legitimaţiile noastre.

— Intraţi, poftiţi ! Uitaţi, aici e o săliţă şi aici la dreapta e odaia dumnealui ; asta de la stînga e odăiţa mea şi dincolo bucătăria şi magazioara de lemne.

— Bine, mătuşico. Acum să facem măsurătorile. Care zici că e odaia subchiriaşului ?

— Uite, asta e.

Oancea şi însoţitoarea lui începură să măsoare în lung şi în lat pereţii camerei. Deodată, însoţitoarea scoase un ţipăt şi se prăbuşi.

— Ce e cu dumneata, maică ! sări bătrîna, înspăimîntată.

— Mi s-a făcut rău. Vai, vai începu ea să se văicărească. M-a apucat o criză de ficat.

Oancea o dojeni.

— Ţi-am spus, tovarăşă Vera, să nu te întinzi la caşcaval. Prea ai mîncat multe prăjituri cu cremă. Alea fac rău...

— Of, gemu bolnava. Fii bună, mătuşă, încălzeşte-mi o cărămidă şi nu te supăra că mă-ntind puţin pe pat.

— Sărăcuţa de dumneata ! Întinde-te, vai de mine, de ce să nu te întinzi ? Stai să-ţi fac şi un ceai de mentă şi-o să uiţi acuşica toate durerile !

O conduse pe fată în odaia ei şi-i arătă patul cu aşternutul curat, apoi plecă în bucătărie să-i prepare ceaiul. Oancea se grăbi să cotrobăiască prin lucrurile portarului. Nu găsi decît nişte haine vechi şi rufărie. Se aşteptase poate să găsească arme, unelte de spărgător, o urmă care să justifice părerea ce-o avea despre omul acesta. În sfîrşit, nişte acte pe numele lui Ştefan Ailincăi. Le citi repede şi se opri mai îndelung asupra unui bileţel, semnat cu litera P, pe care îl băgă în buzunar. Puse totul la loc şi trecu în camera bătrînei, care stăruia tocmai pe lîngă „bolnavă" să bea ceaiul de mentă.

— Bea, fata mea, să vezi ce bine îţi face...

În stradă, însoţitoarea lui Oancea se scutură :

— Nu pot să sufăr ceaiul de mentă !...

— Ce să-i faci, tovarăşă Vera ! Să ne ferească sfîntul de mai rău !...

Oancea prezentă maiorului Florescu bilețelul găsit. Florescu citi :

Ștefane,

Spune-i lui moșu-tău să vie la mine mîine seară, la ora zece.

P.

— Nu înțeleg. Cine e acest „P“ ? Însuși moșul are numele cu inițiala P. Poate altcineva din familie...

— Observați data biletului !

— Și ?

— Este ziua în care a dispărut Dragomir, după descoperirea revolverului.

Maiorul se gîndi puțin.

— Ai dreptate.

— Observați apoi calitatea hîrtiei și mai ales caligrafia și ortografia. E greu de presupus că Pandele Ailincăi scrie bilețele pe o asemenea hîrtie. Caligrafia și ortografia nu pot fi ale lui Pandele. Nu cred să fie altcineva din familie. De altfel, m-am interesat și am aflat că Ștefan Ailincăi nu are decît un singur unchi, pe Pandele Ailincăi.

— Așadar ?

— După mine, bilețelul e scris de un intelectual. De o persoană care are pe masa de scris numai hîrtie fină. Apoi, data bilețelului e data dispariției lui Dragomir. Trimițătorul ar fi putut să-i telefoneze lui Pandele la Institut. Putea să trimită bilețelul direct destinatarului. Dar n-a procedat astfel. A preferat să-l cheme indirect, prin nepotul său.

— Și de ce, mă rog ?

— Asta nu mai știu. Cînd voi afla cine e trimițătorul, voi ști poate și de ce a procedat așa.

Florescu zîmbi :

— Oancea, Oancea, ai tu noroc la scrisori anonime !

— De data aceasta sper să am mai mult noroc. Nu vă spune nimic faptul că pe „binefăcătorul“, pe fostul „protector“ al lui Pandele îl cheamă Papavlasiu ? E și ăsta un „P“ !...

— Bine, bine, dar după cîte ştiu, profesorul îl chema mereu pe fostul său laborant, ca să-i facă diferite servicii casnice.

— Da, dar nu pot să-mi închipui că dacă avea nevoie de laborant ca să-i facă cine ştie ce treburi mărunte, trebuia să recurgă la nepotul Ştefan, cînd pe Pandele putea să-l găsească la Institut fără intermediar. Tocmai de aceea ar trebui să ne întrebăm de ce de astă dată l-a chemat pe o cale ocolită ?

— Ce vrei să spui ?

— Vă rog să dispuneţi să se facă expertiza grafologică a acestui bileţel. Manuscrise de-ale lui Papavlasiu se pot găsi cu uşurinţă la facultatea unde a predat, în redacţiile revistelor de specialitate, ba chiar şi la Institutul unde a fost director.

Expertiza confirmă bănuiala lui Oancea. Biletul era scris de Papavlasiu.

„Ei, şi ce-am făcut cu asta ?" se necăjea Oancea, plimbîndu-se pe bulevard, în faţa circului, în aşteptarea Lianei. Se gîndea : „Bine, Papavlasiu a scris bileţelul. Dar de ce lui Ştefan Ailincăi ? Se ferea de cineva, se temea de ceva, că a luat calea ocolită ? Sau pur şi simplu, aflînd de crima petrecută la Institut, n-a vrut să fie deranjat în cazul că ar fi fost cercetaţi cei care au comunicat în acele zile cu persoanele din apropierea dramei ? O simplă măsură de prevedere". Înclina spre această ipoteză. Imediat se dojeni : „Oancea, iar ai luat-o razna !".

Se gîndea că truda lui fusese zadarnică şi că pista abia găsită se înfunda. Îşi aduse apoi aminte că el însuşi formulase principiul : „Nici o pistă nu trebuie abandonată !" Nu ştii niciodată de unde sare iepurele ! Pornise să descopere pe autorul unei scrisori anonime, cercetare pe care Nicolau o luase în zeflemea, şi iată cum de aici a ajuns la constatări care dau de gîndit. Orice s-ar spune, faptul că anonima fusese scrisă la maşina unei societăţi străine, unde portar este nepotul laborantului de la Institutul din strada Atomului, nu trebuie trecut cu vederea. În ipoteza că Dragomir a făptuit o crimă pasională, nu este de neglijat faptul că în legătură cu această crimă

au mai ieşit la iveală unele amănunte, chiar dacă nu toate par a fi direct legate de crima în sine. Aşadar, e ceva putred aici, ceva care aşteaptă neapărat dezlegare. Datoria lui este să nu lase nimic necercetat. De aceea îşi propuse să afle pe ce cale a ajuns nepotul lui Pandele portar la „Transterra".

Se uită la ceas, să vadă cît a întîrziat Liana, dar o zări. O găsi mai frumoasă ca oricînd.

În fața lor se opri troleibuzul. Urcară. Maşina porni spre parc, legănîndu-i pe arcuri.

...Asfințitul de soare împrumuta lacului reflexe aurii. Sălciile cu frunzişul îngălbenit se plecau mohorîte peste apele liniştite, înfiorate de apropierea toamnei. În parc erau puțini trecători, dar la ora aceea liniştea peisajului era răscolită de voioşia sportivilor care, în bărci uşoare, spintecau oglinda apei. Brațe musculoase mînuiau energic şi ritmat lopețile.

O barcă cu motor, trăgînd după ea o tînără skioară pe apă, se apropia vijelios de malul unde stăteau ei. Trupul sportivei, arcuit înainte, bine proporționat, strălucea ca o statuie de bronz. Cînd trecu prin dreptul lor, tînăra strigă:

— Noroc, Ştefi! Ştrengarule...!

Şi fluturîndu-şi pletele desfăcute în bătaia vîntului stîrnit de goana bărcii, alunecă vijelios mai departe.

— Noroc, Mioara! îi strigă şi Oancea, rîzînd. A naibii puştancă!

— Cine-i? întrebă Liana.

— E nepoata mea, fata fratelui meu cel mai mare, bobinatoare la fabrica de motoare electrice „Lampa lui Ilici". E o sportivă pasionată.

Îndepărtîndu-se de lac, trecură pe un platou pietruit cu dale mari, şi se opriră la expoziția industrială permanentă. Se amestecară în mulțime, păşind încet, ca să-şi poată opri privirile peste tot, să stea să asculte țăcănitul unui război modern sau scrîşnetul unui strung de tip nou, muşcînd oțelul şi scuipînd valuri de şpan. Se priveau rîzînd, cu bucurie de co-

pii, recunoscîndu-se pe ecranul unui televizor în culori, o producţie a noii uzine de televizoare.

Într-un tîrziu, ieşiră din hala expoziţiei. Respirau aerul înmiresmat în umbra copacilor, continuîndu-şi plimbarea pe o alee, care cu toate devastările toamnei îşi păstrase întreaga poezie.

— Nu crezi, începu Liana pe neaşteptate, că ar fi nimerit să semnalăm autorităţilor toate misterele astea de la „Transterra“ ?

Oancea dădu din cap.

— Da, va trebui s-o facem. Dar mai tîrziu. De cînd viu mai des pe la voi, îi urmăresc şi eu atent. Ai avut dreptate cu studierea mediului. Îmi place şi mie. M-am apucat să-l observ pe portarul vostru. Are şi el ciudăţeniile lui.

Ajunseră într-un luminiş, de unde puteau cuprinde cu o singură privire aleile înflorite, lacul împestriţat de petele albe ale velelor şi, în fund, clădirea casei de cultură, cu acoperişul arzînd în para ultimilor stropi de soare.

Oancea ar fi vrut să-i spună cît de frumoase sînt toate acestea, dar tăcerea ei era o invitaţie la visare — un vis de dragoste care se înfiripa.

A doua zi, Oancea veni la „Transterra“. Ştefan Ailincăi îl primi ca pe o veche cunoştinţă. Plescăi din limbă şi clipi :

— A fost fain de tot !

— Ei, tovarăşe Fănică, cum a fost cu picioarele ? Le-ai găsit ? rîse Oancea.

— Găsit, găsit ! rîse şi portarul. Abia aştept să mai trecem pe acolo ! Dar să ştiţi, acum eu plătesc ! Cheresteaua, tovarăşe Cionga, cheresteaua !

— Dar cu ăştia de aici nu te duci niciodată la un pahar cu vin ?

— Cu cine ? Cu leşinatul ăsta de Fritz ? Ăsta nu bea decît apă ! Apă minerală !

— Bine, nene, s-o mai facem dacă ţi-a plăcut. Acum am şi eu o rugă la matale. Un văr de-al meu caută slujbă. M-am gîndit să-l bag aici. Însă eu sînt de la minister, şi nu mă aranjează să intervin pen-

tru el. Vorba dumitale, cheresteaua ! Nu cumva ştii pe cineva care să-mi dea o mînă de ajutor ? Pe dumneata cine te-a băgat aici ?

Portarul arboră o mutră importantă.

— Cum să nu ! Pentru dumneata fac orice ! Am un unchi, laborant la un Institut. El m-a băgat aici, cu recomandaţie de la domnul profesor Papavlasiu. Moşu-meu e acum în concediu, dar domnu profesor mă ştie. Vorbesc cu el. Îl rog, ce mai vorbă !

— Dar ce, Papavlasiu se are aşa de bine cu ăştia de la „Transterra" ?

— Şi încă cum ! Papavlasiu a fost acţionar mare la Uzinele Metalurgice Reunite. Acolo unul din directori era tatăl doamnei Elsa. Înţelegi ? Legături vechi.

— Daaa ? ! făcu mirat Oancea, convins că în clipa aceea faţa lui a căpătat o expresie nu prea inteligentă.

Alergă să raporteze maiorului Florescu cele aflate.

— Bravo, Oancea !

— Drumu-i încă lung, tovarăşe maior...

XVII

Era o după amiază călduță, la sfîrșitul lui septembrie. Troleibuze, mașini, motociclete, biciclete goneau pe asfaltul șoselei, spre cîmpul întins de la marginea Capitalei, unde urma să aibă loc un mare miting aviatic. Pîlcuri-pîlcuri de oameni se îndreptau fără încetare către spațiile din jurul pistei de decolare, făcîndu-și cu greu loc între cei ce avuseseră prevederea să ocupe dinainte cele mai bune locuri.

Liana și Oancea se lăsaseră tîrîți de mulțime. Găsiseră un loc bun pe iarba verde și așteptau cu nerăbdare începerea mitingului, care promitea a fi interesant. Tema era : „Evoluția aviației de la începuturile sale și pînă în prezent". La demonstrații participau și aviatori străini.

La ora fixată, megafoanele anunțară începerea programului. După marșul aviatorilor, se făcu liniște. Oancea cercetă programul. Primul număr avea ca titlu : „Dacă Icar ar trăi... !"

Sus, pe trambulina turnului parașutiștilor, apăru un tînăr cu două aripi uriașe. Salută publicul și se lansă în vid, cu o mișcare de pasăre care planează ușor înainte de a-și lua vînt. Aripile se întinseră și începură să bată aerul fără grabă. Deodată, cele două aripi se desprinseră de umeri. Privitorii înmărmuriră. Se așteptau să-l vadă căzînd, prăbușindu-se ca și strămoșul său Icar. Un murmur de spaimă se ridică din mulțime. Cei mai mulți închiseră ochii, îngroziți. Cînd priviră iar în lumina străvezie a bolții cerești, un uriaș suspin de ușurare ieși din piepturile zecilor de mii de spectatori. Omul nu se pră-

bușise. O parașută imensă se deschisese deasupra lui. Coborî încet, și ajuns jos, se întinse lin pe pistă.

Urmă apoi o demonstrație cu balonul. Aeronauți îmbrăcați în costume de epocă luară loc într-un coș împletit din nuiele, atîrnat de un balon uriaș, care se legăna în aer. Cînd frînghiile fură desprinse, balonul urcă în văzduh.

— Ce curaj ! Să te avînți într-un coș de nuiele, la cheremul vînturilor ! se entuziasmă Liana.

— Progresul omenirii se datorește oamenilor cutezători, răspunse Oancea. Mulțumită lor putem astăzi să zburăm întrecînd iuțeala sunetului. Îi invidiez...

Liana îi strînse mîna. Apoi, surîzînd :

— Nu oricui îi e dat să fie erou. Să ne mulțumim că ne facem datoria...

Programul se desfășură într-un ritm antrenant. Rînd pe rînd apărură primele încercări de zbor cu motor, cu aparate primitive, care, aidoma unui copil mic ridicat prima dată pe propriile sale picioare, au izbutit și ele să se ridice în aer și să zboare aievea. Fură prezentate primele avioane cu forme fanteziste, apoi tipurile de aparate din ce în ce mai perfecționate din succesiunea cărora se vedea evoluția tehnicii de construcție care asigură mai multă securitate, confort și rapiditate.

După prezentarea evoluției avionului de-a lungul deceniilor, sute de parașutiști cu parașute multicolore alcătuiră pe bolta cerului o adevărată simfonie cromatică.

În sunetele însuflețite ale unui marș, mitingul luă sfîrșit. Megafoanele anunțau : „Mitingul s-a terminat, rugăm publicul să păstreze cea mai desăvîrșită ordine. Sînt suficiente mijloace de reîntoarcere în oraș."

Mulțimea începu să se urnească de plecare. Cineva începu să strige mirat :

— Uite, uite ! Acolo !

Departe, deasupra orizontului, din adîncimile văzduhului transparent, se apropiau, cu o iuțeală nemaipomenită, patru puncte negre, care se măreau din ce în ce mai mult. Apoi se văzu limpede despre ce e

vorba. Patru corpuri de avioane uriaşe, fără aripi, fără elice, fără coadă, zburau legate parcă între ele cu nişte hăţuri metalice. Înapoia aparatelor, la o distanţă oarecare, un om aşezat într-un fel de navă, dădea impresia certă — apoi s-a văzut că chiar aşa era — că le dirijează din urmă şi le manevrează după voinţa lui. Părea că este un car de luptă tras de patru armăsari focoşi, mînaţi într-o goană nebună.

Misteriosul echipaj se apropia cu iuţeală, dar nu se auzea zgomot de motor. Deasupra terenului de aviaţie, carul îşi încetini mersul şi începu să descrie un cerc larg în jurul pistei.

Publicul privea cu răsuflarea reţinută evoluţia carului fantastic.

Formaţiunea de nave aeriene viră din ce în ce mai jos. Acum se distingea şi omul care manevra această combinaţie uluitoare. Era un bărbat îmbrăcat într-un costum argintiu de pilot. Dirija aparatele cu mişcări dibace. Ceea ce mărea curiozitatea tuturor e că nu se auzea zgomotul obişnuit al motorului. Ca dintr-un singur piept, izbucniră urale şi ropote de aplauze, care nu mai sfîrşeau. Aviatorul misterios se ridică în picioare, şi prin gesturi largi, păru că mulţumeşte pentru ovaţii. Se mai roti de cîteva ori deasupra pistei, apoi dispăru în direcţia de unde venise.

Apariţia ciudatelor aeronave fu comentată în fel şi chip. Zvonurile cele mai ciudate şi fantastice circulau din gură în gură. Nimeni nu se putea dumiri — nici chiar specialiştii — cum zboară fără să producă cel mai mic zgomot. Apoi, ciudat era şi felul în care cele patru corpuri se aliniau şi menţineau o distanţă egală între ele în tot timpul zborului. Cea mai ciudată însă era legătura lor, prin acele hăţuri care se vedeau destul de distinct ; omul din spate mîna ca un conducător al unui car de luptă antic. Dar viteza ! Întrecea viteza celui mai rapid avion prezentat cu mîndrie, cu o oră înainte. Să fie o invenţie nouă ? Să fie un călător interastral ? Nimeni nu era în stare să dea o explicaţie. Misteriosul aero-

naut nu mai apăru, nici în ziua aceea, nici în zilele următoare.

Două zile după miting, Oancea se întîlni ca de obicei cu Liana. Fata îl întîmpină tulburată.

— E o agitaţie nemaipomenită la „Transterra". Nu ştiu ce s-a întîmplat. Fritz, totdeauna atît de calm, parcă a înnebunit de-a binelea. Am surprins discuţii agitate între el, Hencke şi Waldemar. De la centrala din străinătate au sosit mai multe telegrame ca oricînd. Textul telegramelor pare cu totul obişnuit, dar ceva mă face să cred că din cauza lor s-a declanşat agitaţia. Am impresia că, de cîtva timp, activitatea reprezentanţei lîncezeşte. Sînt livrări importante care n-au fost încă perfectate; nu ştiu de ce, nu s-a depus destul zel ca să se obţină comenzile respective. În tot cazul, e cu ochi şi cu sprînceană că cei de la centrală sînt alarmaţi.

Oancea rămase pe gînduri. Apoi remarcă:

— „Transterra" reprezintă un concern mondial, pentru care o comandă mai mult sau mai puţin... Cred că întîrzierea unor comenzi nu ar avea de ce să-i afecteze atît de mult pe şefii tăi.

— Atunci nu cunoşti mentalitatea negustorească. Concernul nu poate lucra în pagubă. Fiecare investiţie trebuie trecută să producă profit patronilor, altfel nu are raţiunea de a exista. „Transterra" are o aparatură costisitoare şi nu prea produce în momentul de faţă, conchise cu aer de cunoscător Liana.

— Poate că ai dreptate, consimţi Oancea. Dar, în fond, ce conţin telegramele acelea?

— Stai, să-mi amintesc. Da! Una din ele sună aşa: „Urgentaţi livrările Academiei". E vorba, probabil, de oferta făcută Academiei pentru livrarea unor caravane autovehiculate.

— Şi de ce întîrzie această livrare?

— Pentru că e nevoie, pentru aprobarea ei, de referatul inginerului Dragomir, care, însă, în momentul de faţă este dispărut.

— Direcţia concernului are cunoştinţă de dispariţia lui Dragomir?

— Cred că da.

— Şi îşi închipuie că reprezentanţa voastră poate grăbi reîntoarcerea lui Dragomir?

— Nu-i cred chiar atît de neghiobi.

— Atunci la ce se gîndesc ei cînd cer urgenţă în încheierea contractului? Nu vezi că nu e logic?

— Ai dreptate...

— Aşadar nu poate fi vorba de livrarea pe care o ştii tu, zîmbi Oancea.

— Dar n-am făcut alte oferte Academiei!

— Păi cine spune altfel? Textul telegramei este: „Urgentaţi livrările Academiei". Ce-ar fi dacă ne-am închipui că *Academia* are de livrat concernului ceva? Telegrama poate fi citită şi în acest sens...

Liana izbucni în rîs:

— Eşti formidabil, Ştefi! Îl întreci şi pe Sherlock Holmes!...

Oancea zîmbi amintindu-şi de Nicolau.

— Din păcate, continuă Liana, nu am cunoştinţă de nici o livrare pe care Academia ar trebui să ne-o facă nouă.

„Poate nici Academia nu are cunoştinţă", se gîndi Oancea. Dar nu-i spuse nimic Lianei.

Se despărţiră mai repede ca de obicei, deoarece Liana avea de învăţat pentru examenul al cărui termen se apropia. Oancea porni pe jos spre casă. Păşea adîncit în gînduri. „Îl întreci şi pe Sherlock Holmes!" îi răsună în urechi rîsul Lianei. Da, avea dreptate să-şi bată puţin joc de el, se gîndi, deşi nu era de loc sigur dacă Liana spusese asta cu tonul lui Nicolau. Dar cum i-a venit ciudata idee să răstoarne înţelesul telegramei? Ce spiriduş îl îndemna să se gîndească la posibilitatea unei livrări din partea Academiei către „Transterra"? Ce ar putea Academia să livreze? Fantezia lui o ia iar razna. Noroc că locotenentul major Nicolau nu l-a auzit.

Un lucru era însă demn de înregistrat: nervozitatea de la „Transterra". Dacă Fritz şi ceilalţi au şi o altă misiune decît livrarea de vehicule, atunci ner-

vozitatea actuală trebuie să fie în legătură cu această misiune necunoscută. Faptul că telegramele au declanşat această nervozitate lasă să se presupună că vor urma şi altele, fie la concern către „Transterrea“, fie în sens invers. Dar cum ar putea să afle conţinutul lor ? S-o asocieze pe Liana la această cercetare ? Şi dacă va fi neîndemînatică şi va strica totul ?

Mai bine să se sfătuiască cu maiorul Florescu.

XVIII

Elena Grădișteanu era adîncită în munca ei la laborator. Aceasta era unicul ei reazim în starea de deznădejde în care se găsea. De săptămîni de zile nu mai avea nici o veste de la Virgil, nu știa ce se întîmplă cu el, unde dispăruse și de ce trebuia să dispară. O vagă licărire de speranță îi susținea totuși moralul. Înaintea dispariției lui, Virgil stabilise pentru personalul laboratorului planul de lucru. Atunci ea nu-și dăduse seama că lucrarea era calculată să dureze un anumit răstimp și chiar dacă ar fi știut, nu ar fi atribuit acestui fapt nici o importanță. Acum lucrările programate erau aproape terminate. Elena nădăjduia, dar fără prea mari speranțe, că Virgil nu va lăsa laboratorul dezorientat, fără nici un plan de lucru în continuare. Dacă lucrarea programată e pe cale să se termine, aceasta putea să însemne că și lipsa lui era calculată numai pe acest interval de timp și că, deci, el va reveni curînd. Dar cum putea să lipsească atîta vreme fără să-i dea un semn de viață ? Oare se gîndea el cît de cumplit suferă ea ? În dragostea pentru Dragomir, Elena găsi totuși scuze pentru purtarea lui. Nu, el nu era lipsit de înțelegere pentru ea. Dacă a făcut ce a făcut, e pentru că așa a trebuit să facă. Virgil va reveni, nu se poate să nu se întoarcă !

Apoi își aduse aminte de acea suspiciune stupidă, acuzația de crimă pasională. Cercetările autorităților nu avansau de loc. Pînă acum nu s-a descoperit nimic precis. Pe cît a înțeles ea, organele judiciare înclină să-l creadă pe Virgil vinovat. Poate de aceea e bine ca el să nu se arate încă, cel puțin atîta vreme

cît lucrurile nu s-au lămurit. Aproape că dorea ca Virgil să mai rămînă acolo unde se află, deşi ardea de dorul lui.

Măcinată de sentimente şi gînduri contradictorii, Elena lucra aproape în neştire la maşina electronică de calculat: sinus, alfa, plus cosinus beta la pătrat, plus logaritm de zero, virgulă zero, zero, zero... Ţrrr... ţr... ţr... ! Sunetul strident al telefonului o trezi la realitate. Ridică receptorul.

— Aici laboratorul de electronică al Institutului de cercetări ştiinţifice speciale. Pe cine căutaţi ?

În clipa aceea păli. Receptorul începu să-i tremure în mînă. Simţea că întregul laborator se învîrteşte în jurul ei. Din receptor se auzea o voce caldă, de bariton :

— Tu eşti, Lena ?

Un sentiment de fericire imensă o cuprinse. Toată fiinţa ei cînta, exulta de bucurie.

— Virgil !... Virgil !... Bine ai venit, dragul meu !

— Bine te-am găsit ! Îţi vorbesc din gară. Mă duc acasă, apoi vin la voi. La revedere, draga mea !

Ce a fost ? O nălucă ? Un vis ? Nu ! A vorbit cu Virgil. L-a auzit aievea. E realitate. Virgil a sosit. De-acum totul va fi bine.

Totul în jur strălucea, reflectînd lumina din inima ei. Cu o sîrguinţă febrilă, căuta să orînduiască rezultatele cercetărilor efectuate, pentru ca Virgil să aibă o privire de ansamblu clară, să vadă că în lipsa lui s-a lucrat, că au fost toţi demni de încrederea lui. Era în această febrilitate nevoia de a goni timpul, de a biciui orele şi de a le face să treacă mai repede, să-l vadă cît mai curînd pe Virgil.

Făcu ordine desăvîrşită în laborator. Aparatele străluceau de curăţenie, podeaua era ca oglinda, geamurile larg deschise lăsau să pătrundă aerul înmiresmat de parfumul ultimilor trandafiri.

Arătătoarele ceasului electric se mişcau pe cadran, măsurînd fără grabă scurgerea nepăsătoare a timpului. Acele săreau încet şi Elenei i se părea că au înţepenit cu vrăjmăşie. Şi totuşi timpul înaintează. Acum e ora unu. Totul este orînduit. Virgil ar pu-

tea să vină. Toţi îl aşteaptă... Un sentiment de neliniște, de spaimă, o cuprinse. Ridică receptorul telefonului, formă numărul lui Virgil. Nimeni nu răspunse. Poate a plecat de acasă și va sosi din moment în moment. Elena își impuse calm şi aşteptă, nerăbdătoare, cu ochii aţintiţi asupra uşii, tresărind la fiecare zgomot. Se făcu ora două şi Virgil încă nu venise. Formă din nou numărul lui Virgil. Chemă direcţia Academiei. Nu, inginerul Dragomir n-a fost azi acolo. „Dar cînd s-a întors ? întrebă cu surprindere cel ce vorbea la celălalt capăt al firului. Elena nu răspunse. Se hotărî să-l caute totuși pe Virgil la el acasă. Ieși și se urcă într-un taxi. Acasă la Virgil sună nerăbdătoare, de cîteva ori. Nu răspundea nimeni. Dar ce e asta ? observă ea cu întîrziere. Ușa e sigilată ? Citi ștampila de pe sigiliul de ceară ; era a miliţiei. Cînd ? Cum ? Căută pe portar.

— Tovarăşe, nu ştii dacă inginerul Dragomir a sosit ?

— Dar cine sînteţi dumneavoastră ? întrebă portarul, măsurînd-o din ochi.

— Sînt... Elena șovăi o clipă. Sînt o colegă de la Institut.

Portarul şovăi şi el, apoi răspunse :

— Da, tovarăşul inginer a sosit azi dimineaţă.

— Și unde e acum ? întrebă, nerăbdătoare, Elena.

— Nu știu cum să vă spun și dacă pot să vă spun...

Elena păli. Se sprijini cu mîna de speteaza unui scaun, ca să nu cadă.

— Ce s-a întîmplat ? Trebuie să aflu !... Sînt... sînt... logodnica lui.

Portarul se sculă şi îi ajută să ia loc pe scaun.

— Liniştiţi-vă, tovarăşă ! Nu-i nimic grav. S-a întîmplat că, în absenţa tovarăşului inginer, cineva a intrat în apartamentul lui, fără ca noi să bănuim măcar. A venit miliţia judiciară să cerceteze apartamentul şi aşa s-a descoperit spargerea. Au găsit toată casa răvăşită, dar pe cît am auzit nu lipseşte nimic de preţ. Ce a căutat hoţul, Dumnezeu ştie.

— Și unde-i tovarășul inginer ? întrebă Elena.

— Dumnealui a sosit azi acasă. I-am raportat tot ce s-a întîmplat. N-a putut să intre în casă din cauza sigiliului. A telefonat de la mine la miliția judiciară, și după cum am înțeles l-au chemat acolo. Înainte să plece a mai încercat să vorbească cu Institutul unde dumnealui e director, dar centrala telefonică era ocupată. Mi-a lăsat vorbă, că dacă îl caută cineva de la Institut să spun că de la miliție o să vină acolo.

— La ce oră a fost aici ? întrebă Elena, îngrijorată.

— Cam pe la ora zece.

Elena se uită la ceas. Era aproape de trei. Ceru cartea de telefon și formă numărul miliției judiciare. Nu primi nici un răspuns. Se vede că nu era nimeni la ora aceea în birou. Telefonă acasă. Nu, Virgil n-a telefonat și nici nu a fost pe la ei, răspunse maică-sa.

Abia ținîndu-se pe picioare, Elena porni pe stradă fără a ști încotro s-o apuce. Presimțirea unei tragedii ireparabile o copleși. Virgil este desigur reținut la miliție. Arestat ! Acuzat de omucidere !

La Institut se feri să comunice colegilor tot ce se întîmplase. Totuși vestea că Dragomir a apărut și a fost reținut la miliție se răspîndi cu iuțeală și fu viu comentată.

Așadar, sînt prezumții puternice, sau chiar dovezi că Dragomir este asasinul. Altfel n-ar fi fost arestat. Ceea ce părea de necrezut era totuși adevărat. Colegii Elenei o priveau cu compasiune, însă nimeni nu cuteza să-i spună un singur cuvînt. În absența ei se vorbea și de ea și se întrebau dacă bine a făcut sau nu că s-a dus la acea întîlnire de pomină, despre care aflase toată lumea din cauza indiscreției lui Petrea. Unii țineau partea ei. Elena nu a greșit, din moment ce știa că era vorba de interesul lui Dragomir. La fel ar fi făcut, desigur, și Dragomir, dacă ar fi găsit necesar și nici vorbă că n-ar fi stat să ceară învoirea Elenei. Nu ! pretindeau alții. Poziția unei fete e mult mai delicată. Elenei nu-i era îngăduit să accepte propunerea lui Jean Petrea, căci ase-

menea întîlniri, oricît de nevinovate, dau loc la bîrfeli.

Dar toate discuțiile nu foloseau acum la nimic. Dragomir era arestat, programul de lucru trasat de el se terminase, iar colectivele așteptau dezorientate.

Maiorul Florescu se sfătui cu Nicolau și Oancea. Ținea să afle și părerea lor : mai era nevoie să-l rețină pe inginer, sau să fie liber ? În timpul cercetărilor, Dragomir a susținut necontenit că nu el este asasinul lui Petrea, că nu înțelege cum ajunsese revolverul lui defect să fie reparat și să servească asasinului. Nicolau, care-l ancheta, îl privi iscoditor.

— Reparația revolverului — spuse el — nu este o enigmă. Laborantul dumneavoastră, Pandele Ailincăi, l-a reparat.

— Aud asta pentru întîia oară !

— L-a reparat și încă foarte bine, reluă Nicolau, dovadă că v-a servit fără greș.

— N-aveți dreptul să insinuați ! sări Dragomir, indignat.

— Bine, primi Nicolau, aprinzîndu-și o țigară. Aveți tot răgazul să meditați asupra atitudinii dumneavoastră.

Apoi ordonă sergentului să-l scoată pe Dragomir din birou.

Florescu și colaboratorii săi analizau tocmai depozițiile lui Dragomir. Nicolau era de părere că inginerul trebuie neapărat reținut pentru suspiciune temeinică de omucidere.

Cineva ciocăni în ușă.

— Intră ! strigă Florescu.

Ofițerul de serviciu anunță :

— Tovarășe maior, tovarășul secretar al Academiei vă roagă să-l primiți.

— Să poftească ! porunci Florescu. Întrerupem discuția, se adresă apoi subalternilor săi.

Nicolau și Oancea părăsiră cabinetul. Maiorul se grăbi în întîmpinarea oaspetelui.

— Cărei împrejurări îi datorăm cinstea de a vă vedea la noi ? Luați loc, vă rog.

Vizita academicianului se prelungi timp de o oră. După plecarea lui, Florescu rămase mult timp singur în birou. Într-un tîrziu, sună după Nicolau.

— Am hotărît. Eliberați-l pe inginerul Dragomir.

Cu întoarcerea lui Dragomir, munca în Institut își reluă avîntul dintotdeauna. Ca și cum ar fi fost un sac fără fund, servieta lui nu se mai golea. Aducea atîtea operații, atîtea verificări și cercetări de efectuat, de parcă în timpul absenței lui misterioase nu ar fi făcut altceva decît să mediteze asupra problemelor și să le consemneze într-o listă fără sfîrșit.

Obrajii Elenei se colorară din nou. Fericirea de a fi alături de Virgil îi netezi cutele de pe frunte și de pe obraz, ochii ei își recăpătară vechea lor strălucire. Nu-l întreba unde a fost în timpul lungii sale absențe. Aștepta ca el singur să-i spună și era încredințată că o va face cînd va găsi nimerit să-i lămurească și alte lucruri care au rămas încă în afară de înțelegerea ei. În privirea lui ea citea dragostea, aceeași dragoste dintotdeauna și asta îi era de ajuns. Într-o seară, Virgil îi puse în deget o verighetă delicat cizelată.

XIX

Cu coatele rezemate de birou și cu capul sprijinit în palme, directorul reprezentanței „Intercontinentala" medita, în liniștea amurgului unei zile mohorîte de octombrie. Dăduse ordin să nu fie deranjat de nimeni. Avea de reflectat asupra situației din ultima vreme. Afacerile lîncezeau. Comenzile se împuținau. Conta pe comanda importantă a Ministerului și această comandă nu se încheia. Din lipsa de dibăcie a lui Petrea, pierduse și calea de a se apropia de inginerul Dragomir. Se gîndea cu necaz la Petrea. A fost un om neserios, flușturatec, lipsit de echilibru, veșnic în goană după plăceri. E însă vina lui, a lui Pandoris, că a avut încredere într-un om lipsit de abilitate. Pentru el rămîne de neînțeles comportarea lui Petrea după întîlnirea de la restaurant. În loc să dea lucrurilor o întorsătură diplomatică, sau chiar să dezvăluie verde scopul întîlnirii cu Elena, neghiobul s-a pus în colț cu Dragomir, stîrnindu-i mînia, afișînd o atitudine stupidă de provocare. Și cît nu i-a bătut capul să fie atent, să procedeze cu prudență, să ia aminte că pe lîngă chestiunea cu comanda, mai avea de rezolvat și cealaltă problemă !... Ah ! dacă ar fi reușit ! Ar fi putut să se îmbogățească, nenorocitul. Iar el, Pandoris... În ultima vreme, problema numărul doi, care era de fapt problema numărul unu, devenise de o actualitate arzătoare. De altfel, concernul i-a și dat un ultimatum : ori e în stare să ducă misiunea la bun sfîrșit, ori, de nu, să indice altă persoană capabilă. Ușor de zis ! Parcă poți găsi la repezeală pe cineva, care să intre în grațiile lui Dragomir. Și, colac peste

pupăză, uite că acest Dragomir a dispărut, acuzat fiind de omucidere !

Dar mai era şi o altă latură a problemei. Mai apucase să afle de la Petrea că reprezentanţa concurentă, „Transterra", depusese şi ea o ofertă la Minister şi se interesa foarte mult de persoana lui Dragomir. Ar trebui să afle cum stau lucrurile la „Transterra". Trebuie să le plătească poliţa şi să se răfuiască cu domnii aceştia. Ce noroc că a putut să dezvăluie identitatea acestei „domnişoare Elsa", care s-a strecurat ca un şoarece în birourile lui, desigur ca să-i spioneze afacerile şi să comunice ceea ce află soţului ei.

Îşi amintea de împrejurările în care Elsa se prezentase la el. Asta s-a întîmplat cîteva luni după înfiinţarea reprezentanţei concurente, „Transterra", fără ca el să poată dibui mai amănunţit activitatea ei. Observa că din ce în ce mai des se lovea de concurenţa ei. Aflase apoi că între timp se schimbase şi direcţia acolo. Venise un director nou, pe care nu-l cunoştea nici măcar din vedere şi nici nu avea de unde să-l cunoască, deoarece Waldemar era mereu în străinătate. Cînd Elsa se prezentă, cu oferta de a fi angajată ca dactilografă, a fost fericit să facă o asemenea achiziţie. Ea se recomandase ca fostă dactilografă la „Transterra", de unde ar fi plecat din cauza atitudinii necioplite a directorului. Elsa pusese pe masa lui şi un vraf de certificate profesionale excelente (desigur nu pe numele Waldemar) şi era un adevărat noroc să smulgă de la concurenţă un element atît de capabil. Dar cea mai mare lovitură era acea posibilitate, venită cum nu se poate mai la timp, de a afla prin ea unele informaţii cu privire la activitatea „Transterrei". Odată o zări, de departe, fugitiv, în semiîntunericul unui cinematograf, întovărăşită de un bărbat. Ştia că este nemăritată, divorţată, sau aşa ceva, şi considerase că ar fi lipsit de maniere să se apropie de ea. Nici nu făcu aluzie vreodată la această întîlnire. În definitiv, se gîndise, fiecare îşi trăieşte viaţa cum îi convine.

Abia zilele trecute i-a fost dat, în sfîrşit, să afle că bărbatul pe care îl văzuse cu Elsa nu era altul decît Waldemar, directorul „Transterrei". Faptul l-a intrigat peste măsură. Îşi amintea bine că Elsa îl vorbise de rău pe Waldemar. Puse deci pe cineva s-o urmărească şi aşa a putut să descopere înşelăciunea. Îi era necaz pe această impostoare neruşinată, dar o şi admira. Chibzuise mult ce are de făcut şi găsise că cea mai cruntă răzbunare este s-o lase să creadă că îl duce de nas. Pe el ! Pandoris ! De cînd a aflat cine este, nici un act important nu mai trece prin mîinile ei. Afară, bineînţeles, de anumite concepte pe care i le strecoară intenţionat ca să inducă în eroare pe cei de la „Transterra". Domnul Waldemar şi toţi domnii de acolo o să-l ţină minte cît or trăi.

Da, a găsit cum să-şi pună adversarii cu botul pe labe ! Va face apel la tînărul acela care traducea prospectele cu atîta dibăcie. Cum dracu' îl cheamă ? Ştefan Oancea. A venit la el cu recomandaţia doamnei Margareta Petrea şi pare un tînăr de ispravă. Pe lîngă că e foarte priceput, dar are şi ceva atrăgător în felul de a se înfăţişa oamenilor. Unul ca el captează lesne bunăvoinţa altora şi asta este calitatea primordială a unui agent care trebuie să împlinească anumite sarcini. O să stea de vorbă cu acest Oancea şi va încerca să-i cîştige încrederea. Va şti el după aceea să-l îndrume, să-i conducă paşii, ca să tragă maximum de profit de pe urma misiunii ce-i va da. Îl va tenta cu o răsplată grasă şi cu siguranţă că nu va rezista.

Satisfăcut de soluţia găsită, Pandoris îşi aprinse trabucul pe care multă vreme l-a ţinut stins între degete, fără să-şi dea seama. Căută numărul de telefon pe care i-l lăsase Oancea. Va telefona personal. Cei din birou nu trebuie să miroasă nimic. De cînd cu doamna Elsa, parcă nu mai e sigur de nici un funcţionar.

A doua zi, Oancea se prezentă. Pandoris îl primi cu o amabilitate deosebită. Îi reproşă că nu mai trecuse pe la el. Avea o serie de lucrări urgente şi îl

rugă să se apuce de ele. Oancea răspunse că este ocupat cu examenele din sesiunea de toamnă, dar Pandoris insistă ca el să primească o traducere urgentă. Oancea se mai lăsă rugat, pretextînd că n-ar vrea să piardă examenele, dar Pandoris, cu un surîs foarte curtenitor, continuă să-l convingă, sigur că pînă la urmă o să-l dezarmeze totuşi.

— Uite, dragă domnule Oancea, firma noastră are înţelegerea pentru nevoile altora. Iar cînd ea are nevoie de ceva, înţelege să răsplătească din plin serviciile ce i se aduc. Poftim un mic acont. Nu e numai remuneraţia serviciului prestat, dar şi o încurajare cu care sperăm să te legăm mai mult de noi, ca să nu ne mai neglijezi în viitor.

Cu o mişcare elegantă, notă o sumă pe o dispoziţie de plată. Oancea aruncă o privire asupra sumei. Ei, drace ! De cînd e lumea, un traducător n-a fost atît de princiar plătit. Ce o fi în dosul acestei sume ? Vom vedea ! îşi zise. Apoi, afectînd oarecare tulburare şi cu o voce voit emoţionată, spuse :

— Sînteţi prea generos, domnule Pandoris. Mă voi strădui să merit generozitatea dumneavoastră.

Pandoris, surîzînd binevoitor, îi întinse mîna.

— Bine, domnule Oancea. Aşa îmi placi. Atunci pe poimîine, cu traducerea făcută. Mi-o predai mie. La revedere, domnule Oancea !

De la Pandoris, Oancea se grăbi acasă. Îi telefonă Lianei să nu-l aştepte în seara aceea, avînd unele lucrări urgente de rezolvat. Un număr însemnat de prospecte aşteptau să fie traduse. „Iată-mă şi traducător profesionist !" rîse Oancea. Se îmbrăcă într-o pijama comodă, aprinse o ţigară şi se aşeză la masa de lucru. Îl plictisea totuşi această muncă. Ar fi preferat ca puţinele sale ore libere să le fi petrecut cu Liana. Începu să răsfoiască prospectele multicolore. Cu care să înceapă ? Deodată, ochii i se opriră asupra unui titlu. Ei, drace, ce o mai fi şi asta ? Citi cu atenţie :

„O nouă cucerire a tehnicii. Ultimul cuvînt al veacului nostru".

Poate că v-ați plictisit de culoarea mașinii și ați dori să aveți una de altă culoare, în acord cu preferințele modei, căci este știut că pentru fiecare epocă și fiecare sezon se potrivește o anumită culoare. Dar puteți oare schimba automobilul, așa cum schimbați o rochie, sau un costum ? Desigur că nu ! Și atunci ce e de făcut ? Vă veți plimba, oare, cu o mașină demodată ? Nicidecum !

«Concernul „Intercontinentala" vă scoate din impas. Comandați încă azi, o limuzină „Cameleon", ultimul cuvînt al secolului nostru. La simpla apăsare a unor butoane, limuzina „Cameleon" își schimbă culoarea pe gustul dumneavoastră. Nu e scamatorie ! Limuzina aceasta, construită din material plastic incasabil, are pereții dubli, complet transparenți. Prin manevrarea unui resort extrem de simplu, spațiul între pereți se umple cu un lichid de culoarea dorită, aflat în niște mici rezervoare sub caroserie, astfel că automobilul împrumută culoarea dorită. La apăsarea unui nou buton, se pune imediat în circulație un lichid de altă culoare. Livrăm oricînd orice culori doriți».

— Va să zică asta e explicația scamatoriei din strada Mimozelor, primi maiorul Florescu vestea, a doua zi dimineață, cînd Oancea îi prezentă prospectul „Intercontinentalei".

— Tocmai la asta m-am gîndit și eu, răspunse Oancea. Din păcate, asta încă nu dezleagă enigma răpirii laborantului. O fi fost Pandoris în mașină ? O fi fost altcineva ?

— Da, ai dreptate. Dar e totuși un pas înainte. Și meritul e al tău.

După două zile, Oancea se prezentă cu traducerile. Pandoris răsfoi manuscrisul, făcînd ici-colo mici îndreptări, apoi îl puse deoparte. Scoase carnetul de cec, completă o foaie și i-o întinse lui Oancea. Acesta se uită la suma notată și spuse sfios :

— Vai, domnule director, mă copleșiți cu bunăvoința dumneavoastră.

— Nu fac decît să-ţi plătesc munca. Şi acum, te rog să fii atent.

Pandoris începu să răsfoiască un dosar. Oancea simţi că inima îi bate mai precipitat. Desigur că nu i-a dat atîţia bani de florile mărului. Vrea să-i ceară ceva în schimb. Acum, în fine, poate se va da de gol. Atenţie mărită !

— Ascultă, domnule Oancea ! Precum vezi, firma noastră ştie să onoreze serviciile ce i se aduc. Am încredere în dumneata şi doresc să colaborezi cu noi într-o afacere.

Oancea surîse jenat.

— Într-o afacere ? Glumiţi, domnule director. În ce afacere aş putea colabora eu, simplu student ?

Pandoris rîse.

— Într-o piesă de teatru, fiecare îşi are rolul său. Unul este eroul principal, altul abia îngînă cîteva cuvinte. Dar colaborarea tuturor contribuie la reuşita piesei.

— Şi doriţi să montaţi o piesă de teatru ?

Pandoris rîse cu hohote.

— Ai spus bine ! Va fi ca într-o piesă de teatru ! O lovitură de teatru...

— Şi care ar fi rolul meu ?

— Să zicem un rol de... amorez. Îţi convine ?

Oancea surîse ingenuu.

— Dacă fata e drăguţă, de ce nu ?

— Ei bine, atunci fii atent. Va fi o piesă cu totul aparte. Ţi-am spus că-mi placi şi am încredere în dumneata. Iată despre ce-i vorba. Poate ai aflat că firma noastră are o concurentă aici. Este reprezentanţa „Transterra", care are profil şi obiective identice cu ale noastre. La toate furniturile prezentăm oferte şi noi şi ei. Este, fireşte, o luptă pe viaţă şi moarte între noi — cine reuşeşte să obţină comanda. Firma „Transterra" este mai nouă, are mai puţin de un an. Dar este puternică, îşi întinde tentaculele în toate direcţiile. Nu cunosc pe oamenii de acolo. În schimb, ei mi-au strecurat printre funcţionari pe însăşi soţia directorului lor. Dactilografa Elsa, pe care o cunoşti şi dumneata, este soţia directorului Wal-

demar de la „Transterra". Bineînțeles, ea nu bănuiește că am aflat cine este. O las cu iluzia că mă spionează. Dacă așa stau lucrurile, sînt nevoit și eu să fac uz de legea junglei. Și aici urmează să intri dumneata în scenă. Ești tînăr, agreabil, simpatic. La „Transterra" sînt funcționare tinere, străine, care, desigur, se plictisesc, neavînd cu cine să schimbe o vorbă în limba lor maternă. Dumneata posezi cîteva limbi străine. Fetele de la „Transterra" vor fi desigur, fericite, încîntate să te cunoască și să petreacă cu dumneata o parte din timpul lor liber. Prin ele vei putea afla multe lucruri care mă interesează. Precum vezi, adăugă zîmbind, nu-ți cer cine știe ce. Nu fac decît să le plătesc cu moneda lor.

Oancea rămase pe gînduri. Să-l fi văzut Pandoris cu Liana și astfel i-a venit gîndul acestui spionaj comercial ?

Întrebă șăgalnic :

— Dumneavoastră cunoașteți vreo funcționară de la „Transterra" de care m-aș putea lega ?

— Ei, tinere, tinere ! Dacă aș cunoaște eu pe cineva, n-aș mai avea nevoie de serviciile dumitale ! Doar nu vrei să te învăț eu cum să faci cunoștință cu o fată pe care dorești s-o cunoști ?

— Nu, nu, rîse Oancea.

— Atunci... succes !

Pandoris îi întinse mîna.

— Îndată ce pescuiești vreuna, să-mi dai de veste. Am să-ți spun atunci ce vreau să aflu. La revedere, domnule Oancea ! La revedere ! Și succes !

După ce părăsi sediul „Intercontinentalei", Oancea hoinări multă vreme. Îl frămînta propunerea lui Pandoris. Ce-o fi urmărind ? Ce-o fi vrînd să afle ? Obiectivele firmei ? Dar ele sînt cunoscute. Adică cunoscute în linii generale, cînd e vorba de cele oficial mărturisite. Fără îndoială că asemenea firme au și obiective secrete. Din ceea ce a aflat pînă acum despre „Transterra", e mai mult ca sigur că acolo „se coace ceva", după cum îi spusese el cîndva Lianei. Obiectivele nemărturisite ? Ochii lui Oancea căpătară o strălucire stranie. Te pomenești că purtarea

misterioasă a celor de la „Transterra" îi va fi dezlegată tocmai prin Pandoris. Hotărî să accepte jocul. Cu atît mai ușor, cu cît avea la îndemînă suficiente informații „senzaționale". În tot cazul, va chibzui bine ce să dezvăluie și ce nu. Dar mai întîi va raporta șefului său, maiorul Florescu.

După cîteva zile, se înfățișă din nou lui Pandoris.

— Domnule director, cred că vă pot comunica informații interesante.

— Ei, ei ! Dar norocos mai ești ! Ia să auzim. Cum ai procedat ?

— Păi nu sînt eu „tînăr răpitor" ? spuse Oancea zîmbind. Iată ce am aflat.

Oancea povesti ceea ce știa despre directorii „Transterrei".

— Dar ceea ce nu știți, probabil, e că există acolo un ușier, cu numele Fritz. Știrea n-ar fi importantă pentru dumneavoastră, dacă n-aș fi aflat că acest Fritz, cetățean străin, care face pe ușierul, e de fapt inginer, directorul unui laborator important de cercetări științifice al concernului și, pe cît se pare, membru cu greutate în conducerea „Transterrei". Vă mai pot spune că de un timp încoace domnește o mare nervozitate între acești domni. Telegramele de la și către concernul din străinătate se țin lanț.

Pe măsură ce vorbea, Oancea îl observa atent pe Pandoris. În ochii, în mimica acestuia se reflecta interes, aviditate și spaimă. Pandoris asculta concentrat și nota totul pe hîrtie. În timp ce scria, repeta mereu :

— Interesant ! Foarte interesant !

Rămase apoi pe gînduri, făcînd mici gesturi cu creionul, ca și cum și-ar confirma unele socoteli.

— Și de cînd e zarvă la „Transterra" ?

De vreo zece zile.

Figura lui Pandoris se întunecă. Mormăi :

— Mitingul aviatic i-a răscolit deci și pe ei !

Pandoris rămase din nou pe gînduri. Timp de cîteva minute domni o tăcere grea. Apoi, directorul scoase carnetul de cecuri. Completă o foaie și o întinse lui Oancea.

— Ai avut sau vei avea cheltuieli. Ține pentru acoperirea lor și continuă ceea ce ai început. M-ar interesa conținutul telegramelor între „Transterra" și concern.

Oancea împături cecul și-l vîrî în buzunar. Cu aerul că e bine informat, începu să vorbească :

— Conținutul uneia din telegrame îl știu de pe acum.

— Anume ?

— Trei cuvinte : „Urgentați livrarea Academiei". Numai că nu înțeleg despre ce e vorba. O livrare pentru Academie, sau Academia are de livrat concernului ceva ?

— Și una și alta ! sări, extrem de nervos, Pandoris.

— Nu înțeleg, îngăimă Oancea.

— Ai să înțelegi ! „Transterra" a făcut Academiei o ofertă pentru livrarea unor caravane autovehiculate pentru cercetări științifice. Pe de altă parte, concernul „Transterra" ar dori să obțină patentul unei invenții.

— Și Academia este dispusă să-i cedeze această invenție ? întrebă candid Oancea.

— Cum îți închipui ? Este un dosar covîrșitor de important ! E o invenție de importanță mondială ! strigă Pandoris.

Sări de pe scaun și începu să se plimbe agitat prin birou, bolborosind uneori cuvinte de neînțeles. În cele din urmă, strigă scos din fire :

— *On les aura !* [1] *On les aura !*

Oancea îl urmări cu privirea, amuzat. Era greu de înțeles de ce acest om ponderat, cu mișcări feline, și cu un asemenea aer de distincție, a putut să-și piardă atît de mult stăpînirea de sine. Și, apoi, la ce se referea exclamația ?

— Domnule director, începu Oancea, să-mi iertați lipsa de modestie, dar mă simt măgulit că am corespuns dorinței dumneavoastră de a fi priceput și devotat. Văd că și pe dumneavoastră vă interesează

[1] Le venim noi de hac ! (n.a.)

această invenție. Dați-mi cîteva amănunte, ca să știu cum să mă orientez mai departe.

Pandoris se calmă puțin.

— Dacă ar fi să mă exprim în stil teatral, aș striga: un regat pentru dosarul acestei invenții ! Cred că atît îți este suficient ca să-ți dai seama în ce măsură mă interesează.

— Și ați încercat să-l obțineți ?

— Naiv mai ești, tinere ! Dacă ai ști cît mă presează concernul ! Dar e o treabă a dracului de grea. Trebuie să găsesc omul. Și colac peste pupăză, concurența banditilor de la „Transterra" ! Dar nu-i nimic ! O să-i fac eu să știe de mine...

Se opri cu privirea în ochii lui Oancea și repetă, de data asta cu un surîs triumfal :

— *On les aura !*

În zilele care au urmat, Oancea constată o activitate susținută la „Intercontinentala". Nu o dată îl găsi pe Pandoris dictînd de zor „domnișoarei" Elsa. Se purta față de ea curtenitor, cu amabilitate, ca să nu trădeze nici pe departe ura ce-i purta. Pandoris scria concernului său scrisori repetate, analizînd pe larg noua situație creată prin revenirea lui Dragomir în fruntea Institutului și, în raport de toate acestea, șansele ce avea de a obține avizul lui favorabil. Scrisorile pluteau însă în generalități. O concluzie concretă nu ar fi putut trage nimeni din ele. Pandoris nu se ferea de Oancea. Uneori intra în biroul dactilografei, tocmai cînd Oancea dicta textul unei traduceri. Ruga atunci să se întrerupă lucrul și începea el să dicteze scrisori, în prezența lui Oancea, iar acesta asculta prefăcîndu-se că nu ia aminte la nimic. Era ceva ciudat, în stilul lui Pandoris, în limba aceea străină, în care obișnuia să-și redacteze scrisorile. Oancea, cu urechile ciulite reținea cîteva greșeli grosolane de sintaxă, de acord și altele. Aceste greșeli se repetau cînd nici nu te așteptai, și după toate aparențele erau greșeli pe care Pandoris n-ar fi trebuit să le comită, deoarece, cînd vorbea liber, se pronunța destul de corect. Domnișoara Elsa avea o tresărire ori de cîte ori Pandoris

stîlcea frazele prin dezacorduri stridente, dar se ferea să-i atragă atenţia. Cu spiritul ei pătrunzător, sesizase mai de mult acest fel de a redacta al lui Pandoris. Bănuia că e un limbaj cifrat, drept care păstra şi ascundea cîte o copie. Toate copiile le preda soţului ei care, împreună cu Hencke şi Fritz, încercau să înregistreze aceste greşeli şi să le sistematizeze, cu speranţa că, treptat-treptat, se va contura un cod cifrat, în lumina căruia nevinovatele greşeli de stil vor dezvălui adevăratul lor sens.

Liana povesti lui Oancea că între Fritz şi cei doi directori consfătuirile se ţin lanţ. O agitaţie febrilă îi cuprinsese din nou. Avea impresia că s-au apucat să studieze limbi străine. I-a surprins cu dicţionare, cu gramatici. Apoi Fritz a dispărut iar pentru cîteva zile.

— Cine ştie ce se pregăteşte şi noi stăm cu mîinile în sîn, fără să sesizăm autorităţile, spuse ea îngrijorată.

Oancea avea rezerve.

— Dacă provocăm o cercetare sau o anchetă, fără să putem arăta ceva concret, riscăm să ne facem de rîs.

— Ba nu ! ripostă hotărît Liana. Prefer să devin ridicolă decît să risc ca sub ochii mei să se întîmple cine ştie ce nelegiuire !

Oancea o privi cu drag. Cît de mult ar fi dorit să pună capăt acestei situaţii false, să-i spună Lianei că el reprezintă autoritatea şi să n-aibă nici o grijă. Socoti însă că nu venise timpul pentru astfel de destăinuiri. O linişti :

— Te-am mai rugat să ai încredere în mine. Fii sigură că nutresc aceleaşi sentimente ca şi tine.

Oancea îl avertiză pe Pandoris că la „Transterra" domneşte o fierbere şi mai mare. Iar cînd acesta află că directorii de acolo s-au apucat să studieze limbile străine în care el obişnuia să-şi dicteze scrisorile, avu un surîs abia perceptibil.

— Ce vrei ? Oamenii îşi completează cultura !

Pandoris lipsi în mai multe rînduri, cîte două-trei zile de la birou. Cînd revenea, avea enorm de lucru : scrisori, rapoarte de activitate către concernul din străinătate. Se plîngea că întîmpină greutăţi din ce în ce mai mari de a se apropia de Dragomir, de a crea o nouă legătură cu el.

...„*dar voi răzbi*, coûte que coûte,[1] *fiţi fără grijă, chiar de ar trebui să mă asociez cu Belzebut însuşi. La lună nouă voi fi la balul Walpurgilor. Atunci voi face legămînt cu el pe viaţă şi pe moarte şi Himera va deveni în sfîrşit a mea... a noastră.*“

[1] Fie ce-o fi (n.a).

XX

Maiorul Ciprian Florescu citi şi reciti scrisoarea anonimă primită dimineaţa, la care era anexată o copie a ultimei scrisori a lui Pandoris.

„Tovarăşe comandant, alăturat găsiţi copia unei scrisori a directorului „Intercontinentalei". Cred că fac o faptă patriotică comunicînd-o.
Un bun cetăţean".

Apoi citi şi reciti copia scrisorii lui Pandoris. Dar nu se putu dumeri. Sună să vie Oancea.

— Ascultă, Oancea, tu cunoşti mai bine corespondenţa ăstora. Ce vrea să însemne literatura asta ?

Oancea citi atent denunţul anonim, cît şi copia scrisorii lui Pandoris. Zîmbi şi spuse :

— Precum ştiţi, „Intercontinentala" ca şi „Transterra" urmăresc două obiective : pe de o parte, obţinerea unei comenzi importante de caravane autovehiculate, iar pe de altă parte, dobîndirea unui dosar al Academiei. Cercetările dumneavoastră la Academie au arătat că într-adevăr există un dosar secret, care poate fi rîvnit de străini. După cîte mi-aţi spus dosarul s-ar afla în safe-ul din biroul inginerului Dragomir. E probabil că şi cei doi concurenţi ştiu sau bănuiesc acest lucru. Deşi Academia păstrează o discreţie totală în ceea ce priveşte conţinutul dosarului, acesta pare să fie foarte important pentru cei doi concurenţi. Este deci firesc să fie fierbere mare în ambele tabere, căci nu ne putem închipui că o simplă furnitură de mărfuri ar necesita aducerea şi ţinerea sub camuflaj a unui individ ca Fritz — sau cum i-o fi zicînd pe numele lui

adevărat — şi nici Pandoris nu s-ar frămînta atît, dacă nu ar fi în joc interese mai mari decît furnitura amintită. Ambele reprezentanţe sînt presate de concernele lor. Se pare că s-au îmtîmplat recent evenimente care justifică acest zor. Pandoris a avut ca om de legătură pe lîngă Dragomir pe inginerul Petrea. De cînd l-a pierdut, e în căutarea unei alte legături. E posibil să fi găsit pe cineva. Asta ar explica întrucîtva lăudăroşenia lui că se va asocia şi cu Belzebut. Ceea ce mai poate să însemne că nu se va da în lături să întreprindă ceva pentru a obţine preţiosul document. Căci e la mintea oricui că pentru obţinerea comenzii de autovehicule nu e nevoie de nopţi fără lună...

Cum a ajuns copia scrisorii în mîinile noastre? Nimic mai simplu. Chiar dacă Pandoris n-a dictat-o Elsei, e probabil că ea a găsit-o, a copiat-o şi a remis-o soţului ei care, pentru a-l nimici pe Pandoris, ne-a trimis-o nouă. În concluzie : cînd ne vom găsi în fază de lună nouă, adică va fi întuneric beznă, ne putem aştepta la un bal al Walpurgilor, care o să aibă loc, desigur, în saloanele pline cu aparate misterioase ale Institutului din strada Atomului. Am şi primit invitaţia. E scrisoarea anonimă din mîinile dumneavoastră.

— Mda, confirmă Florescu. S-ar putea ca lucrurile să stea chiar aşa...

Oancea observă :

— Cred că trebuie să examinăm cu seriozitate această anonimă. E bătută la aceeaşi maşină elveţiană la care a fost bătută şi anonima primită de Dragomir. Aşadar, la una din maşinile aflate fie la „Intercontinentala", fie la „Transterra". Iar mînuitoarea acestor maşini este în deosebi, precum ştiţi, una şi aceeaşi persoană : soţia lui Waldemar, „domnişoara Elsa".

— Şi cînd e lună nouă ? întrebă Florescu.

Oancea îşi aruncă privirea în calendarul de pe birou.

— Peste patru zile, adică miercuri. La ora patrusprezece şi douăzeci de minute, luna intra în faza

de lună nouă. Precum vedeţi, termenul este destul de scurt. „Belzebut“ va conduce balul...

Era o seară mohorîtă de toamnă. Norii atîrnau în văzduh, acoperind cerul ca o imensă cergă miţoasă şi închizînd sclipirea stelelor şi a Lunii. Institutul de cercetări ştiinţifice speciale era cufundat în întuneric. Umbra clădirii masive căpătase forme fantastice. Nu se auzea nici un freamăt. Numai în cabinetul de lucru al inginerului Dragomir scînteia, din cînd în cînd, capătul unei ţigări aprinse, care nu se vedea de afară, datorită storurilor lăsate.

Fumătorul era Oancea. Se instalase comod într-un fotoliu şi fuma de zor ţigară după ţigară. Ce altceva putea să facă în această încăpere învăluită în beznă ? În singurătatea nopţii, Oancea avu o senzaţie de incertitudine. Să fie concluziile lui juste ? Nu se lăsase oare tîrît de o fantezie aprinsă ? E chiar atît de sigur că Pandoris va pune la cale o spargere la laboratorul de electronică ? Avea îndoieli, dar totuşi îşi spunea că a procedat just. Eventualitatea unei spargeri la Institut nu trebuia exclusă şi ca atare, măsurile de preîntîmpinare erau necesare. Nu, nimic nu trebuia neglijat. Dincolo de misiunea concretă primită de la şeful lui, el vedea, simţea misiunea înaltă cu care îl învestise societatea — aceea de a o apăra împotriva celor ce ar rîvni la bunurile ei, la roadele muncii colective.

Stăruise să i se dea lui sarcina de a veghea, în aceste nopţi fără lună, în biroul lui Dragomir. Fusese introdus în laborator încă în timpul zilei, cînd acolo se afla numai Dragomir, iar acesta părăsise Institutul între plecarea portarului de zi şi sosirea celui de noapte. Nimeni n-avea de unde să ştie de prezenţa lui Oancea în incinta Institutului. Era prima noapte de veghe şi se întreba dacă odată început acest joc va mai fi nevoie să mai stea multe nopţi la pîndă. Sau misteriosul Belzebut se va hotărî să acţioneze chiar în prima noapte fără lună ? Asta, bineînţeles, dacă în planurile acestui Belzebut, intra într-adevăr

atacul biroului lui Dragomir, aşa cum avea toate temeiurile să creadă.

Minutele se scurgeau încet, gîndurile porniră să-i hoinărească. Îşi aduse aminte de anii cînd terminase şcoala medie şi cînd, printr-un concurs de împrejurări, ajunsese să fie student la Facultatea de ştiinţe juridice. Mai ţine minte ce plictisit şi cu cîtă indiferenţă urcase scările impunătoare ale facultăţii, în prima zi de cursuri. I se părea atunci că ceea ce pornise să facă nu corespunde nici cu năzuinţele lui, nici cu temperamentul lui. Socotea că în noua societate socialistă, cu mentalitatea nouă a oamenilor, o instituţie pentru împărţirea dreptăţii va fi ceva anacronic, lipsit de raţiune. Mai tîrziu, însă, pe măsură ce înainta în studiile sale juridice, lua din ce în ce mai conştient contact cu viaţa, îşi dăduse seama, că mai este destulă neghină în sînul societăţii şi că sarcina de a curăţa această neghină este o datorie nobilă. Nu era vorba doar de a smulge din rădăcină iarba rea, de a pedepsi şi izola de societate pe infractori, ci şi de a face concomitent o muncă de reeducare a indivizilor rătăciţi... Tînăr ofiţer, abia intrat în cadrele miliţiei, Oancea se avîntase cu toată pasiunea în studiul acestor probleme. Citea tratate, consulta dosare ale afacerilor celebre şi, în felul acesta, ajunsese să se convingă că acolo unde minţi luminoase, clarvăzătoare, intră în luptă cu forţele întunericului, adevărul şi legalitatea triumfă, oricîte primejdii le-ar sta înainte. Nu regreta nici un moment că s-a dedicat cercetărilor criminalistice şi a fost fericit, cînd, la absolvirea studiilor, la cererea lui, fusese repartizat la miliţia judiciară a Capitalei. Prevăzuse că avea un vast teren de activitate şi se bucura că de la primii paşi munca lui fusese apreciată...

Oancea ciuli urechile. Auzise sau i s-a părut că cineva a introdus o cheie în broască ? Da, e cineva la uşa laboratorului, cineva care se mişcă precaut, ca să nu facă zgomot. Inima lui Oancea începu să bată puternic. Aşadar, n-a greşit ! Belzebut îşi face apariţia !... Totul este să fie calm şi să-şi păstreze sîngele rece. Locul lui de pîndă se afla în dosul unui

paravan, în aşa fel ca musafirul nepoftit, care se va îndrepta, fără îndoială, către safe, să nu descopere prezenţa lui.

Prin uşa întredeschisă a cabinetului veni la el scîrţîitul unei uşi ce se deschidea. Cineva a pătruns în laborator. Se auziră paşi uşori, vătuiţi, apropiindu-se de cabinet. Uşa fu împinsă încet. Auzi de la locul lui răsuflarea necunoscutului care intrase. Zadarnic încercă însă în întunericul de nepătruns, să distingă pe vizitatorul nocturn. Îi simţea numai prezenţa, adulmeca mişcările lui şi aştepta cu încordare momentul cînd va da ochi cu el. Strînse revolverul în mînă, gata să-l ridice în direcţia musafirului nepoftit, în cazul cînd acesta ar face lumină. Dar vizitatorul ştia, pesemne, să se orienteze şi în întuneric, căci nu aprinse nici o lampă. Simţi mai mult decît văzu că omul se îndreaptă către dulapul de fier. Acolo se afla ascuns dosarul mult rîvnit. „Nici vorbă, se gîndi, e cineva care a fost bine instruit asupra topografiei locului".

Ajuns lîngă safe, omul începu să-l pipăie, lăsînd să-i alunece mîna înfrigurată peste suprafaţa mobilei de fier. Se auzi cum introduce o cheie în broasca safe-ului, apoi cîteva pocnituri slabe şi uşa de fier, scîncind din balamale, fu dată la o parte. Cu paşi de pisică, Oancea se strecură din ascunzătoare. Prevăzuse această situaţie şi avusese prudenţa să-şi scoată din vreme pantofii. De altfel, absorbit de operaţia lui, celălalt nu auzi paşii lui Oancea. Oarecum sigur că partea cea mai grea trecuse, aprinse o mică lampă de buzunar, plimbînd fascicolul de lumină în interiorul safe-ului. Găsi repede ceea ce căuta. Întinse mîna şi trase un dosar voluminos, cu un suspin de uşurare. Pe neaşteptate, auzi o voce tunătoare :

— Sus mîinile !

Banditul abia avu timp să schiţeze o mişcare a capului care trăda surpriză şi nehotărîre. Cu un reflex al spaimei şi al instinctului de conservare, stinse lampa şi sări la o parte. Oancea se aruncă spre el şi se lovi cu fruntea de muchia uşii safe-ului.

Gemu de durere şi duse mîna la frunte. Intuind cele întîmplate şi simţindu-l aproape, adversarul se lansă cu toată forţa peste el. Oancea se dădu la o parte. Celălalt, neputînd să-şi controleze mişcările în întuneric, se prăbuşi pe podea, cu faţa în jos. Cu iuţeala fulgerului, Oancea se aruncă peste el, îi apucă un braţ, îl răsuci zdravăn şi trase de el, pînă cînd omul mîrîi de durere, zbătîndu-se să-şi elibereze braţul captiv. Însă Oancea îl ţinea cu putere. Întocmai unui cal nărăvaş, care vrea să-şi arunce călăreţul din şa, banditul zvîrli din picioare şi cu o zvîcnitură puternică a corpului izbuti să se redreseze, zvîrlind pe Oancea la pămînt. Nu reuşi însă să-şi elibereze braţul din strînsoarea adversarului, iar prin săritură îşi pricinui o durere violentă la încheietura cotului. Mîrîi din nou şi scoase o înjurătură. Făcu apoi o sforţare nouă şi se aruncă cu toată greutatea corpului său masiv asupra adversarului. Se auzi o pîrîitură, iar omul scoase un vaiet ascuţit. Căzură amîndoi grămadă. Oancea simţea că braţul pe care-l încleştase devenise inert şi înţelese că lupta se apropia de sfîrşit în avantajul lui. Totuşi individul nu contenea să se zvîrcolească, încercînd să se apere cu mîna sănătoasă. Oancea îi prinse mîna cu care izbea, imobilizîndu-l. Adversarul făcu o ultimă încercare, înfigîndu-şi dinţii în mîna lui Oancea. Dar ideea îi venise prea tîrziu. Oancea ţinea în cătuşă braţul adversarului, care abia atunci îşi dădu seama că partida era pierdută. Oancea sări spre uşă şi răsuci comutatorul. În faţa lui zăcea un om cu figura răvăşită de durere, despre care n-ar fi putut afirma dacă l-a văzut vreodată sau nu.

XXI

Era ora unsprezece dimineața, cînd țîrîitul strident al soneriei îl trezi din somn pe Aristide Pandoris. În noaptea aceasta fusese la un local de petrecere cu prieteni și prietene de la ambasada țării sale.

Se culcase de cum intrase în casă și dormise buștean, fără vise. Și acum zbîrnîitul soneriei îl trezise tocmai cînd somnul era mai dulce. Mormăi ceva și se întoarse pe partea cealaltă. Voia să doarmă. Dar soneria continuă să-l necăjească, pînă ce-i pieri somnul. Pe jumătate amețit, se sculă din pat, își puse halatul și ieși în vestibul să deschidă ușa. În fața lui stăteau doi tineri. Unul din ei salută politicos.

— Ce poftiți ? întrebă Pandoris cu nemulțumirea firească a omului trezit din somn.

— Să ne scuzați că vă deranjăm, dar am dori să stăm de vorbă cu domnul Aristide Pandoris, spuse unul dintre cei doi.

— Eu sînt, răspunse plictisit Pandoris.

— V-am căutat la birou și dacă am văzut că întîrziați... Vă rugăm să nu ne luați în nume de rău...

— Și, mă rog, cu cine am onoarea ?

— Sîntem de la miliția judiciară, luă cuvîntul celălalt. Avem nevoie de o informație din partea dumneavoastră.

— La dispoziție ! încercă Pandoris să se dezmeticească. Vă rog să mă scuzați că vă primesc în halul ăsta.

— Nu face nimic.

— Ieri a fost onomastica mea. A trebuit să mă las sărbătorit pînă la ziuă...

Rîdea, dar ochii îi jucau neastîmpăraţi în orbite. Izbucni brusc într-un hohot de rîs, ca şi cum abia atunci şi-a adus aminte de ceva.

— Va să zică păsărica s-a lăsat prinsă în laţ ? Ei, cum a fost ?

Cel mai tînăr se uită la el nedumerit :

— Despre ce laţ e vorba ?

— Nu pentru asta aţi venit ?

— Nu ştim la ce faceţi aluzie. Noi vă căutăm pentru o declaraţie.

— Dumneavoastră nu ştiţi, dar eu ştiu ! continuă să rîdă Pandoris. Poftiţi înăuntru. Luaţi loc. Telefonez şoferului meu să vie cu maşina.

— Nu e nevoie. Sîntem cu maşina noastră.

Pandoris ridică din umeri, liniştit :

— Mă rog, dacă nu e nevoie...

Maiorul Florescu îşi stinsese tocmai ţigara şi era pe cale să aprindă alta, cînd îi fu anunţată sosirea lui Pandoris. Îl primi imediat.

— Domnul director Pandoris ? întrebă el cu politeţă. Poftim, luaţi loc. Aici în fotoliu. E mai comod.

— Vă mulţumesc, vă mulţumesc, domnule maior.

Florescu deschise cutia cu ţigări.

— Ţigări ? Sau preferaţi o havană ?

Pandoris tăie tacticos vîrful trabucului, frămîntă între degete ţigara pîntecoasă, apoi o aprinse. Trase cîteva fumuri.

— E o ţigară excelentă.

— Havană veritabilă, îl informă Florescu.

Musafirul îşi plimbă privirea pe pereţii încăperii, pe mobila sobră, apoi se întoarse către Florescu, invitîndu-l cu privirea.

— Ei bine, domnule director, începu Florescu. Cum aţi petrecut azi noapte ?

— Excelent, domnule maior, excelent. A fost onomastica mea şi ne-am adunat cîţiva prieteni s-o serbăm la „Pasărea Albastră“. E un local excelent. Bucătărie fină, muzică, dans... Am petrecut pînă în zori.

— A fost desigur şi Belzebut ? întrebă Florescu, făcînd cu ochiul.

— O nu, rîse cu poftă Pandoris. Am lăsat pe alţii să se distreze cu Belzebut, la „Noaptea Walpurgilor". Să sperăm că au petrecut bine !

— Dar parcă era vorba să faceţi legămînt cu el ? Pe viaţă şi pe moarte, nu-i aşa ?

Pandoris îi aruncă o privire şăgalnică. Dar deveni repede serios.

— Domnule maior, începu cu gravitate, credeţi că dacă m-aş vinde lui Belzebut, aş face publicitate în jurul acestei tranzacţii ?

Florescu împrumută la rîndul său o mască la fel de serioasă. Luă o hîrtie de pe masă şi fluturînd-o uşor, ca Pandoris s-o vadă, întrebă :

— Dar asta ce înseamnă ?

— Ce să însemne ? Momeală, domnule maior ! Momeală !

— Şi pe cine aţi vrut să momiţi ?

— Cum pe cine ? Banda de la „Transterra" !... Conduc o reprezentanţă care făcea afaceri bune pînă la apariţia reprezentanţei concurente, „Transterra". Şi eu cred că pentru ramura pe care o reprezint, ajunge reprezentanţa mea. N-am nevoie de concurenţă !... Amîndouă reprezentanţele urmărim acelaşi lucru în momentul de faţă : obţinerea comenzii importante de la Minister. În acelaşi timp, concernele ar voi să obţină o prioritate asupra unui patent foarte important. Grăbite ca întotdeauna, ele ne presează necontenit să ne procurăm cu orice preţ acest dosar. Lupta dintre cele două reprezentanţe s-a intensificat la maximum. Între timp, am aflat că dactilografa mea e de fapt soţia lui Waldemar, directorul „Transterrei". Mi-a fost strecurată în birou, ca să mă spioneze. De îndată ce am prins de veste, a trebuit să fac ceva. Am născocit ideea cu această scrisoare, din care adversarii noştri trebuiau să deducă că am pus la cale dobîndirea prin efracţie a dosarului mult rîvnit. Intenţionat am lăsat scrisoarea „uitată" pe birou. Dactilografa a găsit-o, profitînd de absenţa mea, a copiat-o şi a comunicat-o soţului ei. Cel puţin

așa cred, deoarece scrisoarea n-am mai găsit-o în poziția care o lăsasem.

— Iar cei de la „Transterra" ne-au trimis-o nouă, probabil ca să te înfunde. Nu te-ai gîndit la asta ? Nu ți-a fost teamă că-ți vor crea o situație grea ?

— Teamă ? Dar pentru ce ? Nici prin gînd nu mi-a trecut să comit vreo ilegalitate ! Noaptea trecută am avut ceva mai bun de făcut. Mi-am serbat onomastica la „Pasărea Albastră". Cît privește denunțul ce-ați primit, să-mi dați voie să fac toate rezervele. Nu-i cunoașteți pe domnii de la „Transterra". Ei nu puteau să riște un denunț împotriva mea, fiindcă aceasta le-ar fi stricat multe din socotelile lor. Mai curînd socoteam că crezîndu-mă pe mine sau pe un om al meu în noaptea spargerii la Institut, vor angaja o luptă cu mine ca să pună mîna pe document.

— Așadar... izbucni Florescu.

— Denunțul e făcut de mine ! Dacă au înghițit momeala și i-ați prins, am scăpat de concurenți. Legea junglei, domnule maior !

— Pînă una-alta, domnule Pandoris, spargerea nu a izbutit. Vinovații sînt bine puși.

— Adevărat ? nu putu Pandoris să-și ascundă bucuria. În cazul acesta, chiar că merit felicitări ! Bravo, Pandoris ! Hahaha !

Florescu așteptă oprirea cascadei de rîs ca să poată relua conversația.

— Și acum ? întrebă el mai mult cu privirea.

— Acum ? E simplu. Concurenții mei fiind arestați, adică mai exact spus, desființați, voi obține eu livrarea către Minister.

— Dar livrarea din partea Academiei ? întrebă Florescu, apăsat.

— Sper că acum îi va fi mai ușor concernului meu să se înțeleagă cu Academia...

— Dacă nu sînt indiscret, jucă Florescu pe amabilul, ce demersuri ați întreprins pînă acum pentru acest aranjament ?

— La drept vorbind, încă nimic. E al dracului de greu !

— Așadar, care era scopul întîlnirii lui Petrea cu Elena Grădișteanu la restaurant ? veni întrebarea pe neașteptate, ca o lovitură de trăsnet.

Pandoris cumpăni o clipă răspunsul. Era prea deștept ca să nu înțeleagă că în fața unui astfel de anchetator, minciuna cea mai bună este adevărul gol. Se hotărî deci să fie franc.

— Eu îl rugasem pe Petrea să încerce s-o cîștige pe fată pentru interesele concernului. Aveam nevoie de bunăvoința inginerului Dragomir pentru aprobarea ofertei de caravane științifice. Ceea ce știu în mod sigur, și probabil că știți și dumneavoastră, este că Petrea nici nu apucase să-i vorbească despre aceasta.

— Și credeți, zîmbi Florescu ironic, că inginerul Dragomir s-ar fi lăsat convins de „argumentele" dumneavoastră ?

— Argumentele mele ? Argumentele mele erau, ca să zic așa, de ordin sentimental. Atît calitatea materialelor cît și condițiile de livrare erau tot atît de avantajoase ca și cele ale concurenței. Inginerul Dragomir trebuia să dea aviz favorabil pentru una din oferte. Am socotit însă că prietenul meu Petrea, colaborator apropiat al lui Dragomir, ar putea să-l influențeze în favoarea mea, fără a prejudicia interesele Academiei.

— Domnule Pandoris, vă mulțumesc pentru informații. Spărgătorii au fost prinși asupra faptului. Spre regretul dumneavoastră, trebuie să vă spun că deocamdată nu avem nici o dovadă că ar fi lucrat din însărcinarea „Transterrei".

Pandoris sări din fotoliu, ca azvîrlit de arcuri. Cu ochii holbați și cu o expresie de adîncă nedumerire, izbucni :

— Imposibil, domnule maior ! Imposibil ! Cine a putut să mai afle de momeala mea, în afară de cei de la „Transterra" ?

— E tocmai ceea ce am dori și noi să știm.

Spunînd acestea, maiorul apăsă soneria de pe birou. Ușa care dădea în biroul alăturat se deschise. Pandoris întoarse capul. Un bărbat în vîrstă, înalt, sub-

ţinel, cu o ţinută căutat elegantă, cu monoclu la ochiul stîng, sta în pervazul uşei.

— Poftiţi mai aproape, îl invită Florescu, în timp ce privirea-i ascuţită cerceta cu atenţie faţa lui Pandoris. •

Ochii acestuia se făcură mari, rotunzi, exprimînd o adîncă uimire.

Noul venit se apropie de biroul lui Florescu, salută scurt şi vorbi înţepat :

— Bună ziua, tovarăşe maior. Sînt foarte curios să ştiu de ce am fost adus aici.

— Luaţi loc, vă rog, îl invită Florescu, arătînd spre fotoliul liber din faţa lui Pandoris. Sînt gata să vă satisfac curiozitatea. Dar, mai întîi, daţi-mi voie să-mi îndeplinesc oficiile de gazdă. Cunoaşteţi pe domnul ? şi arătă cu mîna spre Pandoris.

— N-am avut plăcerea, spuse bătrînul, rece şi distant.

— Cum se poate ? Şi nici dumneavoastră nu ştiţi cine e dumnealui ? se adresă Florescu directorului „Intercontinentalei".

Pandoris tuşi încurcat.

— Personal n-am avut onoarea, dar cine nu cunoaşte pe domnul profesor Papavlasiu ? În plus, e de neuitat că aţi fost şeful răposatului meu prieten, inginerul Petrea ! Sînt Aristide Pandoris, directorul reprezentanţei „Intercontinentala", se ridică, salutînd cu o uşoară înclinare a capului.

— Un prieten al inginerului Petrea ? Nu mi-a vorbit niciodată de dumneavoastră. E drept că nici despre alţi prieteni nu mi-a vorbit. De altfel, mă feream să mă amestec în viaţa particulară a subalternilor mei.

— Aşadar, nu v-aţi cunoscut, interveni curtenitor Florescu. Oricum, cred că măcar pentru prilejul de a evoca amintirea inginerului Petrea şi tot e bine că v-aţi cunoscut. Domnule Pandoris, n-aş vrea să mai abuzez de timpul dumneavoastră. Sînteţi aşteptat, desigur, la birou.

Pandoris se înclină în fața profesorului Papavlasiu, și acesta-i răspunse cu o mișcare scurtă a capului. Din ușă se întoarse și spuse amuzat :

— Domnule maior, aștept răspunsul la enigma noastră.

Ușa se închise. Se făcu liniște. Maiorul Florescu scoase un dosar din sertarul mesei sale. Aruncă ici-colo, pe paginile mărunt scrise, cîte o privire, își notă cîte ceva pe o foaie de hîrtie. Trecură astfel cîteva minute nesfîrșit de lungi. Profesorul Papavlasiu, care își luase la început o ținută demnă, începu să dea semne de nerăbdare. Bătu darabana cu degetele-i lungi pe catifeaua fotoliului, plimbîndu-și privirile plictisite pe pereții camerei, după care privi cerul pe fereastră, urmărind cu atenție călătoria norilor.

— Așadar, îl trezi deodată maiorul Florescu la realitate, ziceți că vă feriți să vă amestecați în viața particulară a subalternilor dumneavoastră. Și eu care voiam tocmai să vă cer informații cu privire la unele persoane aflate odinioară sub ordinele dumneavoastră...

Profesorul respiră adînc. Părea că se liniștise.

— Puteți să mă întrebați. Voi căuta să vă dau lămuririle cerute, în măsura în care am cunoștință despre cele ce vă interesează. Bineînțeles, dacă și memoria o să mă mai ajute. La vîrsta mea...

— Vă mulțumesc. Și pentru că veni vorba de inginerul Petrea, ce ați putea să-mi spuneți despre el ?

— Era un băiat bun. Pe mine personal m-a afectat foarte mult moartea lui năprasnică. Îl luasem lîngă mine cu ani în urmă, fiind rugat de niște prieteni. A fost un asistent harnic, priceput, apoi ca șef de lucrări s-a distins prin tactul și priceperea cu care a condus laboratorul în absența mea.

— Dumneavoastră ați fost și om politic. Ați avut și conducerea unui sector electoral. Aș dori să-mi spuneți dacă n-ați încercat să vi-l apropiați pentru scopurile organizației politice din care făceați parte ?

Papavlasiu lăsă privirile în pămînt.

— Nu s-a făcut nici un demers special pentru recrutarea lui Petrea. Tatăl lui făcea parte din aceeași

organizație politică. Nimic mai natural, deci, ca fiul să-l urmeze pe același făgaș. După un stagiu oarecare, îl făcusem secretar al sectorului meu.

— Ceea ce înseamnă, desigur, o colaborare destul de strînsă, o oarecare intimitate, nu-i așa ? sugeră maiorul Florescu, privindu-și fix interlocutorul.

— M...da... Oarecum, dacă vreți.

— Adică... cunoașteți mai mult sau mai puțin viața particulară a lui Petrea ?

— Mai mult sau mai puțin...

— Spuneați că Petrea era harnic, priceput. Informațiile culese de noi vă contrazic. Aceste informații îl arată ușuratic, nestatornic, neserios. Cum ați putea pune în concordanță cele două referințe diametral opuse ?

Profesorul se gîndi o clipă.

— Vedeți, eu vorbeam despre calitățile lui în ceea ce privește munca de laborator. Din păcate, trebuie să spun că moștenise de la tatăl său o meteahnă urîtă.

— Care anume ?

— Aceea care l-a dus și pe tatăl lui la groapă. Jocul de cărți. Era un jucător pasionat.

— Cîștiga sau pierdea ?

— Așa cum se întîmplă mai totdeauna : mai mult pierdea decît cîștiga.

— Și de unde acoperea pierderile ?

— De unde ? E neapărat nevoie să răspund la această întrebare ? se codi, jenat, profesorul Papavlasiu. N-aș vrea să-i pîngăresc memoria.

— Totuși, vă rog să răspundeți.

— Ei bine, de cîteva ori s-a atins de banii organizației noastre politice. L-am salvat de scandal, punînd la loc sumele ce lipseau, după ce îmi promisese să nu mai joace cărți. Promisiuni deșarte, bineînțeles, căci demonul jocului îl atrăgea iar și iar.

— Așadar, Petrea vă datora recunoștință ?

— Ei, da...

— Devenind un fel de obligat al dumneavoastră ? insistă Florescu.

— N-am făcut nimic cu scopul de a face din el un obligat al meu!

— Desigur că nu! primi Florescu. Dar nu este mai puțin adevărat că în anumite ocazii ați fi putut să-i cereți oarecari servicii. Să lăsăm asta, însă. Spuneți-mi mai bine: după ce n-ați mai avut funcția de director, vă mai întîlneați cu Petrea?

— Înainte vreme Petrea venea destul de des la mine. Nu găsesc nimic neobișnuit în faptul că el continua să mă viziteze și după pensionarea mea.

— Firește, firește! Și probabil că uneori vă mai solicita un ajutor?

— Se mai întîmpla...

— Cînd a fost Petrea ultima dată la dumneavoastră?

— Cu vreo două luni înainte de a muri.

— Care este explicația că a încetat să vă mai viziteze?

— Explicația e simplă. Îmi ceruse o sumă mai mare, pe care nu puteam să i-o dau. Cred că atunci s-a supărat.

— Vă vorbea Petrea despre lucrările științifice care se executau la Institut?

— De bună seamă. Ca profesor de specialitate și ca fost conducător al Institutului, îl ascultam cu interes.

— Și după ce Petrea n-a mai venit la dumneavoastră cine vă informa despre mersul lucrărilor la Institut?

Papavlasiu avu un surîs sarcastic:

— Credeți că nu puteam trăi fără aceste informații?

— Pe cît știu, la Institut se executau lucrări foarte importante. E de necrezut ca dumneavoastră, om de știință, să nu fi manifestat interes pentru ele.

— La ce bun, tovarășe maior? La vîrsta mea?

— Tocmai aceasta aș fi vrut să aflu. La ce bun? La vîrsta dumneavoastră... repetă maiorul insinuant.

Papavlasiu tresări ușor. Ca să-și păstreze calmul și morga, își făcu de lucru cu monoclul.

Florescu aprinse o ţigară, lăsînd o mică pauză.

— Să trecem la alt subiect. Ce ştiţi despre inginerul Virgil Dragomir ? Ce părere aveţi despre el ? Deşi v-a luat locul la Institut, aştept de la dumneavoastră o părere cu totul obiectivă.

Papavlasiu îşi potrivi monoclul şi, cu un surîs pe care îl dorea convingător, începu să vorbească.

— Sînteţi un diplomat fin, tovarăşe maior. M-aţi dezarmat. Aş fi fost poate înclinat, după tot ce am avut de suferit de pe urma inginerului Dragomir, să fiu mai sever în aprecierile mele. Dar cuvintele dumneavoastră mă obligă. Voi fi, deci, nepărtinitor.

— Vă ascult.

— Ei bine, pe inginerul Dragomir l-am cunoscut încă pe cînd era student. Un element atît de remarcabil nu putea să treacă neobservat. Era şeful promoţiei sale, întrecînd, ca să întrebuinţez o expresie de hipodrom, cu o lungime de cap pe toţi ceilalţi studenţi. Apoi, ca asistent, s-a distins prin originalitatea ideilor sale, prin zelul depus în instruirea studenţilor, prin conştiinciozitatea în îndeplinirea sarcinilor ştiinţifice primite.

— Şi ca om ?

— Ca om ?

Papavlasiu tăcu o clipă, de parcă ar fi voit să-şi orînduiască gîndurile. Răspunse fără plăcere :

— După mine, oamenii „aleşi" se pot împărţi în două categorii. Oameni de geniu care, îngîmfaţi, tratează de pe piscul lor olimpic pe toţi cei ce nu se pot ridica pînă la ei, şi alţii care, deşi geniali, sînt atît de modeşti, de parcă ar cere scuze pentru genialitatea lor. Inginerul Dragomir a ştiut să aleagă calea de mijloc. Are prestanţă, te convinge prin personalitatea lui şi nu e de loc arogant. În acelaşi timp e prietenos, fără a cădea în servilism. Un singur defect : se aprinde uşor, dacă e călcat pe bătătură. Şi atunci pierde măsura.

— Acum vă voi pune o întrebare de o gravitate extremă. Vă rog să reflectaţi bine înainte de a răspunde. Ştiţi că asupra inginerului Virgil Dragomir planează suspiciunea de a-l fi ucis pe Petrea. Se pre-

supune că ar fi o crimă pasională. Vă întreb : îl credeți capabil pe Dragomir de așa ceva ?

Papavlasiu se scărpină după ureche. Privirea-i căpătă o expresie stranie, care nu-i scăpă lui Florescu.

— Mă puneți în grea cumpănă. V-am promis însă că voi fi obiectiv. Dragomir, pe cît am aflat, a avut un conflict sentimental cu Petrea. Conflictele sentimentale pot degenera chiar și în război. De la războiul troian nimic nu mai e surprinzător cînd e vorba de dragoste. Dragomir era un țintaș perfect. Poseda și un revolver, pe cît știu. Nu degeaba se spune că prilejul creează pe delicvent. Cînd ești înarmat, te războiești cu arma. Îmi pare rău pentru el, dar înclin să cred că Dragomir, pradă unei răscoliri sufletești, și-a făcut singur dreptate. Bineînțeles, aprecierile mele sînt cu totul personale, ele nu pot înclina balanța justiției în nici o parte. În asemenea împrejurări, numai dovezile concrete au valoare.

Florescu îi dădu aripi.

— Aveți dreptate ! Numai dovezile concrete ! Și acum vă rog să ne veniți în ajutor în administrarea unor dovezi concrete.

Maiorul apăsă pe butonul de pe birou. Papavlasiu tresări iar.

În ușă apăru secretarul, cu un costum, pe care îl întinse pe fotoliul neocupat din fața lui Papavlasiu.

— Știți ce este asta ? întrebă Florescu, țintindu-și drept în ochi musafirul.

— Pe cît văd, e un costum de factor poștal, răspunse Papavlasiu tulburat.

— Costumul dumneavoastră...

— Al meu ? sări profesorul din fotoliu. Ce vreți să spuneți ?

Palid, desfăcu costumul și îl cercetă atent.

— Ei comédie, făcu el mai liniștit, e chiar al meu.

Florescu nu-l slăbea din ochi.

— La ce vă servea ?

— Ați putea să credeți că în orele mele libere fac pe factorul poștal ? rîse Papavlasiu.

— Atunci ?

— E o poveste veche, foarte veche, tovarăşe maior. Cu mulţi ani în urmă, la un bal mascat dat de clubul miliardarilor, m-am costumat în factor poştal şi împărţeam răvaşe de anul nou femeilor care îmi plăceau. Sînt mulţi ani de atunci ! Am şi uitat...

— Şi de atunci n-aţi mai îmbrăcat acest costum ?

— Din păcate, la alt bal mascat n-am mai fost de atunci.

Florescu începu să se plimbe prin cameră. Deodată se opri în faţa lui Papavlasiu, apucă costumul şi, cu un zîmbet larg pe faţă, exclamă :

— Ce-ar fi să-l îmbrăcaţi acum ?

Papavlasiu se făcu alb ca varul.

— Cum puteţi să-mi cereţi aşa ceva ? întrebă aproape bîlbîindu-se. Uitaţi, pesemne, că am fost profesor universitar şi ministru !

— Ei, ei, nu vă faceţi sînge rău dintr-un fleac. Dacă aţi putut îmbrăca acest costum ca profesor şi ministru, cu atît mai mult o puteţi face ca *fost* profesor şi *fost* ministru. De altfel, în situaţia în care mă aflu aş putea să nu vă cer, aş putea să vă ordon !

— Tovarăşe maior, refuz să mă pretez la această mascaradă ! protestă vehement Papavlasiu.

Maiorul ridică mîinile, ca şi cum ar fi vrut să sublinieze naivitatea celuilalt.

— Domnule profesor, mă aşteptam să vă jucaţi rolul mai bine. Vă rog frumos încă o dată să îmbrăcaţi costumul. Sau e nevoie să chem un lacheu să vă ajute la îmbrăcat ?

Vocea lui deveni aspră :

— Mă întorc cu spatele la dumneavoastră şi vă dau cinci minute ca să îmbrăcaţi costumul !

Dar operaţia dură ceva mai mult, fără ca Florescu să-şi piardă răbdarea. Auzea mişcările încete ale profesorului şi gîfîiala lui ca a unui om care face o muncă peste puterile lui. Maiorul se întoarse şi surîse mai mult decît ar fi vrut. Fostul ministru Papavlasiu, savantul şi renumitul profesor universitar, în haine de poştaş ! Dar nu era timp de reflexii amuzante. Deschise uşa şi făcu semn cuiva să intre.

În birou păşi un bătrînel. Era portarul de la blocul în care locuia Dragomir.

— Uită-te bine, tovarăşe portar, la acest factor poştal, spuse maiorul, îţi aduci cumva aminte dacă l-ai mai văzut vreodată ?

Omul îl privi atent pe Papavlasiu şi răsuflă uşurat :

— Cum să nu-l cunosc, tovarăşe maior ! E factorul cu telegrame care l-a căutat pe inginerul Dragomir.

Papavlasiu holbă ochii mari. Obrajii lui căpătară o culoare pămîntie, gura i se strîmbă, capul îi căzu în piept. Se clătină, duse mîna la frunte şi se prăbuşi pe covor. Maiorul Florescu şi portarul săriră să-l ridice. Îl aşezară în fotoliu. Papavlasiu ţinea ochii deschişi, dar îşi pierduseră orice reflex omenesc.

— Ei, ei, domnule fost ministru, veniţi-vă în fire ! Am vrut numai să vă amintesc că, totuşi, lucrările ştiinţifice ale Institutului şi ale inginerului Dragomir vă interesau, chiar dacă nu vă mai vedeaţi cu inginerul Petrea. Mulţumesc, tovarăşe portar, se adresă apoi Florescu bătrînelului, poţi pleca.

Încetul cu încetul, Papavlasiu îşi veni în fire.

— Şi acum, domnule profesor, mai rămîne de lămurit întrebarea pusă chiar de dumneavoastră. La ce bun... la vîrsta dumneavoastră ?...

Papavlasiu nu răspunse.

— Ei bine, dacă doriţi, lăsăm formularea răspunsului la această întrebare pentru mai tîrziu. Trecem la fostul dumneavoastră laborant, Pandele Ailincăi. Ce aţi putea să-mi spuneţi despre el ?

Papavlasiu continuă să tacă. Nu se auzea decît bîzîitul unei muşte. Florescu aştepta răbdător răspunsul, aşezat la birou şi răsfoind dosarul din faţa lui.

— Vă voi ajuta eu, rupse în cele din urmă tăcerea. Am să vă citesc procesul-verbal al interogatoriului lui Pandele Ailincăi. Ascultaţi !

Papavlasiu încercă să ridice capul. Era extenuat din cale-afară. Maiorul începu să citească :

„Am fost laborantul domnului profesor Papavlasiu, timp de mulți ani de zile. Domnul profesor m-a primit în laborator atunci cînd am fost dat afară din arsenalul armatei, unde am funcționat ca armurier. De atunci am devenit omul dumnealui și îl serveam cu mult devotament la Institut sau acasă, sau cînd erau alegerile parlamentare, și eram de partea dumnealui cu trup și suflet. Am rămas omul de casă al domnului profesor după ce a plecat de la Institut. Într-o zi mi-a spus că la noi la Institut se lucrează la o invenție mare. Mi-a cerut să fiu cu ochii în patru, să aflu tot ce se poate afla. Apoi am aflat că și inginerul Petrea, care tot omul dumnealui era, îi spunea tot ce se întîmplă la Institut și ce lucrări se fac. O dată, asta a fost în urmă cu cîteva luni, domnul profesor m-a chemat la el și mi-a spus că inginerul Petrea e un ticălos, că l-a trădat și nu mai are încredere în el. Îmi ceru să-l ajut ca Petrea să se certe cu inginerul Dragomir, pentru ca astfel să fie dat afară. Atunci i-am dat ideea domnului Jenică Petrea să aibă o întîlnire la restaurant cu tovarășa inginer Elena, ceea ce am raportat apoi domnului profesor și dumnealui a găsit că e cel mai nimerit să-i trimitem lui Dragomir o scrisoare anonimă. Domnul profesor Papavlasiu a făcut ciorna scrisorii, iar eu l-am rugat pe nepotul meu, Ștefan Ailincăi de la „Transterra", să o bată la mașină. Neștiind pesemne să umble cu ea a și stricat-o.

Altădată, domnul profesor mi-a cerut să-i fac rost de un revolver. Mi-a spus că cel mai bine ar fi să pun mîna pe revolverul lui Dragomir. Dat fiind că avea neapărată nevoie de armă și eu nu puteam să-i refuz nici un serviciu, fiindcă dumnealui m-a ajutat foarte mult cînd mi-am ridicat căsuța în care stau, am luat din sertarul inginerului Dragomir revolverul lui, l-am reparat și l-am predat domnului profesor Papavlasiu, împreună cu o surdină, pe care am aplicat-o eu la revolver, la cererea lui. Într-o după-amiază, tovarășul Dragomir tocmai plecase de la Institut. Trecusem pe la portar și mă îndreptam către laborator. În ușa laboratorului, spre mirarea mea,

îl văd pe domnul profesor Papavlasiu, cu revolverul în mînă, gata să tragă. Am vrut să sar, să-l opresc. dar înainte ca eu să-i pot apuca mîna, arma a luat foc. Îl împușcase pe inginerul Petrea, pe care l-am văzut apoi mort. Domnul profesor Papavlasiu mi-a poruncit să ascund revolverul în betatron și după aceea să ies ca să-l țin de vorbă pe portar, ca dumnealui să poată pleca neobservat din Institut. Am făcut așa cum mi-a cerut. Arma am ascuns-o în betatron, iar amortizorul de sunet l-am aruncat mai tîrziu în canal. Dumnealui a putut să iasă neobservat, deoarece era o după-amiază caldă și nu era nici țipenie de om pe stradă. Imediat după asta am anunțat miliția, așa cum m-a învățat dumnealui. Pe domnul profesor n-am putut să-l trădez. A fost binefăcătorul meu și pentru dumnealui eram gata să mă arunc și în foc.

Tot dumnealui a trimis după mine mașina într-o dimineață, spunîndu-mi că trebuie să-i stau la îndemînă cîtăva vreme, ca să nu fiu cercetat de autorități. Am stat ascuns la o rudă de-a dumnealui. A venit din nou la mine și mi-a spus că trebuie să-l ajut. Îmi poruncise să pătrund noaptea în biroul lui Dragomir la Institut și să-i aduc de acolo dosarul Omega. Aflase de dosar de la inginerul Petrea. Deoarece eu cunoșteam cel mai bine rosturile de acolo, mă încredință că voi găsi ușor dosarul. Mi-a dat toate cheile de la intrare și de la casa de fier, pe care cred că le-a păstrat în dublu încă de cînd fusese director la Institut. Îl ascultam întotdeauna orbește și dacă așa mi-a cerut, așa am făcut. Azi noapte m-am strecurat în laborator în biroul lui Dragomir. În afară de mine și de domnul profesor, nimeni nu știa nimic de treaba pe care trebuia s-o fac. Nu știu cum s-a făcut ca miliția să mă aștepte acolo și să pună mîna pe mine. În întuneric, nici n-am știut cu cine m-am luptat. Am dat în dreapta și în stînga, pînă ce mi-am rupt brațul și am simțit cătușe pe mîini.

Dau această declarație cu toată sinceritatea, pentru că sper că prin ea îmi voi ușura situația".

Maiorul Florescu termină de citit. Ridică privirea de pe dosar. În fața lui stătea un alt Papavlasiu, un om pipernicit, fără culoare în obraz, cu privirea aburită. Tăcea.

— Și acum, vă rog să-mi dați răspunsul : la ce bun, la vîrsta dumneavoastră ?

Papavlasiu încercă să-și refacă morga. Ceva din firea lui aspră se trezi deodată. Ochii îi scăpărau. Gura i se strîmbă într-un scrîșnet. Strigă din toate puterile :

— Vreți să știți de ce ? Ei bine, pentru că îl urăsc pe inginerul Dragomir și pe toți cei din jurul lui ! Pentru că voiam să-l distrug, aruncînd asupra lui învinuirea de ucigaș, să zădărnicesc opera lui și a acelora care îl susțin !...

— Perfect ! Înțeleg mobilul dumneavoastră. Dar de ce ați ales tocmai noaptea de miercuri spre joi ?

— Era prima noapte cu lună nouă, după mitingul aviatic ! Întuneric beznă...

Dar n-apucă să spună mai mult. Se prăbuși în fotoliu, extenuat de efortul făcut. Acum, obrazul lui avea o rigiditate de statuie. Numai ochii mai sticleau puțin tulburi, pierduți, căutînd parcă în gol un punct de sprijin. Mormăi, aproape ininteligibil :

— Nu se poate ! Nu se poate ! E de neînțeles !

Maiorul Florescu, tăcut, îl observă. Abia îi desluși cuvintele.

— Ce e de neînțeles ?

Papavlasiu se întoarse către maior. Cu o căutătură rătăcită îl privi îndelung, apoi, articulînd cu greu cuvintele, șopti :

— Cum, ce e de neînțeles aici ? E de neînțeles cum ați putut afla, cum ați aflat noaptea loviturii...

Florescu îi aruncă un surîs înțepător :

— Nu vă mai frămîntați degeaba, domnule profesor. Explicația e simplă.

Profesorul deschise ochii mirați.

— Da, simplă. Nu există crimă perfectă. Cel mai viclean criminal nu poate să nu săvîrșească o greșeală, care să-i fie apoi fatală.

— O greșeală ? Și ce greșeală am comis ?

— Ce greşeală ?

Maiorul răsfoi dosarul din faţa lui, pînă ce găsi ceea ce căuta. Apoi întoarse dosarul către Papavlasiu arătîndu-i o hîrtie scrisă de mînă :

— Citiţi !

Papavlasiu îşi potrivi monoclul, apoi, tremurînd, se aplecă asupra dosarului. Fila din faţa lui era o scrisoare, scrisă de mîna lui şi adresată nepotului lui Pandele, lui Ştefan Ailincăi.

Papavlasiu citi :

Ştefane,

Spune-i lui moşu-tău să vie la mine, mîine seară, la ora zece.

P.

— Şi ce spune asta ? întrebă el nedumerit.

— E corpul delict care v-a trădat pentru prima dată.

— Nu înţeleg.

— Veţi înţelege imediat. Din fericire pentru noi şi spre ghinionul dumneavoastră, ca om al ştiinţelor exacte, n-aţi uitat să dataţi bileţelul. Priviţi aici. Data corespunde cu data dispariţiei lui Dragomir în urma descoperirii revolverului.

— Ce legătură am eu cu această dispariţie ? Şi cum a ajuns bileţelul la dumneavoastră ?

— Dacă vă interesează, sînt gata să vă spun. După dispariţia lui Pandele, am aflat de existenţa nepotului său ca portar la „Transterra“, şi deoarece Pandele a fost chemat din laborator sub pretextul că nepotul său îl aşteaptă la maşină, am crezut necesar să ne ocupăm mai de-aproape de acest nepot. O percheziţie discretă, la gazda lui, ne-a permis să găsim acest bileţel, semnat „P“ ! O confruntare grafologică cu manuscrise de-ale dumneavoastră, uşor de găsit, ne-a confirmat presupunerea. Atunci s-a pus întrebarea : de ce nu i-aţi telefonat direct lui Pandele, ca altădată, cînd voiaţi să-l vedeţi ? De ce l-aţi chemat prin intermediul nepotului său ? Pesemne că nu vă convenea să afle şi altcineva de dorinţa dumneavoastră de a-i vorbi lui Pandele. Dacă era aşa, ce aveaţi de ascuns ? N-am avut decît să mergem

pe linia aceasta ca să desfacem ghemul întreg. Şi vă mai miră că am dat de secretul care vă lega de Pandele şi de ascunzişul acestuia ? Cînd, azi noapte, Pandele s-a îndreptat spre Institut, a fost urmărit pas cu pas.

Papavlasiu clătină capul cu amărăciune.

— Tot nu înţeleg : aţi avut forţe miliţieneşti pregătite chiar în interiorul laboratorului.

Maiorul Florescu izbucni în rîs.

— Era să prindem două păsărele într-un singur laţ. Dar încă nu e tîrziu. Asta însă nu vă priveşte... deocamdată.

Figura maiorului deveni severă.

— Domnule Papavlasiu, nu numai că eşti un criminal care şi-a ucis complicele de frică să nu te trădeze, dar ai vrut să ne înşeli căutînd să insinuezi că inginerul Dragomir ar fi ucigaşul. Totuşi eşti un mare naiv, dacă îţi închipui că noi acceptăm că unicul scop al acţiunii dumitale ar fi fost să-l distrugi pe Dragomir. Adevărul este că ai vrut să pui mîna pe dosarul Omega. Aşa este ?

Papavlasiu se încovoie în fotoliu. Florescu continuă :

— La această întrebare vei răspunde în altă parte.

Sună. Ofiţerul de serviciu intră.

— Să se facă forme de trimiterea la Securitate pentru cercetări în legătură cu activitatea subversivă a inculpatului.

Cu trupul gîrbovit, cu picioarele împleticite, Papavlasiu se sculă şi porni, mai mult tîrîndu-se decît mergînd. Monoclul se bălăbănea jalnic pe şnurul de mătase neagră, ca un simbol ridicul al unei glorii definitiv încheiate.

În aceeaşi zi, la ora obişnuită, Liana aştepta, nerăbdătoare, venirea lui Oancea. Ochii i se luminară cînd îl zări, de departe, dar se întunecară repede, văzîndu-l cu braţul stîng bandajat. Se grăbi în întîmpinarea lui.

— Ce s-a întîmplat ? întrebă ea, îngrijorată.

— Nimic. Un accident.

Liana îl privi cu ochi întrebători :

— Nu înţeleg, Ştefi.

Cu o mişcare tandră, Oancea o îmbrăţişă.

— Îţi datorez o explicaţie. Cred că ai să mă înţelegi şi n-ai să mi-o iei în nume de rău, Liana. Eu nu sînt funcţionar la ministerul de comerţ. Lucrez la miliţia judiciară. Sînt sublocotenent şi nu mă cheamă Cionga. Numele meu adevărat e Oancea. Dar nu puteam să ţi-o spun pînă acum. Sarcina primită în această calitate nu mi-a permis să-mi desvălui identitatea. Dar asta nu m-a împiedicat să te îndrăgesc. Cred că Liana Oancea sună tot atît de frumos ca şi Liana Cionga...

XXII

Zilele scurte de toamnă prelungeau dulceaţa verii, spre mulţumirea perechilor de îndrăgostiţi. În urma rănii căpătate în lupta cu Pandele, Oancea primise concediu medical pentru cîteva zile, pe care şi le petrecea cu Liana, în plimbări lungi, care erau tot atîtea prilejuri de-a-şi împărtăşi dragostea. Şi de cîte ori ieşeau să se plimbe, Liana îl ruga pe iubitul ei să-i povestească, iar şi iar, cum reuşise să vină de hac asasinului din strada Atomului. N-o interesau faptele, pe care ajunsese să le cunoască foarte bine, dar voia să audă din gura lui cît a fost de abil şi cum a ştiut să se descurce în iţele încurcate ale acestei afaceri. Aşa sînt femeile îndrăgostite. Vor să învăluie cu o aureolă de glorie pe acela pe care îl iubesc.

Era duminică. Bulevardul gemea de lumea care se îngrămădea în aşteptarea inaugurării unei pieţe noi. Bulevardul fusese deschis de puţină vreme şi lega noua piaţă cu magistrala principală a oraşului. De jur împrejurul pieţii se înălţau statui, fîntîni arteziene şi blocuri noi, al căror colorit imprima ansamblului un pitoresc armonios.

După ce panglica simbolică fu tăiată, lumea inundă vastele trotuare. Curînd piaţa fu acoperită de o mare de oameni, care nu se mai săturau de tot ce aveau de văzut.

În faţa unei vitrine bogate, Oancea şi Liana se opriră. Era un magazin cu mobilă modernă, care oferea îndrăgostiţilor nenumărate tentaţii. Oancea primise tocmai o primă, aşa că aveau tot dreptul să se gîndească la aranjarea unui interior plăcut în

viitorul lor apartament. Erau amîndoi adînciţi în cercetarea mobilei expuse, cînd deodată, un murmur străbătu mulţimea.

— Vine ! răsunară nenumărate glasuri. Vine !

Oancea îşi ridică privirea : pe cerul limpede o aeronavă se apropia tot mai mult. O recunoscu imediat.

— Priveşte, Liana ! E aeronava misterioasă de la mitingul aviatic. Îţi aduci aminte ?

Cele patru corpuri de avioane, conduse de fantasticul aeronaut, ajunseră deasupra pieţii. Începură să evolueze, în viraje îndrăzneţe, din ce în ce mai jos. Deodată, portierele aeronavelor se deschiseră şi din ele săriră, unul după altul, zeci de oameni. Nici unul nu avea paraşută, nici măcar aripi. Coborau lin şi cu o uimitoare uşurinţă se ridicau din nou în văzduh, pînă la o înălţime de unde semănau cu nişte păsărele mici zburînd în stol risipit. Mulţimea din piaţă privea aceste exhibiţii ca pe un miracol, nădăjduind că în cele din urmă se va găsi cineva să spună ce înseamnă toate acestea.

Ceea ce urmă fu o încîntare a ochilor. Zburătorii se împrăştiară în văzduh, în toate direcţiile. Ai fi spus că sînt nişte balerini aerieni care execută o pantomimă celestă sub conducerea unui maestru de balet.

„Dar cum e cu putinţă aşa ceva ?“, murmurau oamenii fermecaţi şi tulburaţi în acelaşi timp. Vedeau bine că acrobaţii de sus se deplasau fără aparate, fără motoare, de parcă i-ar fi împins vîntul sau i-ar fi atras un magnet. Evoluînd cu graţie, se concentrau grupuri-grupuri, sau se răzleţeau, fără a se ciocni, aşa cum nici păsările nu se ciocnesc între ele în timpul zborului.

Mulţimea nu se mai sătura să-i privească, iar cînd zburătorii se aşezară aşa fel încît formaţia lor reproducea iniţialele republicii, începu să-i aclame în delir.

De undeva, apărură vînzătorii de ziare, amestecîndu-se în mulţime şi umplînd de larma lor piaţa.

— Ediţie specială ! Ediţie specială !

Foile proaspăt tipărite, încă umede şi mirosind a cerneală, fură smulse din mîinile vînzătorilor. Lîngă Oancea un tînăr începu să citească cu voce tare :

„O nouă victorie a ştiinţei noastre socialiste pusă în slujba omului! Azi, la ora douăsprezece a fost lansată în mod oficial deasupra Capitalei patriei noastre prima aeronavă fără motor, construită de un colectiv după principii ştiinţifice noi, potrivit indicaţiilor date de inginerul Virgil Dragomir. Invenţia e menită să revoluţioneze tehnica zborului."

Aeronava începu să coboare deasupra pieţii. Conducătorul demonstraţiei, aflat în nava de comandă, se ridică în picioare şi salută mulţimea. Răspunsul fu o furtună de urale.

— Ia te uită ! E chiar inginerul Dragomir ! spuse entuziasmat Oancea. Straşnic om ! Cînd te gîndeşti ce tare s-a ţinut. A primit să fie bănuit, urmărit sub acuzaţia de omucidere, a suferit arestarea, cercetările, dar n-a suflat o vorbă despre invenţia lui. Asta înseamnă să ştii să păzeşti un secret de stat !

— Şi eu am toată admiraţia pentru el, răspunse Liana, entuziasmată de ceea ce văzuse. Dar... nu pot uita că tu ai dat o mînă de ajutor — şi încă cum ! — ca uneltirile contra lui să cadă la pămînt. Sînt mîndră de tine.

Oancea zîmbi stingherit şi schimbă vorba.

Vestea despre invenţia inginerului Dragomir se împrăştie cu iuţeala gîndului pe tot globul şi stîrni senzaţie. Ziarele din toate colţurile lumii cereau informaţii. Voiau să ştie cît mai multe amănunte. E adevărat că oamenii vor putea să zboare fără aparate, ridicîndu-se ca păsările pe cer ? Cînd ? Unde ? Cum a reuşit Dragomir să inventeze o asemenea minunăţie ? Ce intenţii are inventatorul ?

Institutul de cercetări ştiinţifice speciale din strada Atomului fu luat cu asalt de nenumăraţi vizitatori. Toţi îl pîndeau pe Dragomir, sau măcar pe oricine din preajma lui, pentru a obţine cît mai multe informaţii. Bătrînul portar abia mai ţinea piept acestei neaşteptate avalanşe. Dar era încă destul de energic

ca să reziste și să nu lase pe nimeni să pătrundă în incinta Institutului.

În cele din urmă, la cererea Uniunii Ziariștilor, solicitată și ea de către corespondenții și trimișii speciali ai presei străine, fu organizată o conferință, la care Dragomir urma să răspundă la întrebări.

Apariția lui Dragomir la masa prezidiului fu salutată cu aplauze, ce nu voiau să sfîrșească. Vădit emoționat, dar așteptînd pînă ce larma ovațiilor se liniști, Dragomir începu să vorbească cu voce calmă :

— Prieteni, tovarăși, domnilor, vă mulțumesc pentru primirea caldă ce mi-ați făcut. Permiteți-mi să cred că manifestația dumneavoastră de simpatie este expresia nădejdii noastre, a tuturor, de a găsi calea unei colaborări prietenești între popoare, pentru propășirea întregii omeniri. Pe această hîrtie din fața mea văd înșirată o serie de întrebări. Mă voi strădui să răspund la fiecare dintre ele.

După ce consultă lista, continuă :

— În primul rînd, voi răspunde la întrebarea : în ce constă importanța invenției mele ? Ei bine, această invenție e menită să aducă o revoluție a mijloacelor de comunicație. Ea va aduce schimbări esențiale și în tehnologia producției acestor mijloace. Dar nu numai în aceasta rezidă importanța ei. Consider foarte important și semnificativ faptul că ea s-a născut într-o țară socialistă. În felul acesta, noul procedeu va ajunge nemijlocit în mîinile acelora pentru care a fost conceput, în mîinile celor ce muncesc. E o invenție pe care nici un moment n-o paște primejdia de a putrezi în safe-urile unor mari concerne ale căror interese egoiste, antisociale, au nimicit în fașă atîtea și atîtea invenții ce puteau ferici omenirea.

Doriți, desigur, informații cu privire la natura, la esența acestei invenții și vă înțeleg curiozitatea. Nu e locul să vă expun toate lucrările științifice, toate calculele, toate experiențele ce stau la baza invenției noastre. Va trebui să fiu cît mai sumar. De pe acum vă rog însă să nu-mi luați în nume de rău dacă vă voi vorbi și despre lucruri ce vă sînt fără îndoială cunoscute.

Aşadar, precum bine ştiţi, atomul este compus dintr-un nucleu central, în jurul căruia se rotesc pe orbite, întocmai ca şi planetele în jurul soarelui, electronii. Electronii care se găsesc pe orbite mai apropiate de nucleul central sînt mai puternic atraşi de acesta, pe cînd cei care se rotesc la periferia atomului, sînt mai liberi. Unii din ei o pot lua chiar razna. Dacă încălzim pînă la incandescenţă un fir metalic, o cantitate mare de electroni devin liberi şi încep să roiască în jurul firului, tot aşa cum albinele roiesc în jurul stupului. Ca să rămînem la imaginea roiului de albine, un uragan stîrnit subit ar strînge toate albinele într-un mănunchi şi le-ar sufla într-o singură direcţie. Ei bine, tot aşa, dacă lansăm un curent electric puternic pe firul incandescent amintit, electronii vor fi strînşi într-un fasciol şi duşi de acest curent electric către celălalt pol.

Pentru a produce un roi mare de electroni, nu este însă neapărată nevoie să aducem la incandescenţă un fir metalic. Noi ştim că sînt anumite cristale, cărora le ajunge căldura soarelui sau chiar a corpului uman, ca să elibereze o cantitate mare de electroni, care la rîndul lor formează un curent electric. Ştiţi prea bine că s-a reuşit să se acţioneze cu acest curent un motor electric, punînd astfel în mişcare un vehicul, un automobil. În acest caz, aşadar, deplasarea s-a făcut prin rotirea unui motor acţionat de curentul electric, format din electroni eliberaţi de către un cristal, sub efectul căldurii. Ori de cîte ori, însă, motorul se va defecta, vehiculul se va opri din mers. Apoi, o mare parte a energiei electrice se pierde prin încălzirea motorului. Oricum, sîntem prizonierii motorului şi ai întregului angrenaj de piese care constituie mecanismul vehiculului.

Şi acum, iată ideea mea. Ce-ar fi, mi-am spus, dacă electronii din semiconductori, în iureşul lor, ar acţiona direct asupra obiectului de transportat ? Noi ştim că toate particulele, moleculele, atomii, electronii, fotonii, exercită o anumită presiune. Sub presiunea electronilor obiectul ar zbura, dacă nu chiar cu iuţeala lor, dar, fără doar şi poate, cu o viteză

uriașă, neatinsă pînă acum de către aparatele noastre de zbor.

— Și de cîte vagoane de cristale aveți nevoie pentru a urni din loc un om ? se auzi deodată din fundul sălii întrebarea unui corespondent străin.

Dragomir surise.

— Întrebarea e justă și dovedește că e pusă de un om versat în materie. Desigur, e nevoie de o cantitate incomensurabilă de electroni. Problema era deci, să se găsească, să se inventeze o substanță care la un volum foarte mic, să poată degaja cantitatea necesară de electroni. Dacă pe lîngă aceasta vom mai aplica și formula lui Einstein : $E = m.c.^2$, unde „E" înseamnă energie, „m" înseamnă masa, iar „c^2" este pătratul vitezei luminii, vom obține o energie colosală. Accelerarea electronilor se făcea pînă acum într-un aparat uriaș numit betratron. Problema era de a găsi un mijloc simplu de accelerare a electronilor. Apoi mai trebuiau găsite mijloace de dirijare a fascicolelor multiple de electroni. Precum știți, aceste lucruri se fac prin crearea unor cîmpuri electromagnetice.

— Raționamentul dumneavoastră e ingenios, se auzi iarăși aceeași voce, dar cum ați reușit să-l puneți în practică ?

Pe buzele lui Dragomir apăru același surîs.

— Cum am reușit ? Cine a asistat la prezentarea aeronavelor și-a dat seama că am reușit foarte bine. A fost nevoie de ani grei de muncă pînă ce am reușit să creăm „substanța" necesară cît și cîmpurile electro-magnetice de accelerare și de dirijare în volum mic. Toată această muncă s-a putut face datorită ajutorului nelimitat primit din partea Partidului și guvernului nostru, cărora, încă o dată, le aduc și pe această cale prinosul meu de recunoștință.

Aplauze puternice subliniară cuvintele lui Dragomir.

— Precum s-a văzut, continuă el, grație acestei invenții ne putem deplasa în aer fără motoare, fără aripi, ci doar fixînd pe corp dispozitivul de zbor, care se încălzește prin căldura corpului. În același

mod se pot deplasa aeronave uriaşe, acţionate de acest dispozitiv încălzit de căldura soarelui sau de o rezistenţă electrică. Această deplasare o pot accelera, o pot încetini, o pot dirija în orice direcţie, prin manipularea unor manete.

— Se spune că dumneavoastră conduceţi aceste aeronave cu nişte hăţuri ? se auzi iarăşi o întrebare.

— Nu sînt hăţuri. Sînt cabluri electrice, prin care lansez comenzile. Dar acest lucru este de minimă importanţă. În curînd, aparatele mele vor zbura prin teleghidare. Cred că nu va trece multă vreme şi toate mijloacele de locomoţie mînate de motoare — rachete, locomotive, trenuri, vapoare, avioane — vor ceda locul noilor vehicule, mînate de electronii mei harnici şi tăcuţi, supuşi voinţei omului. Da, continuă Dragomir, cred că nu mă înşel cînd afirm că lumea va căpăta o altă înfăţişare. Va dispare fumul vehiculelor şi al uzinelor, care otrăveşte viaţa oraşelor. Se vor crea centre industriale separate de centrele locuite, care vor fi aşezate numai şi numai în regiuni sănătoase, pitoreşti. Muncitorii vor putea zbura spre locul lor de muncă cu uşurinţa păsărilor. Omul viitorului va învăţa să zboare cu aceeaşi siguranţă cu care păşeşte pe pămînt. Apoi, graţie vitezei uriaşe a electronilor, zborul cosmic, rapid şi dirijat, va fi mult mai uşor realizabil. Energia necesară, razele de soare, sînt doar la îndemîna noastră în spaţiile siderale ! termină înflăcărat Dragomir.

Se lăsă o linişte solemnă. Pe faţa fiecăruia dintre ascultători se putea citi impresia puternică lăsată de această expunere simplă şi totuşi impresionantă prin realizarea revoluţionară pe care o anunţa ca pe un mesaj al viitorului.

La cocktailul oferit oaspeţilor străini de către Uniunea Ziariştilor, Mr. Williams, reprezentantul unui ziar de stînga din străinătate, sorbindu-şi îngîndurat ultimele picături de *whisky and soda* de pe fundul paharului, se adresă prietenului său, Mr. Duval, trimisul special al unui ziar de peste Ocean :

— Toate-s bune, dar ce vor face magnaţii industriei noastre cu parcul lor de vehicule terestre

și aeriene ? După invenția acestui romîn, toate trenurile, avioanele, vapoarele și chiar automobilele, vor trebui aruncate la fier vechi.

— Ce vor face ? Vor plesni de ciudă, răspunse Mr. Duval, trăgînd o înghițitură zdravănă de vermut. Ei, dacă Dragomir ăsta s-ar fi născut pe meleagurile noastre...

— Ei, ce ? făcu celălalt nerăbdător.

— Parcă nu știi și singur ? Ori îi cumpărau invenția ca să nu fie niciodată folosită, ori îl făceau mai scurt cu un cap...

Și rîse zgomotos ca de o glumă reușită.

XXIII

În liniştea laboratorului de electronică se auzea ţăcănitul unei maşini de scris. Elena şedea în faţa maşinii, iar Virgil dicta textul scrisorii adresate Ministerului :

„...În consecinţă, mă grăbesc să pun la dispoziţie alăturatele două anexe care cuprind :

1. *Scurtă descriere a aparatului „Electragon“* şi
2. *Extrase din dosarul Omega, privind construcţia acestui aparat.*“

Elena potrivi o coală nouă de hîrtie în maşina de scris. Dragomir începu iar să dicteze :

„Anexa 1.

Aparatul de zbor „Electragon“.

Descrierea. Aparatul este format dintr-o placă care împreună cu o calotă sferică, aplicată pe una din feţele ei, formează o cavitate în care s-a creat vidul. Pe faţa exterioară a plăcii există un puternic izolant termic şi electric, apoi o saltea rezistentă, prevăzută cu nişte curele de fixare a obiectului de transportat (om, navă). Faţa interioară a plăcii este căptuşită cu o substanţă denumită *romanit,* descoperită de inginerul V. Dragomir. Romanitul are proprietatea de a elibera la o uşoară excitaţie termică sau luminoasă cantităţi incomensurabile de electroni. Calota prezintă în apropierea plăcii un brîu format dintr-o substanţă denumită factorul K, inventat de autorul aparatului şi care serveşte la accelerarea şi dirijarea electronilor. Restul calotei este străpuns de miriade de ace microscopice, fiecare ac avînd unul din capete în interiorul dispozitivului, iar celălalt capăt, ascuţit, ieşit în exterior. Aparatul mai are un

mic post de comandă legat cu romanitul şi cu factorul K.

Funcţionarea aparatului. La comandă, romanitul emite electroni care, acceleraţi şi dirijaţi prin factorul K, se îndreaptă în direcţia voită spre miriadele de ace ce străpung calota. Părăsind vîrfurile acelor, electronii le imprimă, cît şi întregului dispozitiv, o mişcare înainte, întocmai ca şi gazele care părăsesc racheta.

Întregul sistem, cu încărcătură cu tot (om, navă), este ferit de încălzirea pe care ar putea s-o provoace frecarea cu atmosfera, printr-un cîmp electromagnetic creat în jurul lui prin aplicarea judicioasă a factorului K pe exteriorul sistemului, împiedicînd astfel trecerea radiaţiilor calorice produse prin frecare cu atmosfera pe suprafaţa sistemului, cîmpul electromagnetic jucînd rolul unui strat izolant.

Nici n-apucă să termine dictarea corespondenţei, cînd în biroul de alături, răsună telefonul. Se grăbi să ridice receptorul.

Îl chema maiorul Florescu.

— Bună ziua, tovarăşe Dragomir. Cum vă merge după atîtea emoţii ?... Să vă dau o veste bună. Am pus mîna pe ucigaşul lui Petrea. Pentru completarea instrucţiei, am dori să ne daţi cîteva lămuriri în ceea ce priveşte dosarul Omega.

Figura lui Dragomir se lumină.

— Vă mulţumesc, tovarăşe maior. Nici o clipă nu m-am îndoit că îl veţi dibui. Dar ce legătură are asasinul cu dosarul Omega al nostru ?

— Poftiţi la mine şi am să vă dau toate lămuririle, se auzi răspunsul în receptor.

Florescu îl primi pe Dragomir cu multă prietenie. Chemă în biroul său pe Nicolau şi pe Oancea. După ce se instalară toţi, Florescu se adresă lui Dragomir :

— Precum v-am spus, am dori să ştim ce conţine dosarul Omega.

Dragomir îşi aprinse o ţigară.

— Iertați-mi întrebarea : de unde aveți dumneavoastră cunoștință de acest dosar ? Și în ce măsură un dosar de cercetări științifice poate interesa afacerea penală pe care o instruiți ?

Florescu surîse :

— Tocmai pentru că întreaga afacere pivotează în jurul acestui dosar misterios. Am putea-o numi chiar : *afacerea dosarului Omega.*

— Nu înțeleg. Afară de cîțiva inițiați, nimeni nu are cunoștință de existența acestui dosar. Cum a ajuns în centrul unei afaceri criminale ?

— E curios, dar așa este. Nici nu bănuiți cîți rîvnesc să pună mîna pe acest dosar. Și tocmai rîvna aceasta a generat o serie de acțiuni criminale, între altele uciderea lui Petrea și spargerea de la locuința dumneavoastră și cea de la Institut. Iar noi am dori să știm, tocmai pentru a fi lămuriți, ce conține acest dosar și care este importanța lui ?

Dragomir rămase cîteva clipe pe gînduri.

— Dosarul Omega ? Ei bine, dosarul Omega conține descrierea amănunțită a invenției mele, despre care ați luat, desigur, cunoștință. Cred că e de prisos să vă expun întregul conținut al dosarului. E o chestie de strictă specialitate.

— O, nu. Doream doar ca dumneavoastră să ne confirmați cele aflate din gura asasinului.

— Dar cine e asasinul ? Cine l-a omorît pe inginerul Petrea ?...

— Papavlasiu.

— Papavlasiu ? se miră Dragomir. Rămase îngîndurat, apoi mormăi mai mult pentru sine ! — Și se mai spune : corb la corb nu-și scoate ochii...

Se ridică pentru plecare, dar Florescu îl reținu :

— Vă mulțumim pentru lămuririle date. Profit de ocazie ca să vă felicit din toată inima pentru marea dumneavoastră invenție. Și aș mai vrea să vă felicit pentru curajul cu care ați lăsat să planeze bănuiala asupra dumneavoastră, ca să puteți păstra un secret de stat al cărui deținător erați. Această atitudine dovedește o mare tărie de caracter. În ce ne privește, sîntem complet lămuriți cu privire la deplasările

dumneavoastră „misterioase". De un singur lucru sîntem intrigați. Și anume, de ubicuitatea dumneavoastră din ziua cînd Petrea a fost împușcat.

Dragomir își împreună mîinile și-și reținu un zîmbet ușor.

— Nu e nimic misterios. Practic vorbind, am fost într-adevăr în același timp în două locuri.

— Imposibil ! izbucniră Florescu, Nicolau și Oancea deodată.

— Nu se poate ! insistă Nicolau. Un corp material nu poate fi în același timp și aici și în altă parte.

— Nu vă alarmați, tovarăși ! rîse cu poftă Dragomir. Nu am de gînd să răstorn legile fizicii. Dar, adăugă el cu o privire șugubeață, îmi permiteți, nu-i așa, să profit de anumite particularități ale retinei ? Să mă explic. Dacă luăm, de pildă, șaisprezece fotografii într-o secundă și apoi proiectăm pe un ecran aceste fotografii tot într-o secundă, ceea ce face de altfel cinematograful, ochiul va avea iluzia continuității imaginilor. Aceasta este, precum bine știți, o particularitate a retinei. Ei bine, dacă aș reuși ca într-o secundă să fiu de șaisprezece ori la librăria Academiei și în aceiași secundă tot de șaisprezece ori în fața Institutului de astrofizică, care e la o mică depărtare, atît vînzătoarea de la librărie, cît și portarul Institutului vor jura că m-au văzut în permanență în fața lor, deși în realitate eu făceam navetă rapidă între cele două puncte. Experiența am făcut-o chiar în ziua în care a fost ucis Petrea. A fost o simplă coincidență. Am zburat pe fereastra biroului meu și tot pe acolo m-am întors. După care am plecat de la Institut, lăsîndu-l pe Petrea în laborator.

— Și care era scopul acestei experiențe ? întrebă Nicolau cu interes.

— De bună seamă, nu să-mi creez alibiuri !

Rîseră cu toții, din toată inima.

Redactor responsabil : H. SPUHN.
Tehnoredactor : G. TĂNASE.

Dat la cules 04.10.1962. Bun de tipar 16. 11. 1962. Apărut 1962. Comanda nr. 5464. Tiraj 35.140 Hîrtie tipar de 50 g/m², 540×840/16. Coli editoriale 12. Coli de tipar 13,5. A. 0608 C.Z. pentru bibliotecile mici 8(R).

Tiparul executat sub comanda nr. 21.048 la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii" Piața Scînteii nr. 1 București — R.P.R.

Lei 4

EDITURA TINERETULUI

